

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 114

Poznań, czwartek dnia 10 marca 1932

Rok XXVII

Nad Dunajem

Plan p. Tardieu w sprawie utworzenia federacji naddunajskiej jest nowym dowodem pomysłowości i aktywności rządu francuskiego na terenie międzynarodowym. Szczegóły tego planu nie są jeszcze bliżej określone, wywołuje on oczywiście różne zastrzeżenia w poszczególnych stolicach, niemniej inicjatywa francuska stanie się niewątpliwie ośrodkiem pertraktacji dyplomatycznych w najbliższych czasach.

Jaki jest cel tej inicjatywy? Po pierwsze ratowanie państw środkowo-europejskich, a zwłaszcza Austrii i Węgier, od katastrofy gospodarczej. Przez połączenie krajów, należących ongiś do monarchii habsburskiej, węzłami gospodarczymi i preferencjami celnymi pragnie się utworzyć bardziej zwarte i zdrowszy organizm ekonomiczny o szerszym rynku zbytu. Ośrodkiem tego związku gospodarczego mają być: Węgry, Czechosłowacja i Austria, ale Rumunja i Jugosławia mają się doń przyłączyć.

Drugim celem jest przeciwstawienie się tendencjom „anschlussowym”. — Przez wyprowadzenie Austrii z odosobnienia i znalezienia dla niej oparcia w krajach środkowo-europejskich myśli się o rozwinięciu raz na zawsze snów o połączeniu Wiednia z Berlinem. Nowy blok gospodarczy ma być pozatem zaporą dla ekspansji niemieckiej w stronę Bałkan, na które Niemcy oglądały się ostatnio coraz natęczywiej pod wpływem zamykania się rynków dla ich eksportu w innych częściach Europy.

Francja bierze dziś rewanż za niespodziankę „anschlussową” z marca roku zeszłego, która była gwoździem do trumny p. Brianda. Ciężkie położenie gospodarcze zarówno Austrii, jak i Węgier, oraz konieczność oglądania się tych państw za zasobami finansowymi Francji, ułatwiły dyplomacji francuskiej pracę nad Dunajem. Zewnętrzny wyrazem tej pracy było ustąpienie rządu wiedeńskiego ministra spraw zagranicznych p. Schobera, współautora „Anschlussu”, oraz z rządu węgierskiego premiera p. Bethlena, znanego z kampanii rewizjonistycznej.

Ale czy przez to trudności realizacji planu francuskiego zostały usunięte? Sądymy, że nie. Są one rozmaitego rodzaju. A więc są trudności polityczne. Austria mimo wszystko ogląda się na Niemcy, a Węgry wciąż upatrują w Czechosłowacji głównego swego przeciwnika. Są trudności natury gospodarczej, jak np. niechęć wpływowych sfer agrarnych w Czechosłowacji do otwarcia rynku czeskiego dla węgierskich płodów rolnych. Związki celne i preferencje celne zawsze wymagają ofiar na „wspólnym” oltarzu. Jest rzeczą zrozumiałą, że przed temi ofiarami każde państwo bronić się będzie, oczekując, że sąsiad jego znajdzie się w gorszym położeniu ekonomicznym, które go zmusi do większych ustępstw.

Wreszcie trudności mogą wyjść ze strony różnych mocarstw. Inicjatywa francuska wypłynęła — jak głoszą komunikaty — w porozumieniu z Anglią i z Włochami. Ale mimo wszystko, czy

Naruszenie regulaminu sejmowego przez marszałka

Pos. Stroński w imieniu Klubu Narodowego zgłasza wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji prawniczej, p. Cara

Warszawa, 10. 3. (Tel. wł.). — Dziś w południe zebrała się komisja prawnicza Sejmu, do której marszałek odesłał wczoraj wieczorem projekt ustawy o pełnomocnictwach. Komisja miała wyznaczyć referenta.

Przed rozpoczęciem obrad pos. Stanisław Stroński (Kl. Nar.) wystąpił przeciwko odesłaniu przez marszałka tego przedłożenia do komisji prawniczej, bowiem regulamin nie nadaje marszałkowi prawa samodzielnego przekazywania przedłożeń rządowych komisjom, a tem bardziej — nieuwzględniania wniosków poselskich o odesłanie projektów do innej komisji, niż to proponuje marszałek. Tymczasem marszałek odesłał wczoraj tę sprawę na zasadzie własnej decyzji do komisji prawniczej. W tym stanie rzeczy Klub Narodowy zastrzega się przeciwko załatwianiu sprawy niezgodnie z regulaminem.

W związku z wyznaczeniem refe-

renta pos. Pawlak (NPR.), podniósł, że już w środę przed odesłaniem sprawy do komisji prawniczej, członkowie tej komisji otrzymali zaproszenie na dzisiejsze, czwartkowe posiedzenie, celem wyboru referenta, ale równocześnie dostali i drugie zaproszenie na piątkowe zebranie, przyczem już zgóry było wyznaczone, że projekt o pełnomocnictwach będzie referował pos. Paschalski (B. B.). W tych warunkach mówca uważa wybór referenta za bezprzedmiotowy.

Pos. Stroński w wyniku dłuższych wywodów zgłosił wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji, pos. Cara. Wobec tego wniosku pos. Car zarządził przerwę, poczem porządek obrad został uzupełniony wnioskiem p. Strońskiego, odrzuconym przez B. B. Pos. Car przyznał jednak, że popełnił błąd, wyznaczając równocześnie dwa posiedzenia i zgóry przesądając osobę referenta. (w)

Przed wyborami prezydenta Rzeszy

Biskup warmiński popiera kandydaturę Hindenburga — Znamienne przyznanie się min. skarbu Rzeszy — Trafna charakterystyka dążeń niemieckich

Królewiec, 10. 3. (PAT). Wśród sfer katolickich na Warmii wielkie wrażenie wywołało publiczne wystąpienie biskupa warmińskiego Kallera na rzecz wyboru Hindenburga. Biskup Kaller przemawiał na zebraniu w Braunsbergu. Większość katolików na Warmii, poza mniejszością polską, należy do centrum względnie do stronnictwa niemiecko-narodowych. Wystąpienie biskupa warmińskiego na rzecz Hindenburga wywołało wielki zgrzyt wśród katolików hugenbergowców.

Królewiec, 10. 3. (PAT). Partja państwowa w Królewcu urządziła wiec, na którym wypowiedziano się za wyborem Hindenburga. Na wiecu przemawiał m. in. minister skarbu Rzeszy dr. Dietrich. Na uwagę zasługuje ustęp jego przemówienia nieplacenia reparacji.

„W sprawie odszkodowań — mówił minister Dietrich — osiągnęliśmy to, że, nie naruszając ani jednego postanowienia traktatu wersalskiego, nie płacimy więcej żadnych odszkodowań i żaden rozsądny człowiek na świecie chyba nie mniema, że będziemy je płacić po 1 lipca”.

Italia przyjmie spokojnie wzmocnienie wpływów francuskich nad Dunajem? Rzym był zawsze przeciwny koncepcji federacji naddunajskiej. Bał się wskrzeszenia nowego jakiegoś bloku austriacko-węgierskiego. Zwłaszcza, że w bloku tym główną rolę musiałaby odgrywać Czechosłowacja, związana sojuszem z Francją.

Opinia francuska przyznaje to z całą otwartością. Ostatnio w Paryżu odbyło się szereg znamiennych manifestacji na cześć Czechosłowacji. Okazję do tego dały: 82 rocznica urodzin prezydenta Masaryka, którego uczczono oficjalnie w parlamencie francuskim, przyznanie przez Francję pożyczki Czechosłowacji w sumie 650 milionów franków, wreszcie naddunajskie plany francuskie, o których mówił na komisji finansowej

Paryż, 10. 3. (PAT). Dziennik „Le Petit Bleu” stwierdza, że dziwnem jest zachowanie się pewnej grupy francuskiej, sprzyjającej Hindenburgowi.

Dziennik podkreśla, że nie istnieją — wbrew temu, co głosi ta grupa — dwie Rzesze niemieckie, tylko jedna, która dąży do tego samego celu: odwet, przekreślenie traktatów i hegemonja germańska w Europie. Hitler czy Hindenburg — to absolutnie jedno i to samo. Biała czapka czy czapka biała to dwie głowy pod taką samą pikelhäubą.

Dopóki Liga Narodów — kończy dziennik — nie udzieli Francji gwarancji, jakich domaga się Tardieu, należy być w wielkiem pogotowiu i być przygotowanym na wszystko.

Berlin, 10. 3. (PAT). Policja aresztowała w Pirmasens szereg członków hitlerowskich oddziałów szturmowych pod zarzutem fabrykowania bomb. Śledztwo szczegółowe stwierdziło, że jeden z aresztowanych członków jest kierownikiem służby bezpieczeństwa w zakładach koncernu chemicznego I. G. Farben.

izby p. Tardieu. Zarówno z ust szefa rządu francuskiego, jak i poszczególnych parlamentarzystów wyrażano się przy tych różnych sposobnościach z największym uznaniem o Czechosłowacji. Chwalono ją za jej umiar polityczny, za szczęśliwe uregulowanie stosunków wewnętrznych, nazwano ją wprost „sklepieniem” Europy środkowej. (Napoleon mówił tak o Polsce). Nie trudno było wyczuć w tych pochlebnych głosach, popartych zresztą poważną pożyczką, o znaczeniu wybitnie politycznym, znamiennych aluzji i ostrzeżeń, pod adresem państw innych.

W każdym razie nie się nie słyszy o roli Polski w tych nowych planach dyplomacji francuskiej. „Temps” wspominał tylko mimochodem, że i Polska będzie mogła się do tych planów ustos-

sunkować, a dopiero wczoraj dowiedzieliśmy się o wizycie w związku z tą sprawą ambasadora Francji w Warszawie w polskim ministerstwie spraw zagranicznych. Tymczasem każdy rozumie, że naddunajskie plany francuskie obchodzą nas żywo zarówno pod względem politycznym, jak i gospodarczym. Jakie jest stanowisko Polski wobec tych nowych zagadnień, które wysuwa inicjatywa francuska? Rok temu niektóre prorządowe pisma polskie zaangażowały się w pierwszej chwili na rzecz „Anschlussu”. Jak wytłumacza, że dziś znalazła się Polska wobec francuskich planów federacji naddunajskiej przynajmniej — na boku?

Sprawa państw naddunajskich

Paryż, 10. 3. (PAT). W „Echo de Paris”, pisze Pertinax, że plan przedłożony mocarstwom przez rząd francuski w sprawie państw naddunajskich, nie ma bynajmniej pretensji do przygotowania unji celnej.

Unja taka musiałaby pociągnąć za sobą trudny proces przystosowania poszczególnych systemów gospodarczych, jakie rozwinęły się automatycznie od r. 1918. Tem trudniejsze byłoby to dla Rumunii i Jugosławii, istniejących od wieków jako odrębne organizmy gospodarcze.

Według Pertinaxa premierowi Tardieu chodzi o wprowadzenie zwykłych preferencji, które ustalonoby i szczegółowo opracowano w szeregu traktatów handlowych, zawieranych pomiędzy poszczególnymi państwami. Traktaty te, razem połączone, stanowiłyby jednolity system dla pięciu państw naddunajskich.

Niezbędnym warunkiem powodzenia projektu rządu francuskiego jest — zdaniem Pertinaxa — pozostanie na zewnątrz tej organizacji wielkich mocarstw Niemiec, Włoch i Francji. Francja nie żąda dla siebie niczego. Sama konsolidacja stosunków Europy południowo-wschodniej odbija się korzystnie na położeniu Francji.

Co się zaś tyczy oferty, złożonej przez Niemcy rządowi austriackiemu, przyznającej Austrii taryfy preferencyjne, to — zdaniem Pertinaxa — w razie przyjęcia tej propozycji sparaliżowanoby w zarodku plan współpracy, naszkicowany przez premiera Tardieu. Podobne skutki wywołałby traktat handlowy, w sprawie którego nawiązano, zdaje się, rokowania między Rzymem a Budapesztem.

Paryż, 10. 3. (PAT.) Tutejsze koła polityczne podkreślają, że pobyt w Rzymie ministra węgierskiego Walko pozostaje w związku z podjęciem rokowań, zmierzających do gospodarczej odbudowy państw naddunajskich.

Ta wymiana poglądów między Rzymem a Budapesztem tłumaczy się tem, że Włosi uczynili z Węgier dzwignię swej polityki w Europie środkowej. Włosi obawiają się, ażeby nowa formacja naddunajska nie zmieniła w oczach Austrii, a zwłaszcza Węgier, znaczenia przyjaźni, jaka łączy obydwie te kraje z Włochami.

Min. Walko, który wyjechał z Rzymu do Genewy, ma przybyć w tych dniach do Paryża.

Redukcja w Chorzowie

Warszawa, 10. 3. (Tel. wł.) — Państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie redukuje z dniem 1 kwietnia 700 robotników. (w)

Dokoła półwyspu iberyjskiego

Sytuacja w Hiszpanji, a rzekomy manifest Burbonów — Manifestacja, zorganizowana w Paryżu dla jednej z pierwszych posłanek do kortezów — Pozornie spokojny tryb życia rodziny królewskiej w Fontainebleau

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 8 marca.

Przewrót, jaki w kwietniu zeszłego roku dokonał się na półwyspie iberyjskim, może jeszcze przynieść wiele niespodzianek. Sytuacja młodej republiki nie wydaje się bynajmniej skonsolidowaną, i to ani pod względem politycznym, ani ekonomicznym, ani finansowym, skoro peseta spada aż do poziomu 194 fr!

Propaganda bolszewicka prowadzona przez skołalizowane siły emisarjużów Stalina i Trockiego, rozwija się w Hiszpanji ogromnie, zapuszczając coraz to głębsze korzenie. Zamachy terrorystyczne, powtarzające się ustawicznie, świadczą wymownie, jak dalece teren jest tam podminowany. Z drugiej jednak strony katolicka ludność Hiszpanji nie pogodziła się bynajmniej ani z nowym régimem, ani z dekretami, odnoszącymi się do egzystencji instytucji religijnych. Jezuita, jak wiadomo, w poważnej liczbie opuścili Hiszpanję, udając się po części do Francji, a po części obierając sobie za siedzibę Belgję i Holandję. Nie znaczy to jednak, aby Kościół zrezygnował ze swoich praw. Nie czyni tego też monarchja.

Najlepszym na to dowodem zdaje się być opublikowany niedawno „manifest“ byłego króla Alfonsa XIII, oraz jego wuja, pretendenta karlistów, księcia Alfonsa Karola burbońskiego. Alfons XIII, nigdy nie abdykował. Uważa on może obecnie, w rok po wprowadzeniu republiki, iż eksperyment nowego ustroju zawiódł, i że czas ocenić społeczeństwo hiszpańskie od zalewającej je fali komunizmu i anarchji.

Manifest ten wywołał naturalnie pewne wrażenie na zachodzie. Król Alfons powstrzymywał się bowiem dotąd od wszelkich wystąpień politycznych. Czyżby zatem uważał, iż sytuacja Hiszpanji jest tak niebezpieczna, że trzeba zdecydować się na podobny krok? — Trudno na to kategorycznie odpowiedzieć. W samym kraju przyjęto tę podwójną proklamację Burbonów jako pozbawioną wszelkich realnych podstaw.

Obecnie jednak obiegają wiadomości, iż wspomniany manifest, sugerujący możliwość monarchji konstytucyjnej; nie jest autentyczny. Książę de Miranda i markiz Torrès de Mendoza, prywatni doradcy i sekretarze ekskróla Alfonsa oświadczają, iż tekstu jego nie znają. Inni znowu twierdzą, że pewne listy o charakterze bardzo poufnych, wymienione pomiędzy dwiema gałęziami Burbonów hiszpańskich zostały przez jakąś niedyskretną rękę skopjowane i opublikowane bez wiedzy i pozwolenia osób interesowanych. Według zaś ostatniej wiadomości, król Alfons, przyjmując w Jerozolimie dziennikarzy, miał z uśmiechem na ustach przyjąć wiadomość o ogłoszeniu przez siebie owego pseudo-manifestu.

Jakkolwiek rzecz się przedstawia — powiedziała mi jedna z osobistości zazwyczaj doskonale poinformowanych o kwestjach półwyspu iberyjskiego — faktem jest, iż wszystkie koła monarchistyczne przyjęły ową rzekomą deklarację króla Alfonsa i jego wuja z niepokojem i zdziwieniem, uważając ją co najmniej za przedczesną. Dorzucmy wreszcie, iż obiega inna jeszcze pogłoska, wedle której opublikowanie tego manifestu byłoby tylko próbnym balonem...

Jak i bieżąca przybiorą wypadki w Hiszpanji obecnie oczywiście trudno przewidzieć. Dzisiaj wydaje się jednak, iż nie wybiła jeszcze godzina na restaurację monarchistyczną. Ekscesy młodej republiki mogą naturalnie spowodować gwałtowną reakcję społeczeństwa hiszpańskiego. Co przyszłość przyniesie — niewiadomo.

Dodać możemy jeszcze dla informacji, iż krąży pogłoski że obecny ambasador Hiszpanji w Paryżu, p. Madariaga miałby w bliskiej przyszłości zostać odwołany. Reprezentant bowiem półwyspu iberyjskiego we Francji na pamiętnym kongresie rozbrojeniowym w Trocadero zajął stanowisko, wręcz przeciwnie interesom narodowym Francji. Zrany publicysta Pertinax nie zawahał się nazwać jego wystąpienia na konferencji rozbrojeniowej w Genewie wystąpieniem „pajaca“.

Ciekawym zbiegiem okoliczności w chwili, kiedy ów prawdziwy, czy też rzekomy manifest Alfonsa XIII, jest

żywo komentowany w różnych kołach politycznych, przybyła do Paryża kobieta-posianka. Klara de Campoamor, przedstawicielka jednego z najbardziej śmiałych prądów młodej republiki.

Na wielkim zebraniu zorganizowanym w sali Wagram na jej cześć, posianka Campoamor miała za zadanie przekonać audytorjum francuskie, że czas już, by kobiety łacińskie wystąpiły do walki o swe prawa. Przedstawicielka feministycznej Hiszpanji jest to kobieta jeszcze młoda, o nadzwyczajnych i inteligentnych oczach, wymownym geście, łatwym wystąpieniu. Posiada ona przytem wiele uroku. To też ci wszyscy, którzy znają hiszpańskie niewiasty biernie, mało zazwyczaj wykształcone nie interesujące się zupełnie sprawami publicznymi, nie wychodzili z podziwu nad tym typem nowoczesnej Hiszpanji.

Posianka Campoamor, będąca równocześnie delegatką Hiszpanji do Ligi Narodów, odbyła liczne spacerki po Paryżu. Może w czasie ich spotkała się z wyniosłą postacią kobiety o niebie-

skich oczach i dumnej postawie, jaką ma ekskrólowa Hiszpanji. Widywać ją można w eleganckich lokalach paryskich, w godzinach popołudniowych, w towarzystwie jej dwóch córek. Jedną z nich niebawem opuści Francję, udając się za swym mężem do Szwajcarii ślub bowiem infantki Beatrice odbędzie się już w czerwcu. Młodsza siostra pójdzie niedługo za przykładem starszej.

Dodajmy wreszcie, iż w ostatnich tygodniach krążyły pogłoski, że książę Asturji, najstarszy ze synów Alfonsa XIII, dotknięty chorobą hemofilji, pragnąłby się zaręczyć z córką wielkiego księcia rosyjskiego Cyryla. Dobrze poinformowane osoby oświadczyły mi, że jest nią istotnie bardzo zajęty. Pobyt zresztą we Francji podobno doskonale wpłynął na stan jego zdrowia. Młody książę oświadczył niedawno jednej z osób często go widujących, że przybyło mu nawet na wadze 4 kilo. Nie oznacza to jeszcze, rzecz jasna, zupełnego uzdrowienia.

Rodzina królewska stale zamieszkuje Fontainebleau, używając tam sportów i różnych rozrywek. Król Alfons szuka ich przede wszystkim w podróży. Stosunki jego z żoną są bardziej niż oziębłe, gdyż ze sobą właściwie wcale nie mówią. Dzisiaj rodzinie królewskiej ubiegają dni względnie spokojnie. Nikt jednak nie może przewidzieć, co przyniesie przyszłość.

I. BRIARES.

Kto będzie miał kłopot?

Wznowiony obecnie po kilku miesiącach „Przełom“ pismo grupy, która po przewrocie majowym nazywała się Związkiem Naprawy Rzeczypospolitej, na czele pierwszego zeszytu zaznacza:

„Radość Nowaczyńskich i pośmiertne wzmianki nad grobem „Przełomu“ na łamach „Gazety Warszawskiej“ czy też „Myśli Narodowej“ były niestety przedwcześnie.“

Następnie p. Jerzy Szurig, kierownik wskrzeszonego dwutygodnika, p. t. „Na nowej fali“ omawia przesilenie gospodarcze i pisze o kapitale i kapitalizmie chwili obecnej:

„Czem się ma kapitał płacić? Rezerwami z ogromnych zysków lat tustych, poważnymi zyskami (tak!) z lat chudych.“

„Rezerwami? No, a jeśli w przedsiębiorstwie nie pozostało żadnych poważnych rezerw, pozwalających przetrwać załamanie się konjunktury bez dezorganizowania rynków i całego życia narodów, bez wywoływania głębokich wstrząsów społecznych? Jeśli wszystkie zyski powędrowały do kieszeni wielkich akcjonariuszów, prezesów i członków zarządów, dyrektorów, a właściwie pseudo dyrektorów, będących równocześnie wielkimi akcjonariuszami i pod postacią olbrzymich pensyj i tantjem czerpiących z przedsiębiorstwa zyski, by w ten sposób zmniejszyły część dywidendy, przypadającą drobnym akcjonariuszom, i zmniejszyły wysokość podatków? Jeśli, jednym słowem, wszystkie zyski „rozplynęły się“ i ukryły, jeśli zostały wycofane z życia gospodarczego w oczekiwaniu „lepszyc czasów“? Lecz to jest właśnie jednym z przejawów „gospodarki rabunkowej“, jest właśnie dowodem zwyrodnienia systemu liberalno-kapitalistycznego, mającego dziś jedynie na widoku doraźne zyski.“

„Kapitalista przy współczesnym systemie towarzystw akcyjnych nie jest odpowiedzialny za przedsiębiorstwo całym swym majątkiem, lecz tylko wysokością swego udziału i w ten sposób nie jest jak dawniej, przy syste-

mie gospodarki naprawdę indywidualnej, złączony nierozdzielnie z „wzrostem pracy“ i jego losami. Kapitalista dąży dziś do wycofania z przedsiębiorstwa, pod postacią dywidend, piaconych sobie „pensyj“, tantjem, maximum włożonego kapitału, zwłaszcza w momentach kryzysowych i przedkryzysowych. Kapitał z produkcyjnego staje się coraz bardziej kapitałem finansowym, a obecną swą polityką cen, plac i rynków zbytu pogłębia jedynie kryzys i z „konjunkturalnego“ przeistacza się w „strukturalny“.

„Zyski są, i to wysokie. Niema rezerw, które wywędrowały z przedsiębiorstw zagranicę do safesów, ale są zyski bieżące, częściowo ukryte w olbrzymich uposażeniach generalnych dyrektorów i dyrektorów, w wygórowanych honorariach członków zarządów i rad nadzorczych. W latach przedwojennych, w latach największego rozkwitu przemysłu w tej części Śląska, która przypadła Polsce, ciężki przemysł na Górnym Śląsku zatrudniał 80 dyrektorów (łącznie z zawiadowcami). Obecnie, przy zmniejszonym stanie załóg i częściowem lub całkowitem unieruchomieniu pewnej części zakładów, liczba samych dyrektorów w tym samym przemyśle wynosi 170. W roku 1914 pobory wszystkich dyrektorów i zawiadowców wynosiły miesięcznie około 300.000 złotych. Obecnie pobory samych dyrektorów wynoszą miesięcznie około 1.700.000 złotych. Można więc zaoszczędzić blisko 1 i pół miliona złotych miesięcznie.“

Rozważania te kończą się wezwaniem: iść naprzód z rozwiniętym sztandarem!

Czy czasem wskrzeszenie „Przełomu“ jako pisma, które będzie popierało poglądy grupy lewicowo-etatystycznej B. B. pp. Moraczewskiego, Tomaszkiwicza i t. d., nie sprawi kłopotu innym grupom B. B.?... Lepiej niech redakcja „Przełomu“ o tem pomyśli, zamiast się zajmować „zmartwieniami“ Nowaczyńskiego i „Gazety Warszawskiej“.

Doniosłe rezolucje zjazdu Ligi Katolickiej

XIII walne zebranie delegatów i zjazd zarządów Lig Katolickich Parafjalnych — archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej odbyło się w niedzielę, 6 marca r. b. — na sali Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha w Poznaniu o godz. 11 i pół, przed południem, poprzedzone Mszą św. w kościele kolegiaty św. Marji Magdaleny (fara).

Zebranie zgajło obejmując przewodnictwem przez Archidiecezjalnej Ligi Katolickiej, p. prof. dr. Gantkowskiego, przy zapelnionej przez delegatów i delegowane — sali.

Po sprawozdaniu organizacyjnem i finansowem z r. 1931 — przedłożył i uzasadnił sekretarz generalny A. L. K. ks. prałat Prądzyński trzy rezolu-

cje, które walne zebranie po dyskusji przyjęło jednomyślnie.

Po uzupełnieniu głównego zarządu, do którego w miejsce ustępującego p. pułk. Losterza z Gniezna wybrano p. mec. dr. Szejbą z Poznania — wygłosił dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, ks. kanonik L. Jarosz, referat p. t.: „Metodyczne i organizacyjne wskazania dla parafjalnej Akcji Katolickiej“, który wywołał poważną dyskusję.

Poniżej podajemy

rezolucje XIII walnego zebrania:

I.
Dekretem protektora Archidiecezjalnej Ligi Katolickiej, J. E. N. ks. Kardynała - Prymasa z dn. 30 grudnia

1930 r. należy Archidiecezjalna Liga Katolicka — do organizacji tworzących Akcję Katolicką w archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. W każdej więc parafji powinna powstać Parafjalna Liga Katolicka.

Katolicy obojga pici powyżej lat 21, nie mający w swej parafji własnej stonowej organizacji katolickiej, należącej do Akcji Katolickiej, powinni wstąpić do Parafjalnej Ligi Katolickiej, aby w ten sposób współdziałać z Akcją Katolicką.

II.

XIII walne zebranie delegatów L. K. P. aprobuje w całej pełni akcję sekretariatu generalnego Archidiecezjalnej Ligi Katolickiej w sprawie wydawnictw sprzeciwiających się moralności chrześcijańskiej i podkopujących obyczaje społeczeństwa oraz stwierdza o następujące:

Wszelkie wydawnictwa, a więc książki, czasopisma, ilustracje i t. p. przedstawiające celowo pod pozorem artystycznych dążeń — zagadnienia seksualne i wydarzenia kryminalistyczne — w sposób jaskrawy przynoszą duszom nieśmiertelnym ogromne straty nie dające się objąć żadną statystyką i niszczą zdrowie oraz energję narodu.

Dlatego odzywamy się z gorącym apelem do pisarzy, redakcyj, wydawców i księgarzy aby nie rzucali na rynek zbytu wydawnictw moralnie ohydnych, będących nieraz hańbą urągającą kulturze i zasadom katolickim i tradycjom narodowym, a propagowali wydawnictwa uczciwe i pożyteczne.

Spółczeństwu katolickiemu, zwłaszcza rodzicom i wychowawcom przypominamy, że w myśl zasad moralnych katolickich, nie wolno żadną miarą popierać wydawnictw sprzeciwiających się wierze i moralności katolickiej, a podkopujących równocześnie zdrowie moralne i fizyczne — narodu. Równocześnie apelujemy bardzo usilnie i stanowczo aby walcząc w rodzinie i w życiu publicznym z wydawnictwami zatruwającymi duszę narodu, społeczeństwo katolickie popierało wydawnictwa znajdujące się na wysokim poziomie etycznym i artystycznym.

W walce z wydawnictwami zlemi należy korzystać z odnośnych przepisów prawnych (§§ 161 i 94 ustawy o postępowaniu karnem, oraz §§ 184 i 184a kodeksu karnego).

Stwierdzamy również z żalem, że powołane i uprawnione czynniki władz publicznych nie korzystają dostatecznie z praw swoich, aby usuwać wydawnictwa wyżej określone — z obiegów.

III.

XIII walne zebranie delegatów i zjazd zarządów L. K. P. przyjmuje z zadowoleniem do wiadomości, że Archidiecezjalna Liga Katolicka w myśl swego postanowienia współdziała na swoim odcinku w unieszkodliwieniu skrytej roboty sekciarskiej w archidiecezjach naszych — i wzywa społeczeństwo katolickie, aby czynnie przeciwdziałało tak jawnej, jak zakamufrowanej sekciarskiej propagandzie. Przypominamy, że obowiązkiem katolickim jest nie przyjmować ani kupować i rozszerzać propagandowych druków sekciarskich.

O złożenie mandatu przez posła Michałkiewicza

Na zjeździe wojewódzkim Stronnictwa Ludowego w Poznaniu powzięto m. i. uchwałę, domagającą się od pos. Michałkiewicza, aby złożył swój mandat poselski.

Strajk górników

Warszawa, 10. 3. (Tel. wł.) — Strajk w Zagłębiu Dąbrowskiem irwa nadal. W szeregu kopalń częściowo wydobywają węgiel w stosunku 15 proc. normalnej produkcji. Straty, wolane strajkiem, wynoszą około 6 milionów złotych.

W lasach państwowych w pobliżu Sosnowca zaczęto wydobywać węgiel nielegalnie i sprzedawać go w miastach po 1.50 do 2 zł. za korzec. (w)

Sosnowiec, 10. 3. (PAT.) W dniu dzisiejszym w sytuacji strajkowej nie nastąpiła żadna zasadnicza zmiana. Strajkuje 9327 górników. Na pierwszej zmianie obserwacje bez przeszkód zjechały do kopalń w liczbie 1211 osób. 759 górników zgłosiło się dobrowolnie do pracy. Bezrobotnych zaangażowano około 100.

**OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMAGNIA POTEGĘ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Konferencje z Niemcami w sprawach celnych

Warszawa, 10. 3. (Tel. wł.) — Doniesiliśmy już, że rząd Rzeszy niemieckiej ogłosił we wtorek w dzienniku ustaw stawki nowych cel maksymalnych. Dotkną one przedewszystkiem te państwa, które nie mają uregulowanych traktatami stosunków handlowych z Niemcami. Polska znajduje się również wśród nich, gdyż parlament Rzeszy nie ratyfikował doświadczonej umowy handlowej z nami, złożonej w roku 1930.

Aby uniknąć dalszego zaostrzenia wojny celnej, toczą się w Warszawie rozmowy porozumiewawcze. Niemcy miałyby się zobowiązać do ograniczenia względnie zniesienia zarządzeń re-

strykcyjnych w obrocie towarowym, grożących w związku z postanowieniami nowej, podwyższonej taryfy celnej, która zyskuje moc prawną z dniem 1 kwietnia.

W tym kierunku zmierzają propozycje polskie, złożone podczas rozmów warszawskich. Przyjęcie ich przez Rzeszę równałoby się zawarciu pokoju celnego. Projekt polski widzi możliwość normalizacji stosunków gospodarczych polsko-niemieckich po uchyleniu wszelkich ograniczeń o charakterze bojowym i oparciu wymiany handlowej na podstawie autonomicznych stawek celnych.

Rok założenia 1846

Przyjaciel i doradca ludności wiejskiej wychodzić będzie na ogólne życzenie **od 1 kwietnia 3 razy w tygodniu** za dotychczasową opłatą

1 (jeden) złoty na cały miesiąc już z dostawą przez listowego do domu.

Adres: Poznań, św. Marcin 70.

Zawierucha na Dalekim Wschodzie

Wykrycie wielkiego sprzysiężenia w Japonii, którego ofiarą padło kilku mężów stanu

Londyn, 10. 3. (Tel. wł.) Korespondent „Timesa” w Tokio donosi o wykryciu przez władze japońskie sprzysiężenia; jego ofiarami padli ostatnio zamordowani byli minister finansów Inouye oraz bar. Iakuma Dan. Do tej organizacji należeli przeważnie niedoświadczeni młodzieńcy, których namawiano w imię rzekomych interesów religij i ojczyzny do zbrodni.

Sprzysiężenie to pod nazwą „związek śmierci” zdradził jeden z jego członków. Organizację założył w czasie

konferencji londyńskiej pewien poeta japoński i lotnik marynarki. W Japonii przystąpił do organizacji pewien nauczyciel ludowy, który propagował ją następnie wśród ludności wiejskiej. Sam założyciel ów lotnik poległ w walkach pod Szanghajem 5 lutego, a 9 lutego zastrzelony został były minister finansów, cztery tygodnie później baron Iakuma Dan.

Policja prowadzi energiczne śledztwo.

Sytuacja na froncie bojowym w okolicy Szanghaju — Napady bandyckie

Paryż, 10. 3. (Tel. wł.) Dowódca wojsk japońskich pod Szanghajem gen. Szirkawa udzielił wywiadu przedstawicielowi „Petit Parisien”.

Oświadczył on, że uważa wojnę japońsko-chińską za ukończoną. Na całym froncie panuje spokój i tylko od czasu do czasu dochodzi do nieznacznych starć pomiędzy patrolami.

Okopy przeciwników są w niektórych miejscach oddalone od siebie o kilka kilometrów, w innych natomiast zaledwie o kilka metrów.

Dowódca wojsk japońskich z wielkim uznaniem wyrażał się o waleczności 19 armji, którą uważa za najlepszą w Chinach. Jej obronne okopy wybudowane zostały według najnowocześniejszych wymogów techniki.

Nie należy się spodziewać nowego ataku wojsk chińskich, natomiast wydaje się pewniejszym, że już wkrótce wybuchnie w Chinach wojna domowa, w której wojska japońskie odgrywać będą jedynie rolę obserwatorów.

Londyn, 10. 3. (PAT.) Donoszą z Mandżurji o szalonym wzroście bandytyzmu. Dziś pociąg, którym głównodowodzący armją japońską gen. Honio powracał z uroczystości w Czang-Czunie do Mukdena napadła banda, składająca się z 300 ludzi. Rabusiów z trudem odparli żołnierze, eskortujący pociąg.

wane zostały według najnowocześniejszych wymogów techniki.

Nie należy się spodziewać nowego ataku wojsk chińskich, natomiast wydaje się pewniejszym, że już wkrótce wybuchnie w Chinach wojna domowa, w której wojska japońskie odgrywać będą jedynie rolę obserwatorów.

Londyn, 10. 3. (PAT.) Donoszą z Mandżurji o szalonym wzroście bandytyzmu. Dziś pociąg, którym głównodowodzący armją japońską gen. Honio powracał z uroczystości w Czang-Czunie do Mukdena napadła banda, składająca się z 300 ludzi. Rabusiów z trudem odparli żołnierze, eskortujący pociąg.

Lindbergh pertraktuje z tajemniczą szajką

Warunki złoczyńców — Synek znakomitego lotnika żyje

Londyn, 10. 3. (PAT.) Wiadomości, jakie krążyły, że dziecko Lindbergha zostało już zwrócone rodzicom okazują się narazie bezpodstawne. Wedle innych wieści uchodzi za rzecz niewątpliwą, że sprawcy porwania są w kontakcie z Lindberghiem, którego powiadomość mieli, że nie czują się dość bezpieczni, aby z nim pertraktować i wydać mu syna. Złoczyńcy mieli zażądać od Lindbergha, aby po odebraniu dziecka nie zawiadamiał wcześniej, niż po upływie 72 godzin policji.

Aczkolwiek wszyscy w domu Lindbergha zachowują ściśle milczenie, to nie ulega wątpliwości, iż za kulisami odbywają się ważne posunięcia i rozmowy. W każdym razie pewnym jest, że dziecko żyje i że znajduje się w rękach tych, którzy je uprowadzili.

Nowy Jork, 10. 3. (PAT.) W związku z pogorszeniem się stanu zdrowia swojej żony, Lindbergh rozpoczął nową serję pertraktacji w celu odzyskania dziecka, które dotychczas nie doprowadziły do niczego.

Wielka afera przemysłowa

Katowice, 10. 3. (PAT.) Śląska straż graniczna wpadła w ostatnich dniach na ślady wielkiej afery przemysłowej, której ośrodkiem była reprezentacja berlińskiej firmy A. E. G. mającej siedzibę w Katowicach.

Firma ta za pośrednictwem przedsiębiorstwa „Wulkan” w Król. Hucie sprowadzała z Niemiec do Polski szereg artykułów technicznych i elektrotechnicznych, podlegających wysokiemu ocłeniu.

Aresztowano kierownika handlowego firmy A. E. G. Maksymiljana Brodę, oraz kierownika firmy „Wulkan” w Król. Hucie Teimanna. W aferę zamieszanych jest szereg firm śląskich. Dochodzenia trwają nadal i nie jest wykluczone, że nastąpią nowe aresztowania.

Niezwykłe samobójstwo

Bydgoszcz, 10. 3. (PAT.) W ub wtorek odbywała się przed sądem okręgowym w Chojnicach na sesji wyjazdowej w Kościerzynie rozprawa przeciwko strażnikowi granicznemu Zygm. Dembowskemu, zamieszkałemu w Wysinie, oskarżonemu o opór władzy i znieważenie policjanta. Gdy sąd ogłosił wyrok, uwalniający Dembowskiego, ten ostatni niespodziewanie wyciągnął rewolwer i strzelił sobie w usta, padając trupem na miejscu. Przyczynę tego niezwykłego samobójstwa dotychczas nie zdołano ustalić.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego”

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego dokonał w środę zajęcia nr 112. „Kurjera Poznańskiego” (wydanie wieczorne) z dnia 9. 3. 1932, z powodu korespondencji z Jarocina zamieszczonej na stronie 2 pod nagłówkiem: „Z Stronnictwa Narodowego”, w której konfiskacie uległo w drugim ustępie jedno zdanie, poczynając od słów: „Drugi referent” a kończąc na słowach: „kroku prawa”. Po dokonanej konfiskacie tego numeru wydano nowy nakład „Kurjera Poznańskiego”, oznaczony Nr. 112 A, w którym opuszczono inkryminowane zdanie.

Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej.

New York, 10. 3. (PAT.) Dolarowa 58 1/2, dillonowska 61, stabilizacyjna 56,62%, m. Warszawy 44%, śląska 44,12%.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 10. 3. 32.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f w h); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f w h); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h); 5) jęczmienia pozni i pom: a) 64 do 66 kg, b) 68 kg; 6) owsa pozni i pom. 43,55 kg (74,1 f w h).

Ceny transakcyjne.
Żyto 15 tonn par. Pozn. 24,00
Pszenica biała 15 tonn p. Pozn. 24,75

Ceny orientacyjne.

Żyto	23,25—23,75
Uspodobienie stałsze.	
Pszenica	24,00—24,50
Uspodobienie spokojne.	
Jęczmień a) 64—66 kg.	20,50—21,50
Jęczmień b) 68 kg.	21,50—22,50
Uspodobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23,75—24,75
Uspodobienie spokojne.	
Owies	20,25—20,75
Uspodobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	35,75—36,75
Uspodobienie spokojne.	
Mąka pszenne 65% wł work.	37,00—39,00
Uspodobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14,50—15,00
Otręby pszenne	13,75—14,75
Otręby pszenne (grube)	14,75—15,75
Rzepak	32,00—33,00
Gorzycza	30,00—35,00
Wyka latowa	22,00—24,00
Peluszka	23,00—25,00
Groch Victoria	23,00—26,00
Groch Folgera	30,00—34,00
Łubin niebieski	12,00—13,00
Łubin żółty	16,00—17,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 170 tonn, jęczmienia 45 tonn, owsa 40 tonn.

Owies biały niezadeszczony ponad notowanie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w War-

szawie 8,90 zł.; w Gdańsku na Warszawie 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł. gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173,46 do 173,72 zł., gotówką 173,12 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 10. 3. 32.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna jednakże zauważono większą chęć do zawierania transakcji, przyczem kursy były utrzymane. Z pożyczek państwowych płacono za 5% Pożyczkę Konwersji nieco wyższy kurs 33 1/4% zaś za 4% Pożyczkę inwest. 91%. Z obligacji komunalnych robiono mniejszą transakcję 8% oblig. m. Poznania z roku 1926 po 9%. W papierach lokacyjnych P. Z. K., w których zauważono większe zapotrzebowanie, płacono za 8% listy dol. stare 67% za 4% listy zast. konwert. 28 1/2% oraz za 6% listy żytnie 12 1/2%.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bankiem Polskim po 86 1/2%.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 38 1/4% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28 1/2% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12 1/2% P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 91.— P

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 86.50 +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 3. 32.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr. 8,90, sp. 8,92, kup. 8,88

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	3,935	360,25	358,45
Londyn	33,00	33,16	32,84
Nowy Jork czeki	8,918	8,938	8,898
Nowy Jork kabel	8,928	8,943	8,903
Paryż	35,09	35,18	35,0
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcaria	172,40	173,33	171,47
Berlin	211,80		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud.	37,75	37,50
4% pożycz. inwes.		94,75
5% pożycz. konw.		39,00
4% premj. dol.		48,00
6% pożycz. dolarowa.		59,50
7% pożycz. stabil.		61,00
10% pożycz. kol.		103,00

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—84,00
Starachowice	0,00—6,50

Tendencja niejednolita.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 10. 3. 32.

Pszenica march 75—76 kg.	246,00—248,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 72—73 kg.	193,00—195,00
i kup. Tendencja stała.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Żyto 72—73 kg cif Berlin kup.	211,00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow.	190,00—197,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	180,00—185,00
Tendencja stała.	
Owies march	159,00—166,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenne	31,25—34,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	26,90—27,90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenne	10,60—10,90
Tendencja mocna.	
Ospa żytnia	10,20—10,50
Tendencja mocna.	
Groch Victoria	19,00—26,00
Groch drobny jadalny	21,00—23,50
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	14,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	15,00—17,00
Seradela nowa	33,00—38,00
Kuchy lniane 37%	12,60
Kuchy z orzecha ziemnego	13,50—13,80
Kuchy mielone (mączka)	13,00—13,20
Wytłoki suche paryt Berlin	8,40
Srótsoya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,10—12,30
Srótsoya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,90
Platki ziemniaczane	16,90—17,30
Ziemiaki jadalne białe	1,80—2,00
Ziemiaki jadalne czerwone	2,00—2,20
Ziemiaki odc. waldzkie nieb.	2,30—2,50
Ziemiaki inne żółte	2,80—3,00
Ziemiaki fabryczne w fg za funt	9—9 1/4

Ogólna tendencja niejednolita.

Jak rząd uzasadnia pełnomocnictwa

Przemówienie premiera Prystora w Sejmie w dn. 9. marca

Przy pierwszym czytaniu projektu ustawy o pełnomocnictwach dla Prezydenta Rzeczypospolitej premier Prystor wygłosił następujące przemówienie:

Projekt ustawy o pełnomocnictwach ustawodawczych dla Prezydenta Rzeczypospolitej, przedłożony przez rząd rój Sejmowi, przewiduje dwie kategorie tych pełnomocnictw. Jedne z nich obliczone są na okres kilkumiesięczny, t. j. na czas od chwili wejścia w życie obecnej ustawy do dnia, na który zwołana zostanie następna sesja zwyczajna Sejmu. Druga kategoria obejmuje dłuższy, bo niemal trzyletni okres czasu, przy węższej zato treści, dotyczącej tylko zagadnień związanych z reorganizacją administracji.

Sprawy administracyjne

Stan administracji państwowej, pomimo niezaprzeczonego postępu osiągniętego w ostatnich kilku latach, wykazuje wiele jeszcze niedomagań. Wyróżają się one: w istniejącej dziś jeszcze nadmiernej odrębności resortów, w nadmiernej koncentracji nie tylko czynności kierowniczych, lecz i wykonawczych, w niejasnym rozgraniczeniu kompetencji i wskutek tego w zbyt częstej wielotorowości przy spełnianiu tych samych lub analogicznych zadań, w nieodpowiednim podziale terytorjalnym, wreszcie w ogólnym przeroście administracji państwowej, w nadmiernej ilości władz i urzędów wszystkich resortów i instancji, w nadmiarze pośrednich szczebli hierarchicznych (zwłaszcza jeśli chodzi o władze centralne) i w nadmiarze etatów zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym.

Przyczyny tych niedomagań, tkwiące w warunkach, w jakich powstał i rozwijał się aparat administracyjny Polski, były różne i nieraz już o nich była mowa. Wynik był jeden: zbyt mała sprawność aparatu państwowego w stosunku do kosztów jego utrzymania, obciążających budżet państwa.

Organizacja administracji stanowi tak obszerny splot zagadnień ściśle ze sobą związanych, a każdy krok w tej dziedzinie wymaga zmian w tylu istniejących normach ustawowych i rozporządzeniowych, że dla przeprowadzenia tych prac najodpowiedniejszą jest droga wydawania odpowiednich norm prawnych przez organa delegowane przez ciała ustawodawcze. Droga ta była już niejednokrotnie stosowana.

Plan reformy administracji

Plan reformy administracji, który zamierzamy realizować obecnie, obejmuje z jednej strony organizację władz i urzędów państwowych oraz zagadnienia z nią związane, jak podział kompetencji, podział terytorjalny, decentralizacja, dekoncentracja, zespolenie i zasady organizacji wewnętrznej, — z drugiej zaś strony — tryb urzędowania, na który składają się wszelkiego rodzaju przepisy normujące funkcję organów kierowniczych, wykonawczych i pomocniczych, zasady planowania, koordynowania i kontroli, zasady gospodarki pieniężnej i materiałowej, sprawy wydawnictw i druków oraz pomieszczeń i urzędzeń.

Większość powyższych zagadnień została już przepracowana w łonie komisji dla usprawnienia administracji, a wyniki jej prac były opublikowane i przedyskutowane w opinii publicznej.

Obecnie już prace nad reformą organizacji administracji państwowej są posunięte tak daleko, że skonkretyzowanie ich w formie rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy oraz wynikających z nich rozporządzeń, statutów i regulaminów, a tem samem przeprowadzenie całości według jednolitego planu i jednolitych metod będzie mogło nastąpić w terminie przez ustawę o pełnomocnictwa określonym.

„Uporządkowanie“ stanu prawnego

Druga kategoria pełnomocnictw, obliczonych na czas między jedną a drugą zwyczajną sesją sejmową, obejmuje m. in. sprawy uporządkowania stanu prawnego w państwie. Te same zagadnienia w tem samem sformułowaniu zawarte były w ustawie o pełnomocnictwach z dn. 2 sierpnia 1926 r.

Wynikiem długotrwałej luki w niepodległym istnieniu państwem była z jednej strony różnorodność ustawodawstw i przepisów prawnych, istniejących na terenie Rzeczypospolitej, z drugiej zaś strony nagromadzenie się ogromnej ilości zagadnień wymagają-

cych rozwiązania ich przez młodą, kształtującą się dopiero państwowość. Na tle tego zatoru spraw, wymagających załatwienia, powstała w ciągu szeregu lat inflacja przepisów, wydawanych w pośpiechu, często ze sobą niezgodnych, prowadzących do dezorientacji i nieładu prawnego. Usunięcie chaosu, wynikającego z różnorodności ustawodawstw, jak również z owej inflacji przepisów nowych, wymaga jeszcze dłuższego czasu i pracy o charakterze niejako scalenieowym. Praca ta w ministerstwach odbywa się wciąż, lecz wymaga dla szeregu zagadnień aktów o mocy ustawy.

Sprawy gospodarcze i finansowe

Przechodząc do dziedziny spraw gospodarczych i finansowych, która ma być objęta pełnomocnictwami określonymi na okres do następnej sesji zwyczajnej Sejmu, chcę pokrótce wskazać Panom na obecną sytuację gospodarczą i finansową w świecie i u nas.

Nad sytuacją tą dominuje, jako zjawisko naczelné, ciężar kryzysu światowego, który dotychczas nie zelżał.

Dane i cyfry, czerpane z ostatnich nawet tygodni, świadczą bez przerwy o rozmiarach zniszczenia, jakie kryzys poczynił i czyni dotychczas w gospodarce wszystkich niemal krajów kuli ziemskiej. Niema poprostu dziedziny, która by oszczędził, niema miejsca, któreby ominął.

Premier omawia tu cyfrowo skutki kryzysu ekonomicznego, budżetowego i walutowego w poszczególnych krajach.

Kryzys w Polsce

Jakże oddziałuje kryzys i jego skutki, zaznaczające się w dziedzinie międzynarodowej, na najważniejsze odcinki naszego życia gospodarczego?

Na czoło najważniejszych zagadnień państwowych wysunęła się — nie tylko zresztą w Polsce — kwestja zrównoważenia budżetu państwowego. W dobie kryzysu jest to zagadnienie skomplikowane i trudne, czego dowodem jest, że np. w Stanach Zjednoczonych, Niemczech lub Francji wydatki skarbowe w dalszym ciągu są znacznie wyższe od dochodów. Nasz deficyt za 10 miesięcy roku budżetowego 1931-32 wyniósł 6 proc. strony rozchodowej. Deficyt budżetowy Austrii za rok 1931 wynosi 10 proc. strony rozchodowej. W Czechosłowacji deficyt na bieżący rok budżetowy sięga 880 milionów, co stanowi 9,5 proc. strony rozchodowej. W Niemczech za okres od kwietnia do grudnia 1931 r. deficyt wyniósł 1.187 milj. marek, czyli 17 proc. rozchodów. Deficyt Węgier za czas od lipca do grudnia ub. roku sięga 18 proc. rozchodów. Deficyt budżetowy Stanów Zjednoczonych wyniósł za pierwsze 7 miesięcy bieżącego roku budżetowego 1.481 milj. dol., czyli 7 razy więcej, aniżeli w 30-31; za cały zaś rok budżetowy przewiduje się w tej chwili w Ameryce deficyt w sumie przeszło 2 miliardów dolarów, co stanowi 54 proc. strony rozchodowej.

Względna szczupłość naszego deficytu budżetowego jest wynikiem uporczywych wysiłków rządu, parlamentu i społeczeństwa, czynionych dla zabezpieczenia równowagi budżetowej. Użytkaliśmy ten wynik za cenę bolesnych oszczędności osobowych i rzeczowych oraz drogą takich podwyżek podatkowych, które zmierzają do równomiernego rozłożenia ciężarów w społeczeństwie.

Jest bowiem w chwili obecnej naczelnym zadaniem powoływania do współpracy i do nieodzownych, niestety, ofiar wszystkich warstw i grup zawodowych i społecznych. Tam, gdzie chodzi o dobro kraju, o utrzymanie prestige'u i roli państwa polskiego, o zapewnienie trwałego kursu waluty, która jest regulatorem życia i wskaźnikiem zdrowia gospodarki narodowej — tam tylko solidarny wysiłek wszystkich, wzajemna pomoc i wspólna obrona interesów społeczno-gospodarczych całego kraju są jedynie skuteczne. I dlatego też były one i są dotychczas nieodzowne.

Spadek wywozu

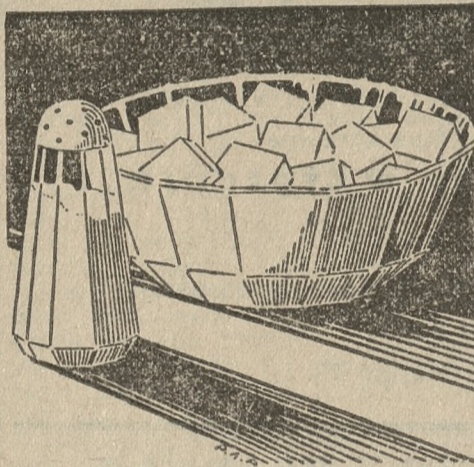
W rezultacie nieustannego i powszechnego podwyższania murów celnych, wprowadzania zakazów przywozu — zwięża się z dnia na dzień pojemność rynku zagranicznego dla towarów polskich. To też pomimo znacznego wysiłku i ofiar ze strony państwa i społeczeństwa, eksport nasz zmniejszył się poważnie. W r. 1931 wywieźliśmy

towarów o 23 proc. mniej, niż w 1930 r. Styczeń 1932 roku dał zmniejszenie wywozu o 39 procent w porównaniu ze styczniem 1931 roku, a o 54 proc. w porównaniu z przeciętną miesięczną 1930 r. Nasz surowcowy eksport rolny w styczniu 1932 r. spadł w swojej wartości (nie ilości) o 18 proc. wobec stycznia 1931 roku; eksport zwierząt żywych o 77 proc., mięsa o 48 proc., jaj i masła o 42 proc., drzewa surowego i napółobrobionego o 47 proc., węgla o 17 proc., tkanin bawełnianych, wełnianych i jedwabnych o 54 proc. itd., itd.

Eksport węgla

Wskazując na te cyfry, uważam za konieczne w związku z niemi poruszyć sprawę naszego eksportu węgla. Naszej długotrwałej i uporczywej pracy nad zdobyciem i utrzymaniem zagranicznych rynków zbytu grożą poważne trudności. Spadek o 30 proc. kursu funta sterlinga wywołał silną zniżkę cen na rynkach północnych. Pogorszyły się również warunki zbytu na t. zw. rynkach konwencyjnych, gdzie wprowadzone obostrzenia celne i dewizowe w silnym stopniu skrepowały przywóz polskiego węgla. Jednocześnie kryzys produkcji wielkoprzemysłowej, zamykanie fabryk, zwiężanie siły nabywczej konsumenta zagranicznego wywóz ten zmniejszają.

W tym stanie rzeczy zmuszeni jesteśmy do zdwojenia wysiłków i ofiar

*szczypta soli -
szczypta cukru*
to najlepsza przyprawa.

Przyprawa taka podnosi znakomicie smak potraw, czyniąc zjedzenie przypraw korzennych.

Szczypta cukru, dodana podczas gotowania do wszystkich prawie potraw, jak: zieleń groszku, fasolki, marchwi, szpinaku, kalafiorów, kartofli, brukselki, kapusty i pomidorów, do potraw mięsnych, ryb, klupek, kaszek, zup z płatków owsianych, jak również innych zup, nadaje każdej z tych potraw właściwy jej smak, podnosząc nad to jej wartość odżywczą.

nr 9 227

na rzecz utrzymania wywozu węgla, posiada on bowiem pierwszorzędne znaczenie zarówno dla bilansu handlowego jak i dla sprawy zatrudnienia robotników. Jeżeli do poniesienia tych ofiar zostali pociągnięci ostatnio górnicy, to stało się tak z uwagi na zagrożony interes gospodarstwa społecznego, z uwagi na konieczność obniżania kosztów produkcji węgla naszego zagrożonego w walce konkurencyjnej. Rząd stoi jednak na stanowisku, że ciężar utrzymania eksportu węgla nie może spadać wyłącznie na barki robotników, których ciężka sytuacja materialna jeszcze przed zniżką zarobków była znana. Ofiary na rzecz tego eksportu muszą ponieść wszyscy solidarnie: zarówno wszystkie tereny węglowe jak i wszystkie czynniki; obniżone być muszą uposażenia i tantiemy zarządów, rad nadzorczych i dyrekcji przedsiębiorstw górniczych. Musi być wreszcie przeprowadzona zniżka wygórowanych kosztów pośrednictwa przy sprzedaży węgla na rynkach zagranicznych i krajowych.

Odplyw kredytów zagranicznych

Jednocześnie niemal z trudnościami budżetowymi na terenie międzynarodowym zaczyna występować trudność inna: na skutek odczuwanego powszechnego głodu kredytów, we wszystkich krajach występuje proces odpływania kredytów zagranicznych. Proces

LEKCJE BRYDZA
po 80 gr w Nr. 9 dwut. Bridge

nr 9186

ten nie ominął też i Polski. W ciągu ub. roku odpłynęło z naszych banków, z naszych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych 239 milj. złotych, czyli 37 proc. stanu z końca 1930 r.

Ograniczenie przywozu i podwyżka cel

Wobec sytuacji, jaka się wytworzyła z tego powodu oraz jednoczesnych utrudnień, czynionych naszemu eksportowi, rząd widział się zmuszonym do przedsięwzięcia kroków, mających na celu utrzymanie należytego układu obu stron polskiego bilansu płatniczego.

Nasze zarządzenia reglamentacyjne celne są posunięciami o charakterze raczej doraźnym i przejściowym.

Rolnictwo

Przechodząc z kolei do spraw, charakteryzujących położenie naszej wytwórczości, stwierdzić muszę, że podstawowa jej gałąź: rolnictwo — odczuwa nad wyraz dotkliwie ciężar kryzysu. Pod wpływem zniżki cen płodów rolnictwa i hodowli nadwyróżona została opłacalność warsztatów rolnych, zbyt ciężkie stało się przez to brzemie nagromadzonych kredytów długo- i krótkoterminowych oraz zaległości podatkowych. Sprawa ta stała się też przedmiotem specjalnych prac rządu. W imię interesu gospodarstwa narodowego opracowywane są specjalne środki zaradcze, mające na celu ułatwienie rolnictwu sytuacji. Przygotowane, a częściowo uchwalone już przez ciała ustawodawcze ustawy i wydane, lub przygotowane do wydania rozporządzenia rządu wprowadzają ulgi w zakresie egzekucji, w zakresie spłaty kredytów rolniczych, a nawet — mimo niełatwej sytuacji skarbu — w spłacie zaległości podatkowych.

Przemysł

Niemal równie ciężko jak rolnictwa — jest położenie przemysłu. Rząd docenia to w pełni. Biorąc za podstawę przeciętną z okresu 1925 — 1927, otrzymujemy, że ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej, w styczniu roku bieżącego obniżył się do 67,8. Ten poważny spadek dotyczy zwłaszcza produkcji dóbr wytwórczych, gdzie wskaźnik za styczeń roku bieżącego spadł do 57,5. — Szczególnie ciężko przedstawia się sytuacja kopalnictwa rud żelaznych (gdzie wskaźnik wynosi 28,4), cynkowych i ołowianych (mających obecnie wskaźnik 31), jakoteż produkcji hutnictwa żelaznego (gdzie wskaźnik jest obecnie 37,5). Zatrudnienie w przemyśle przetwórczym przedstawia się wprawdzie nieco lepiej, jednak wskaźnik za styczeń roku bieżącego spadł w przemyśle spożywczym, metalowym i maszynowym, włókienniczym, drzewnym, mineralnym i budowlanym do poziomu od 66 do 43.

Zdając sobie sprawę z ciężkiej sytuacji naszego przemysłu, należy jednak stwierdzić, że stoi on już w obliczu wyczerpywania się zasobów wyprodukowanych towarów, że zatem istnieją pewne obiektywne przesłanki do przejścia z okresu depresji w okres poprawy koniunkturalnej.

Kartele i ich ceny

Mówiąc o sytuacji w przemyśle, nie mogę jednak pominąć milczeniem nierównomiernego rozwoju form organizacyjnych poszczególnych gałęzi produkcji i niezawsze zdrowego nastawienia tak zwanych wyższych form organizacyjnych. W kraju, gdzie w rolnictwie jest tak wiele gospodarstw karłowatych, a przemysł chłupniczy zatrudnia setki tysięcy pracowników (samo szewstwo liczy około 200 tys. par rąk roboczych), działalność karteli, monopolizujących rynek, ograniczających produkcję, stosujących politykę sztucznych cen etc., robi wrażenie jaskrawej niewspółmierności. Ta niewspółmierność pomiędzy rolnictwem, rzemiosłem i wielkim przemysłem jest tem więcej rażąca, że w wielu wypad-

HARTUJA GARDŁO
PRZECIW PRZEZIĘBIENIU
LECZA ZAPALENIE GARDŁA
LAGODZA KASZEL
DRAŻETKI BENGALSKIE
KARPINSKIEGO

Tw 917

kach przejmujemy kształty i formy, istniejące na zachodzie, ale nie zawsze czerpiemy z nich ich treść. Rola i zadania karteli nie zawsze są u nas rozumiane odpowiednio, niezadowolone zaś, jakimi nieraz daje wyraz rolnictwo, rzemiosło i handel z powodu zbyt jednostronnej polityki karteli jest nader często usprawiedliwione.

Nadmierne pobory

Wreszcie poważnym zagadnieniem jest fakt, że stosunek pomiędzy wynagrodzeniem za pracę najemną a bezpośrednio i pośrednio oprocentowaniem kapitału, placami i tantiemami wyższych urzędników i kierowników, musi budzić poważne zastrzeżenia. Dysproporcja pomiędzy placami robotników i pracowników, a uposażeniami kierowniczych organów przedsiębiorstw prywatnych jest nazbyt jaskrawa. Nadmierne wybujały poziom tych uposażeń, którego ani ekonomicznie, ani socjalnie usprawiedliwić nie można, wymaga gruntownej rewizji.

Sztynne ceny

Tak samo domaga się rewizji usztynwiony polityką karteli poziom cen niektórych artykułów. Sztynność cen węgla, wyrobów hutniczych, materiałów budowlanych, cementu etc. utrudnia dostosowanie zbytu tych towarów do zmniejszonej skutkiem kryzysu siły nabywczej rynku wewnętrznego. — Wystarczy wskazać, że naprzykład obecne ceny żelaza w Polsce w stosunku do 1928 roku, nie wykazały żadnej niżki, gdy równocześnie w Niemczech obniżyły się o 17 proc., a na rynku światowym nawet o 37 proc. Przed przemysłem skartelizowanym stoją dziś konkretne zadanie zdobycia rynku czy to przy pomocy tak zwanych preferencji wewnętrznych, czy też w drodze generalnej obniżki cen.

Praca

Uznając całkowicie, że położenie rolnictwa i przemysłu jest ciężkie, muszę jednak stwierdzić, że najtragiczniej dotkniętym przez kryzys czynnikiem naszej wytwórczości jest praca fizyczna i umysłowa. Rzesze pracownicze boleśnie odczuwają spadek dochodów, spowodowany przez niżki plac i uposażeń. I to wszakże nie jest jeszcze najgorsze; — dotkliwszym bowiem dla świata pracowniczego jest brak pracy.

Walka z bezrobociem

Walkę ze skutkami bezrobocia i pracę nad ich złagodzeniem prowadzimy przy pomocy metod mniej jaskrawych i mniej ryzykownych, niż to czynią niektóre inne państwa, nie cofając się nawet przed stosowaniem w tym celu inflacji. Mimo to akcja nasza nie jest bezskuteczna. Z zasłków Funduszu Bezrobocia korzysta w chwili obecnej 180 tys. osób. Pozostali bezrobotni znajdują opiekę i pomoc Naczel-

nego Komitetu do spraw bezrobocia. Pomoc ta niewątpliwie nie jest dostateczna. Badane są możliwości jej rozszerzenia i ulepszenia. Ponadto w miarę sił i środków, które w najbliższym czasie będą powiększone, prowadzone będą pewne roboty dla zatrudnienia choć części bezrobotnych.

Jednym z poważniejszych sposobów łagodzenia skutków bezrobocia jest utrzymanie na najwyższym możliwie poziomie ilości zatrudnionych za pomocą utrzymywania w ruchu warsztatów pracy. Jest to też jeden z podstawowych względów, którymi się rządy kieruje, starając się udzielać możliwych ulg i pomocy produkcji nastawionej na eksport. Do tej samej kategorii należą też prowadzone obecnie studia i prace nad potaniem kosztów produkcji przez zmniejszenie kosztów oprocenowania kapitału i kredytu.

Zadania rządu

W okresie takim, jak obecny, naczelnym zadaniem każdego rządu jest i być musi bezustanna, a nieraz bezwzględna, obrona zagrożonego przez przebieg kryzysu gospodarstwa narodowego. Kryzys się nie skończył, skutki jego potęgują się i komplikują. Jeżeli nawet konjunktura ulegnie poprawie, musimy być przygotowani do przetrwania okresu przelomowego i przejściowego, gdyż i likwidacja skutków kryzysu będzie uporczywa i kosztowna.

Sfera zagadnień, stojących każdego dnia przed polityką gospodarczą państw, stała się tak skomplikowana i zmiany w nich zachodzące są często tak nagłe, że każdy rząd zmuszony jest w tych warunkach do niesłychanej czujności i do szybkiej decyzji.

Pełnomocnictwa

Jako naturalny wniosek wynika stąd w szeregu krajów potrzeba zwiększenia uprawnień rządu w zakresie polityki gospodarczej. Na tę drogę wkroczył szereg państw, udzielając rządom pełnomocnictw mniej lub bardziej daleko sięgających.

Rząd mój, występując o pełnomocnictwa w zakresie spraw gospodarczych i finansowych zakreślił czas ich trwania na okres, dzielący nas od następnej sesji zwyczajnej, wychodząc z założenia, że na ten okres, w dzisiejszej zmiennej i pełnej niespodzianek sytuacji, istniejącej naokoło naszego kraju, pełnomocnictwa takie są rzeczą konieczną.

Jest to postulat zdrowego rozsądku, nakazującego dbać w takim okresie i takiej sytuacji o posiadanie sprawnych doraźnych metod działania, i nie polegać spokojnie na momentach stanowiących być może niejaki podstawy do optymizmu.

W zakończeniu premier Prystor stara się dowiedzieć, że kryzys w Polsce nie przybrał takich rozmiarów, jak zagranicą, i że „spokojne” przetrwanie jego następstw do tej pory może zapewnić wiarę w pokonanie trudności.

Składki na rzecz Kościoła w Sejmie

Jedną z ważniejszych spraw, załatwionych na wtorkowym posiedzeniu Sejmu, była ustawa o składkach na rzecz kościoła katolickiego. Sprawa ta, jak przypominamy, wywołała już na posiedzeniu komisji wielką dyskusję. Rzecz wysoce znamienna, że B. B. usunął referenta, który rzecz przeprowadził w komisji administracyjnej, pos. Rzóska, a referat objął pos. Pola kiewicz, który wystąpił z wielkimi rewerencjami wobec Kościoła.

P. Dzdzisław Stronński (B. B.): Wycofujemy zgłoszone w komisji 4 rezolucje i zgłaszamy ogólną rezolucję: „Sejm zwraca uwagę rządowi na potrzebę unormowania następujących spraw: Kościoła obrządku bizantyjskiego, kwestji patronatu, kwestji opłat za usługi duchowne i sprawy udziału duchowieństwa w życiu politycznym”.

Pos. Wierczak (K. N.): Stronnicstwo rządowe zgłosiło do tej ustawy rezolucje, które z nią nic nie mają wspólnego. Wprawdzie p. Stronński wycofuje te poszczególne rezolucje i zgłasza rezolucję pod adresem rządu w tych samych sprawach i na nie także się nie godzimy. Na komisji pan referent Rzóska powiedział, że w tej ustawie daje się więcej niż nakazuje konkordat i że to jest łaska, poczem wzamian za to należy wymagać lojalności duchowieństwa wobec państwa i rządu. Przedewszystkiem nie jest to żadna łaska, tylko wyraźnie wypływa z konkordatu. W uzasadnieniu do ustawy czytamy, że jest to unormowanie dotychczasowych przepisów.

Rząd prowadzi rokowania z przedstawicielstwem komisji papieskiej, celem uregulowania spraw konkordatu; ciągle klub rządowy powtarza, że ma zaufanie do rządu, nie powinniście mu przypominać, jakie jeszcze sprawy są do załatwienia. Więc te rezolucje są zbyteczne. Co się tyczy jura stola to biskupi zażądali od księży, aby te opłaty były minimalne w dzisiejszych czasach i że księża nawet wcale nie pobierają opłat. Znam osobiście proboszcza parafii koło Warszawy, który w ostatnim miesiącu pobrał 40 złotych. Jeżeli poszczególni księża inaczej postępują, to czynią źle i nie mają próbaty władz kościelnych. Jeżeli dalej panowie żądają, aby księża nie nadużywali religii do celów politycznych i w życiu politycznym nie brali udziału, to muszę panom przypomnieć słowa wybitnego polityka Wojciecha Dzeduszyckiego, że jest nieszczęściem, jeżeli się ma w polityce krótką pamięć. Przypominam panom działalność biskupa Tarnowskiego, ks. Wałęgi, który na zjeździe katolickim w Przemyślu w roku 1911 po starościńskich wyborach wobec władz powiedział: jeszcze jedne takie wybory, a dusza narodu będzie zatruta i dlatego domagamy się moralności w życiu publicznym, która powinna być w zgodzie z przykazaniami bożymi. Polityki brudnych dróg używać nie wolno. Także podczas wojny ten sam biskup Wałęga i arcybiskup lwowski Bilczewski wielki budowniczy polskości, mimo zakazu austriackiego stanęli na czele komitetów ratunko-

wych i nie bali się następstw, a kiedy wrócili wojska austriackie z Fryderykiem Wieszatelem na czele, to wówczas oni z narażeniem własnym bronili podejrzanych.

Należałoby ustalić, co to jest mieszanie się księży do spraw politycznych (głos: wiemy to z ambony). Ludzie często zapominają, że przykazania Boże obowiązują także w życiu publicznym. Jeżeli ksiądz uczy nie kradnij, nie rób nadużyć, nie zabijaj, to on nie uprawia polityki, tylko robi to, co mu obowiązek duszpasterski nakazuje.

P. Walewski: To on do panów mówi: nie zabijaj!

P. St. Stronński: O Zagórskim?

P. Wierczak: Na komisji mówiono, że 85 procent duchowieństwa działa przeciw obecnemu systemowi rządowemu, że przywoła go się do porządku. Duchowieństwo, które położyło tak wielkie zasługi, kiedy trzeba było w czasach niewoli walczyć o ducha polskiego, które tworzyło ekonomiczne, społeczne i kulturalne polskie placówki, nie zasługuje na to, aby go w polskim sejmie atakować. Panowie przynajmniej częściowo się wycofują ze stanowiska, zajętego na komisji, ale ponieważ sprawozdanie tej komisji było ogłoszone w prasie, uważam, że z tego miejsca należy zaprotestować przeciw temu.

Poprawka nasza do ustawy miała na celu, pociągnąć także przedsiębiorstwa państwowe i fabryki, w których pracują katolicy, do postanowień tej ustawy, i aby ulżyć ludności, panowie nad tą poprawką przeszli do porządku.

Będziemy głosowali za ustawą a przeciw rezolucji. W końcu pragnę jeszcze oświadczyć, że jeżeli przeważająca większość duchowieństwa jest dziś przeciwna obecnemu systemowi rządu, to nie dziwicie się temu. Ogłaszacie w pismach, że praca ustawodawcza idzie w szybkim tempie i często odsuwamy się od zachodu i idziemy na wschód. Duchowieństwo rzymsko-katolickie, związane ściśle z cywilizacją zachodnią, z takim systemem, który ma w sobie pierwiastki barbarzyńskiego wschodu, nie wspólnego mieć nie może. (Oklaski na prawicy).

Poczem odbyła się dyskusja, której przebieg podaliśmy w środowym, porannym wydaniu „Kurjera Poznańskiego”. Ustawę przyjęto w brzmieniu komisijnym wraz z rezolucją, zgłoszoną przez posła Zdzisława Stronńskiego. (B. B.)

Projekt noweli o czasie pracy

Wniesiony obecnie do Sejmu projekt ustawy w sprawie zmian przepisów o czasie pracy w przemyśle i handlu uzasadniany jest przez rząd tem, że ma on stanowić rekompensatę za nowe obciążenia socjalne dla obszarów b. zaboru rosyjskiego i austriackiego, jakie wynikną z ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Dlatego projektuje się zmniejszenie ciężarów socjalnych w zakresie ustawodawstwa o czasie pracy przez nowelizację przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. R. P. z r. 1920, nr. 2, poz. 7 o czasie pracy w przemyśle i handlu).

W projekcie ustawy art. 1 otrzymuje taką treść: czas pracy wszystkich pracowników zatrudnionych na mocy umowy w przemyśle, górnictwie, handlu, komunikacji i przewozie oraz innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, wynosi bez wliczenia przerw wypoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę i nie może przekraczać 48 godzin na tydzień. (Projekt uchyla angielską sobotę = 6 godzin pracy w sobotę, a zatem 46 godzinny tydzień pracy). Do art. 2 dodaje się nowy artykuł stanowiący, iż w zakładach, w których praca odbywa się normalnie tylko przez 5 dni w tygodniu, czas pracy ustalony w art. 1 może być przedłużony do 9 godzin na dobę pod warunkiem, iż w okresie tygodnia czas pracy nie będzie przekraczał 45 godzin. Odstępstwo od normalnego czasu pracy może być wprowadzone, jeżeli tego wymagają specjalne względy natury gospodarczej i technicznej po uprzednim uzyskaniu zezwolenia ministra pracy i opieki społecznej. Zezwolenia będą wydawane po wysłuchaniu opinii zainteresowanych organizacji pracodawców i pracowniczych związków zawodowych. Minister pracy może wydać ponadto osobne przepisy, regulujące na odmiennych warunkach rozłożenie czasu pracy w przedsiębiorstwach sezonowo pracujących w

ten sposób, że wskutek skrócenia czasu pracy w pewnych okresach nastąpi przedłużenie czasu pracy w innych okresach. Przeciętny czas pracy obliczony na przyjętą liczbę tygodni, nie może przekroczyć 48 godzin na tydzień, a dzienny czas pracy 10 godzin. Osobno zostanie uregulowany czas pracy osób w zakładach leczniczych, który jednakowoż nie może przekraczać 60 godzin na tydzień, nie wyłączając niedziel i dni świątecznych. Art. 13 otrzymuje nowe brzmienie, że o ile pracownicy pracują w niedzielę, muszą otrzymać wzamian wolny dzień w tygodniu. Zaś w zakładach o ruchu ciągłym, pracujących w myśl przepisów art. 6 punkt c do 56 godzin tygodniowo, musi być czas pracy w ten sposób podzielony, by każdy robotnik mógł korzystać w każdym okresie trzytygodniowym z dwukrotnego conajmniej 24-godzinnego odpoczynku, co pokrywa się z dotychczasowymi przepisami. Art. 16 ulega zmianie w tym sensie, że za pracę w godzinach nadliczbowych przewiduje się wynagrodzenie z conajmniej 25-proc. dodatkiem do płacy normalnej. (Dotąd opłacano godziny nadliczbowe z 50-proc. dodatkiem). Za godziny nadliczbowe ponad 2 godziny dziennie oraz za pracę w godzinach nadliczbowych, przypadających na noc lub w niedzielę i święta, dodatek wynosi conajmniej 50 proc. (dotąd 100 proc.). Przy pracy akordowej, dodatki za godziny nadliczbowe będą obliczane na podstawie płacy za czas, o ile ich umową inaczej nie unormowano. Do art. 17 dodano nowy ustęp, że minister pracy i opieki społecznej może, o ile tego wymagać będą warunki pracy, udzielić zezwolenia na niestosowanie lub skracanie przerwy jednogodzinnej po każdym 6 godzinach pracy przewidzianej w art. 17. Warunki udzielania tych zezwoleń określa osobne rozporządzenia ministra pracy i opieki społecznej. Moc obowiązująca ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu wraz z projektowanymi zmianami ma się również rozciągać na cały obszar województwa śląskiego, po ogłoszeniu zgody na to przez sejm śląski. Termin wejścia w życie projektowanej ustawy po uchwaleniu jej przez ciała ustawodawcze, ustali rada ministrów w drodze rozporządzenia w związku z wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Termin ten nie może być wcześniejszy od terminu, od którego pracodawcy będą obowiązani uiszczać przypadającą na nich część składki na ubezpieczenie emerytalne robotników.

W sprawie korespondencji z powiatu szamotulskiego

Z powodu korespondencji z powiatu szamotulskiego, zamieszczonej w nrze 88 „Kurjera Pozn.” prezes Izby Skarbowej w Poznaniu przesyła nam następujące sprostowanie:

„Nieprawdą jest, że płatnik podatków państwowych w powiecie szamotulskim w razie zaniechania zwózki zaskwestrowanych ruchomości „ma ponosić dalszych 4 do 7 złotych kosztów egzekucyjnych na rzecz jakoby właściciela zaprzęgu, które te zwózki przeprowadza”, natomiast prawdą jest, że opłaty te istotnie przypadają na rzecz właściciela zaprzęgu i robotników zajętych przy zwózce. Nieprawdą jest, że opłaty te „wynoszą daleko więcej”, natomiast prawdą jest, że opłaty te pobierane są w wysokości istotnie wydatkowanej przez urząd skarbowy. Nieprawdą jest, że wspomniane opłaty są „nową niejako daniną” przeznaczoną na niewiadome cele, natomiast prawdą jest, że opłaty te są istotnymi kosztami egzekucyjnymi do pokrycia wzgl. zwrotu, których obowiązany jest płatnik na zasadzie postanowień art. 7, ust. 3, ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych („Dz. U. R. P.” nr. 73 z r. 1924, poz. 724)”.

B. prezes „Strzelca” skazany za oszczerstwo

Przed sądem grodzkim we Wrześni toczył się 4 bm. proces karny przeciwko dotychczasowemu prezesowi „Strzelca” urzędnikowi kasy skarbowej p. Królowi o oszczerstwo względem starosty wrzesińskiego. K. zasądzony został na 200 zł. grzywny względnie jeden miesiąc więzienia. (a)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Katastrofalna sytuacja w aptekach poznańskich

Z powodu milionowych zaległości kasy chorych — Narazie strajku nie będzie

Na skutek niewypłacalności Kasy Chorych, apteki poznańskie stoją pod groźbą ruiny. Długi Kasy u aptekarzy poznańskich wynoszą ok. 1.200.000 zł.; od kilku miesięcy otrzymywano obietnice wypłaty, ale — z potężującym się kryzysem i spadkiem wpływów Kasy Chorych — obietnic nie dotrzymywano i sytuacja pogarszała się z miesiąca na miesiąc.

Kompetentne władze Kasy Chorych mówią obecnie, że wypłata będzie możliwa dopiero po uzyskaniu jakiejś większej pożyczki. Sytuacja w ostatnich czasach powikłała się jeszcze bardziej, że na skutek reorganizacji Kas Chorych — do Kasy Chorych m. Poznania dołączono mianowicie Powiatową Kasę Chorych z krótkoterminowymi długami na sumę 720.000 zł.

W związku z taką sytuacją aptekarze interwenjowali w Warszawie i przedstawili w ministerstwie pracy i opieki społecznej swą trudną sytuację na konferencji z dyrektorem departamentu p. Grabowskim. Przrzeczono

zasilek dla kasy chorych w wysokości 500.000 zł. z funduszu instytucji społecznych i ubezpieczeniowych. Dotychczas jednak sprawa nie została pomyślnie załatwiona.

Zaległości w poszczególnych aptekach poznańskich dochodzą do 150.000 złotych.

Należy nadmienić, że kasa chorych miasta Poznania zalega również lekarzom poznańskim z wypłacaniem honorarjów za leczenie członków kasy chorych. Ogólna suma zaległości z tego tytułu dochodzi do miliona złotych.

Obiegające pogłoski o zamierzonym jakoby strajku aptek w Poznaniu są całkowicie i nieścisłe. Właściciele aptek poznańskich rozważali tylko możliwość ewentualnego wstrzymania kredytów dla kasy chorych w ten sposób, że wydawaliby członkom kasy chorych na recepty lekarstwa tylko za gotówkę.

Obecnie jednak w tej sprawie nie powzięto jeszcze decydującego postanowienia. (k)

6 strzałów o północy

Nieudały napad na dom kupca w Gnieźnie — Ujście dwóch znanych opryszków

Nasz korespondent gnieźnieński (br.) donosi telefonem:

Przy ulicy Grzybowej 18 mieszka rodzina Langów, mająca tam skład kolonialny. Dzisiejszej nocy około godziny 12 udał się młody Lange Alfons do swej sypialni, znajdującej się na pierwszym piętrze. Nim usnął, usłyszał pod oknem, które znajduje się nad dachem, szmery i stukania. Młody Lange, przeczuwając coś nieczystego, gdyż już w sierpniu ub. roku popełniono na osobie jego ojca we wspomnianym składzie kolonialnym napad rabunkowy, oddał dwa strzały na postrach. Z dachu padły w odpowiedzi momentalnie 4 strzały i na wszczęty alarm rabusie zbiegli.

Alfons Lange udał się natychmiast na odwach policyjny, aby o wypadku zameldować. Został tam już jednak jednego osobnika ujętego.

Mniej więcej o tej samej porze starszy posterunkowy śledczy Tarnogrodzki, pełniąc obserwację przy ul. Podgórznej za ulotkami komunistycznymi, natknął się na Lucjana Czestochowskiego z Gniezna, znanego już z różnych występów; ponieważ zachowanie Czestochowskiego było podejrzanym, ponadto pod kamizelką miał jakiś worek, zabrał go ze sobą na odwach. Przeprowadzono natychmiast rewizję domową przy ulicy Podgórznej 5. W mieszkaniu Boguniewskich zastano jeszcze Jana Czestochowskiego, w popiele zaś znaleziono ukryte dwa nabite rewolwery i czarną maskę.

Nad ranem policja przeprowadziła wizję lokalną i stwierdzono, że nieruchomości Langów graniczą z ogrodem szpitala miejskiego Sprawcy przystawili z ogrodu do budynku Langów drabinę, po której weszli na dach. W ogrodzie szpitala znaleziono w śniegu stopy ludzkie, które w zupełności odpowiadają obuwiu Czestochowskich. Na poddaszu znaleziono 4 wystrzelone łuski, których kaliber odpowiada rewolwerm, znalezionym u Czestochowskich.

Czestochowscy mają już bogatą przeszłość. Lucjan Cz. był już 6 razy karany, a Jan 7 razy. Obydwóch ujęto.

Urzędowe bilety autobusowe

I pasażer i przedsiębiorca są odpowiedzialni za prawidłowość biletu

Dyrekcja robót publicznych przy urzędzie wojewódzkim w Poznaniu podaje za pośrednictwem Polskiej Agencji Telegraficznej komunikat, dotyczący wprowadzenia na obszarze województwa przymusowego wydawania pasażerom przez przedsiębiorstwa autobusowe urzędowych biletów autobusowych.

Bilety, sporządzone przez Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych w Warszawie są oznaczone serją i numerowane. Na bloczkach i biletach są oznaczone nadto: cena biletu, opłata na pasażerski fundusz drogowy i ogólna należność. Bilety posiadają na przedniej stronie nadruk barwnego tła i cieniowany znak wodny w formie powtarzającego się obrazu godła państwowego. Numery biletów i ceny są koloru

czarwonego.

Przy sprzedaży biletu, winien przedsiębiorca przedziurkować na nim dzień miesiąc i kurs jazdy. Należność pobrana za bilet musi odpowiadać wartości wyrażonej na bilecie.

Za przekroczenia postanowień będą do odpowiedzialności pociągani nie tylko przedsiębiorcy, ale i pasażer, który nie domagał się wydania mu prawidłowego biletu.

Chcąc ukrócić samowolę przedsiębiorstw autobusowych i ich organów, wyznacza się nagrodę we wysokości 10 zł. dla każdego, kto poda doniesienie o przekroczeniu do właściwej władzy administracji I instancji w takiej formie, że doniesienie to da podstawę do ukarania winnego w drodze karno-administracyjnej.

życie były kłopoty podatkowo - finansowe przedsiębiorstwa. (tts).

Charakterystyczny incydent między lekarzem a Kasą Chorych

Z Bydgoszczy donoszą o charakterystycznym incydencie, jaki zaszedł między pewnym lekarzem a tamt. Kasą Chorych. Jak wszędzie, tak i w Bydgoszczy Kasa Chorych zalega z wypłatą honorarjów lekarzom od kilku miesięcy. Obecnie Kasa wypłaca zaliczki za grudzień ub. roku.

Dr. X. postanowił regulować swe zobowiązania wobec Kasy z takim samym opóźnieniem i zapłacił składkę za swą służącą w marcu za grudzień, po otrzymaniu swego honorarjum Kasa niezadowolona z takiego załatwienia sprawy, przesłała dr. X. rachunek który opiewał na 21,84 zł tytułem składki, 44 gr. odsetek i 50 gr. tytułem kosztów upomnienia.

Dr. X. zapłacił należne 21,84 zł, ale wzbronił się zapłacić odsetki (44 gr.) i koszty upomnienia (50 gr.), twierdząc, że nie może również od Kasy ściegnąć ani odsetek ani kosztów upomnienia za należne mu sumy. Wobec tego komornik Kasy pod nieobecność dr. X. zagroził zajęciem mebli z tytułu niedopłaconych 94 groszy!!!

Śladami Mickiewicza w Wielkopolsce

ciekawe, nieznane dokumenty i pamiątki z pobytu Adama Mickiewicza w okolicach Poznania

Syn Lindbergha zginął Ciekawe fotografie, dotyczące tej niezwyklej zbrodni

Skąd się wziął kryzys? Garść interesujących rozważań, wykresów i zestawień na ten temat, interesujący dziś każdego, przynosi najnowszy (11-ty) numer tygodnika „Ilustracji Polskiej“.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiej kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu“ w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1,50 zł. kwartalnie 4.— zł bez kosztów przesyłki. Egzemplarz okazowy bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań, św. Marcina 70.)

Za zabójstwo na zabawie „Strzelca“

Gdynia, 10. 3. (Tel. wł.) Pod przewodnictwem wiceprezesa s. o. Heidricha odbyła się tutaj rozprawa o zabójstwo niejakiego Bernarda Flisikowskiego, dokonane w dniu 2 lutego br. w Chylonji, w lokalu Semmerlinga, na zabawie „Związku Strzeleckiego“. Marynarz handlowy Kazimierz Machelski, urodz. w Zawierciu, skazany został na dwa lata więzienia za niebezpieczny uraz cielesny ze śmiertelnym wynikiem, drugi oskarżony, również marynarz handlowy, Henryk Józwicki, ur. w Warszawie, na sześć miesięcy więzienia za udział w bójce, a trzeci oskarżony, koleją dwóch pierwszych, Stanisław Kokot, został uniewinniony.

W postępowaniu dowodowym charakterystyczne było zeznanie świadka Franciszka Bobera, czynnego starszego przodownika straży granicznej, który na zapytanie przewodniczącego, kiedy przyszedł na zabawę, odpowiedział dosłownie: „O godzinie wpół do

Przy ischias (zapalenie nerwu kulszowego) po zażyciu zrana naczo szklanki naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“ następuje lekkie obfite wypróżnienie, do którego przyłącza się później przyjemne uczucie wypróżnienia się nw 9 231

ósmej, zaraz na początku, bo jestem związany z towarzystwem“. Towarzystwem, z którym „związany“ jest podoficer straży granicznej, nazywa się — „Związek Strzelecki“. S. B.

KALENDARZYK

Czwartek, 10 marca 1932.

Słońce: wschód 6.19; — zachód 17.47; — długość dnia 11 godz. 28 min.

Księżyc: wschód 7.02; — zachód 21.35; — po nowiu.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 5 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 750 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 0 st. C., najniższa — 5 st. C., ilość opadu 3 mm.

Kal. rzk.: Czerdziestu Męczenników; jutro Pelagja P.

Kal. słow.: Bożesław; jutro Ludosław.

OSOBISTE

— * Prezesem „Sokoła“ rosyjskiego w Poznaniu, który na koncercie Sokolego Zespołu Śpiewaczego z Mor. Ostrawy wręczył kwiaty dyrygentowi, p. Hradilovi, jest p. Bokiewicz - Szukowski, a nie p. Bielajew, jak mylnie podano.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Komitet Rodzicielski przy Uczelni Dąbrowski, Walne zebranie odbędzie się w piątek, 11 bm. o godz. 17 w Uczelni. — Rodziców uczennie zaprasza Zarząd.

— * Z Wydziału Lekarskiego Tow. Przyj. Nauk. W piątek dnia 11 bm. o godzinie 20.15 w sali wykładowej kliniki dermatologicznej U. P. odbędzie się IV posiedzenie Wydziału Lekarskiego T. P. N. wspólnie z Oddz. Pozn. Polskiego Tow. Internistów, z następującym porządkiem obrad: 1. Komunikaty zarządu 2. Pokazy. 3. Dr. S. Tuszewski: „Kilka uwag o pylicy płuc“ 4. Prof. dr I. Hoffman: „Kilka uwag w sprawie patogenezy i rozpoznawania chorób sercowych“.

ZYCIE SOKOLE

— * Tow. gimn. „Sokol“ Poznań — św. Łazarz urządzi 13 bm. trzeci wieczór oświatowy w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. Wykład wyłoży p. prof. dr. Krotowski i referent oświatowy okręgu poznańskiego drh. Gaszak.

WYKŁADY

— * W Instytucie Psychologicznym (ul. Wjazdowa 3) odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 19 posiedzenie naukowe Towarzystwa Psychologicznego im. E. Abramowskiego. Referat wygłosi p. Ed. Wieszolek p. t. „Stan psychologii współczesnej“. Wszystkich interesujących się psychologią uprasza się o przybycie. — Wstęp bezpłatny.

— * Staraniem Poznańskiego Oddziału Ligi Ochrony Przyrody wygłosi p. dvr. Helena Szafranówna odczyt n. t. „Harcerstwo i krajoznawstwo wobec zadań ochrony przyrody“ (z przeźroczeniami). Odczyt odbędzie się w sobotę, dnia 12 bm. o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus.

— * „O dietach dobrych, złych i dziwnych“. W wykładzie pod powyższym tytułem w piątek, dnia 11 bm. o godz. 20 w sali Śniadeckich Coll. Medicum przy ul. Fredry powie p. doc. dr. Fr. Labendziński, jakie panuje pomieszanie pojęć odnośnie do unormowania naszego pożywienia, jakie istnieją dziwaczne i niedorzeczne diety, którym holduje tyle osób z zapalem i poświeceniem godnym lepszej sprawy, oraz jakie diety są dobre i konieczne dla zachowania, względnie nawet przywrócenia zdrowia.

WYCHOWANIE, KURSY

— * Kurs kucia koni w szkole podkuwnicznej w Krotoszynie rozpocznie się w pierwszych dniach kwietnia br. Na kurs mogą się zgłosić kandydaci, którzy złożyli wymagany w prawie przemysłowym egzamin na czeladnika kowalskiego i ukończyli co najmniej 19 lat życia. Zgłosze-

Znów samobójstwo kupca

W poniedziałek, 7 b. m., w godzinach popołudniowych targnął się na własne życie kupiec Henryk Napierała, lat 37, właściciel jednego z najpoważniejszych przedsiębiorstw handlowych w Świeciu, oraz będącego w likwidacji domu towarowego w Jeżewie powiat Świecie.

Wymieniony udał się krytycznego dnia do Jeżewa w sprawach związa-

nych z likwidacją, gdzie w pewnej chwili poszedł na strych wielkiego domu i pozbawił się życia przez powieszenie. Zaniepokojony długą nieobecnością personel udał się w poszukiwaniu i ku swemu ogromnemu przerażeniu znalazł stygnące zwłoki samobójcy.

S. p. Napierała, osierocił młodą żonę i małoletnie dzieci; żył bardzo solidnie, był lubianym i poważanym kupcem i cieszył się wielkim zaufaniem wśród szerokich mas społeczeństwa, na którym wieść o jego tak tragicznej śmierci wywarła wprost piorunujące wrażenie. Przyczyna targnięcia się na własne

KRATKI SĄDOWE

Komornik sądowy sprzeniewierzył pieniądze

Komornik z miasta Mieściska pod Wągrówcem M. J. odpowiada przed sądem za sprzeniewierzenie 3.072.00 zł, które były własnością Kasy Chorych Pierwsza instancja wymierzyła mu za czyn, nie liczący z godnością urzędnika, rok więzienia. M. złożył apelację i sprawę rozważał sąd apelacyjny. Wymiar kary zmniejszono do połowy,

przyczem zawieszono ją warunkowo na 5 lat.

Oskarżony okazał skrucę i dobrą wolę naprawienia szkody, a nawet ją częściowo naprawił, bo spłacił już około 1000 zł. Kara zostanie mu darowana, o ile w ciągu najbliższych lat zapłaci resztę sprzeniewierzonej sumy. (dob.)

nia na kurs przyjmuje Wielkopolska Izba Rolnicza Poznań, ul. Mickiewicza 33 Do zgłoszenia winny być dołączone: świadectwo czeladnicze, metryka urodzenia, świadectwo moralności, życiorys, własnoręcznie napisany, 30 zł wpisowego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

Dyrekcja Poczty i Tel. komunikuje: Z dniem 1 bm. przekształcono następujące niesamodzielne agencje pocztowo-telegraficzne w samodzielne: 1) Boruszyn pow. Oborniki, 2) Bukowiec Górny p. Leszno, 3) Boruja Kościelna p. Wolsztyn, 4) Ciszkowo p. Czarnków n. N., 5) Gostyczyna n. Prośna p. Ostrów, 6) Jeziorki koło Poznania p. Poznań, 7) Kąkolowo koło Opalenicy p. Nowy Tomyśl, 8) Kobylnica p. Poznań, 9) Miały p. Czarnków, 10) Pawłowo Żońskie p. Wągrowiec, 11) Rosoczyna n. Prośna p. Ostrów Pozn., 12) Roszki p. Krotoszyn, 13) Rozdrażew p. Krotoszyn, 14) Siedlec koło Wolsztyna p. Wolsztyn, 15) Strykowo n. Miązka p. Poznań, 16) Targowagóra p. Środa, 17) Wilkowo p. Leszno, 18) Wronowy p. Strzelno, 19) Żebowo p. Nowy Tomyśl.

Polsko-Katolickie Tow. Głuchoniemych w Poznaniu. Spowiedź św. dla głuchoniemych członków Stow. odbędzie się w sobotę, 12 bm. od godz. 15-18, w niedzielę zaś popołudniu o godz. 16 odbędzie się zebranie na sali p. Jarockiej.

Tydzień propagandy przyjaciół zwierząt. W dniach od 10 do 17 kwietnia urządza Towarzystwo Opieki nad zwierzętami wojew. poznańskiego pierwszy „Tydzień Propagandy”, połączony z pochodzący po ulicach miasta, wystawą w Muzeum Przyrodniczym (Ogród Zoologiczny) wygłoszeniem szeregu wykładów, wyświetlaniem filmu, oraz konkursem psów. Psy do konkursu należy zgłaszać w sekretariacie Towarzystwa Opieki nad zwierzętami, ul. Piekary 6, II p. w godz. od 8.30 do 14.30 najpóźniej do dnia 5 kwietnia. — Przy tej okazji zarząd zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa o popieranie akcji humanitarnej i składanie choć małych datków na nasze konto w P. K. O. 213 663.

KRONIKA MIEJSCOWA

Z wieczornicy. Znane z swej żywotności Kolo muzyczno-scen. „Dzwon” Poznań-Jeżyce urządziło w ubiegłą niedzielę w sali amarantowej P. K. E. wieczornicę o nader obfitym i cborowym programie, na który m. in. składała się arcyzabawna trzyaktówka p. t. „Ciotka Karola”. Licznie zebrana publiczność dała wykonańców frenetycznymi oklaskami. (we.)

P. Józef Gajewski, dekorator samodzielny — tapicer, zamieszkały przy placu Działowym 10, prosi nas o zaznaczenie, że nie ma nic wspólnego z Józefem Gajewskim wymienionym w ostrzeżeniu Izby Skarbowej.

Z targu. Dnia 9 h. m. na placu Sapieżnińskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.00—3.40 zł; masła mleczarskiego 3.80—4.00 zł; twarogu 0.60—0.80 zł; mendel jaj świeżych 1.40—1.60 zł; wapnowanych 1.35—1.50 zł; litr śmietany 1.60—1.80 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; za mięso: 1 k., słoniny świeżej 1.40 do

1.60 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł; wołowiny 1.20 do 2.00 zł; cielęciny 1.00—1.40 zł; skopowiny 1.60—2.60 zł; koziny 1.20—1.60 zł; smalcu 2.60—2.80 zł; za drob: kura 2.50 do 4.00 zł; perlica 3.00—3.50 zł; kaczka 3.00 do 5.00 zł; gęś 7.00—11.00 zł; para gołębi 1.20 do 1.50 zł; para kuropatew 3.00 zł; królik 1.30—1.60 zł; bażant 4.50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 2.80 do 3.00 zł; łina 3.00—3.20 zł; okonia 1.20—1.60 zł; karasia 2.00—2.80 zł; białych ryb 0.80 do 1.60 zł; sandacza 4.00—5.00 zł; 1 kg leszcza 2.40 zł; 1 kg suma 2.40 zł; 1 kg sęzia 1.40—1.60 zł; 1 kg karpia 2.80—3.60 zł; za ryby śniecie 60—80 gr tynieć Płacono za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0.30—0.40 złotych; szpinaku 1.60—2.00 zł; 1 kg jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1.20 zł; głowka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0.30—1.00 zł; 1 kg kalarepy 0.20 zł; 1 kg marchwi 20 do 30 groszy; brukwi 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pory 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg jabłek 0.30—1.20 zł; gruszek 0.60 do 1 zł; żurawin 2 zł; owoców suszonych 0.80 do 2.00 zł; grzybów suszonych 4.00—8.00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0.70—0.80 zł. — Targ mało ożywiony; ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA POLICYJNA

Okradła swego pana i chlebobawcę. P. Andrzejewski J. (ul. Długa 3) wypowiedział posadę swej służącej Stanisławie Borkowskiej. Po jej odejściu zauważył brak szeregu przedmiotów, m. in. brak mu pozatem obrusów białych i kolorowych, trzewików i butów do polowania, poduszek, książek, materiałów, firanek, ręczników, spodni, skór jelonkowych, nożyce do cięcia mięsa, porcelany, kryształów i mnóstwo innych przedmiotów. Dał tedy czempredzej znać policji, która odzyskała wkrótce p. Stasię w Kasie Chorych Najpierw o niczem p. Stasia nie chciała wiedzieć, ale wzięta w krzyżowy ogień pytań, wnet wszystko wyśpiewała. Łup, który wynosiła w nieobecności swego pracodawcy, chowała u kobiety, która udzieliła jej przytułku. W ten sposób skradziony łup znalazł się z powrotem u prawowitego właściciela. Jak wielkim tupetem obdarzona była panna Stasia, tego dowodem fakt, że gdy odchodziła od p. Andrzejewskiego, sama go poprosiła, by zrewidował walizkę, w której przecież nic nie miała, bo już przedtem wszystko wyniosła. Borkowska stanie przed sądem. (z.)

KRONIKA SĄDOWA

Za podpalenie. Toruński sąd okręgowy rozpatrywał na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie sprawę gospodarza Wojciecha, jego żony Anieli i syna Tadeusza Zalesnych z Plywaczewa, oskarżonych o podpalenie. Z ubezpieczyli swe stare budynki na 21 450 zł. W czerwcu, gdy cała rodzina była w kościele, budynki spłonęły. Ogień podłożył 22-letni Tadeusz. W dochodzeniach odnaleziono różne przedmioty, które uszkodzono zgłosił jako spalone. W wyniku rozprawy sąd skazał Tadeusza za rozmyślnie podpalenie, a jego matkę za namowę na 3 lata ciężkiego więzienia każdego, uwalniając jednak Wojciecha Z. dla braku dowodów. (x.)

Kortylewski pozostawił rower przed jednym z lokali przy ul. Wały Jana III. Gdy wyszedł z lokalu, spostrzegł brak roweru. Dochodzenia nie nie wskazały i dotąd złodzieja nie wykryto. (Kr.)

Skokł. (Nieszczęśliwy wypadek.) W czasie nieobecności matki (ojciec przy pracy), która zajęta była w gospodarstwie, czteroletnie dziecko, sięgając coś z nad pieca, dotknęło się sukienkami drzewiczek rozpalonych i momentalnie stanęło w płomieniach. Matka, powróciwszy, ugasiła ogień, lecz dziecko poparzone i słabe, w kilkanaście godzin później zmarło.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Alojzego Poznań-Fara. Zebranie plenarne odbędzie się dziś, w czwartek, 10 bm. o godz. 19.30 na sali OO. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej 8

Dom Młodzieży Polskiej im. I. Paderewskiego Poznań. Plenarne zebranie odbędzie się 12 bm. o godz. 19.30 w lokalu posiedzeń p. Kasprzakowej przy ulicy Kilińskiego 15.

„Canaria”, Tow. Hodowli Kanarków i Ochrony Ptaków Leśnych w Poznaniu. Zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 13 b. m., o godz. 10-tej przed poł., w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a. Na porządku referat o 30-leciu istnienia tow. Pożądaný łączny udział członków oraz sympatyków.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

Franciszek w Pleszewie. Już raz odpowiadaliśmy, iż ew. udzielenie prawa ubogich na wznowienie procesu zależne jest od tego, jakie przyczyny zamierza Pan podać na wznowienie, np. znalezienie nowego środka dowodowego, zasadzenie za krzywoprzysięstwo świadka itp. Próba krwi sama nie wystarczy, można ją zresztą przeprowadzić tylko za zgodą przeciwnika. Kosztuje 150 zł i kosztą podróży do Poznania. (aK.)

Agrykola. Odroczenie spłaty hipoteki nie przynosi dla Pana jako wierzyciela hipotecznego żadnych skutków ujemnych. Zalecałoby się to zrobić notarialnie, aby uniknąć ew. późniejszych zarzutów dłużnika. Koszt ogólnie subhasty wynosiłyby przy pobieżnej ocenie, około 1200 zł. przyczem ponosi je dłużnik. Gdyby Pan natomiast wniósł o zarząd przymusowy, to uważamy za wykluczone, by Pan jako wierzyciel został zamianowany zarządcą. (aK.)

Dąbek. Jeżeli czasokres wypowiedzenia był zachowany, to pracodawca może zwolnić pracownika nawet bez podania powodu. Z tego względu nie może Pan mieć żadnych prawnie uzasadnionych pretensyj do magistratu, choćby nawet podanie redukcji jako powodu zwolnienia było rzeczowo nieuzasadnione. Proces nie rokuje więc najmniejszych widoków powodzenia. (aK.)

P. M. Paprzycka. Bez wyroku sądowego nikt nie może wykluczyć kogoś z nieruchomości. W sprawie pierwszej lokatorki musiał jednak być już wyrok, jeżeli sąd udzielił odroczenia eksmisji, i odroczenie musiało być oznaczone datą (do 6 miesięcy), więc wyrok ten trzeba by znowu dać do egzekucji. Za niepłacenie czynszu (dwie raty po sobie następujące) może Pani wytaczać proces eksmisyjny. Bez adwokata nie da Pani jednak rady. A może byłoby dobrze, gdyby Pani wzięła sobie do administracji domu jakiegoś energicznego mężczyznę? (aK.)

Y. w Szamotułach. Zwracamy uwagę, że jeżeli mieszkanie znajduje się pod ochroną lokatorów, to nie ma Pan obowiązku wyprowadzania się i zmiana własności domu nie ma na to żadnego wpływu. Pozatem odpowiada Pan za czynsz do terminu, mieszkanie może Pan zdać właścicielowi lub jego pełnomocnikowi każdej chwili, i obowiązku nadzoru Pan nie ma. Jeżeli wejście jest drewniane i luźno połączone, może je Pan zabrać. — Trudno to zresztą ocenić, nie widziawszy; w razie zabrania musi Pan przywrócić stan poprzedni, a więc np. zamalować uszkodzenia wskutek zdjęcia urządzenia. W sprawie renowacji musi się właściciel porozumieć z Panem, o ile Pan mieszkanie jeszcze zajmuje; po oddaniu oczywiście nie potrzebuje się porozumiewać. (aK.)

Wieloletnia czytelniczka M. P. Jeżeli Pani ma pisemny kontrakt, w którym ustalono wysokość czynszu, a kontrakt ten jeszcze obowiązuje, to musi Pani płacić wskazaną sumę, jeżeli nie, może się Pani zwrócić do urzędu rozjemczego dla spraw najmu o ustalenie czynszu. Przypuszczamy, że jednak ustalenie takie nie przyniesie wiele pożytku, gdyż czynsz jest, jak na obecne stosunki, dosyć umiarkowany, więc ustalenie nie przyniesie prawdopodobnie poważniejszej zniżki. (aK.)

K. S. Gostyń. Nie rozumiemy, o co chodzi. Czy korespondencja była skierowana do danej osoby? W takim razie wogóle nie ma obowiązku jej zwracać. Czy też miała ją w przechowaniu? W takim razie można domagać się zwrotu nawet w drodze skargi. Prosimy napisać wyraźnie, ze szczegółami, a chętnie odpowiemy. (aK.)

N. N. Kepno. Kontrakt nieważny. Przeciwno W. należy wystąpić ze skargą o oszustwo. Gdy notariusz przeglądał księgę hipoteczną, prawdopodobnie nie było jeszcze zapisu. (K)

M. K. w D. Jeżeli dom podlega ustawie o ochronie lokatorów, można zwrócić się do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu z wnioskiem o ustalenie czynszu. Jeżeli dom jest nowy, (powojenny), to niema rady. (K)

Zmuszony. Nie możemy wskazać. Nawet tutejszy konsulat francuski nie wie, gdzie jest biuro werbunkowe. W Paryżu prawdopodobnie osiągnąłby Pan informację. (K)

Import bawełny. Dotychczas sprawa jeszcze nie jest tak dalece zorganizowana. Radzimy zwrócić się do Związku Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, ul. Piotrkowska 96. (K)

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: K. S. 10 zł. — Telesforostwo Maciejewscy zamiaszt wieńca na trumnę drogiej Marji z Winiewiczów Kręglewskiej 15 zł — I. G. z podziękowaniem Sercu Najświętszemu za opiekę z prośbą o dalszą dla całej rodziny 5 zł. — Adam Krause z podziękowaniem za otrzymaną łaskę 5 zł. — Stanisław Szulc 20 zł. — S. M. z prośbą o ulżenie w ciężkich kłopotach córki 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 354,65 złotych.
Na Chleb św. Antoniego: Adw. Gniatczyński 30 zł. — I. H. procent od pensji 5 zł. — Markiewicz. Zambrów. 18 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 68 zł.
Na „Caritas”: Dąbrowska 5 zł. — K. S. 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 56 zł.

TEATRY

Włamanie w Teatrze Nowym. Niezwykle śmiały plan włamania do banku, stanowiący założenie akcji w świetnej sztuce Grzymały - Siedleckiego „Włamanie”, której premiera odbędzie się dzisiaj w Teatrze Nowym — staje się bezpośrednią przyczyną oryginalnych powikłań w życiu bohaterów sztuki.

Z właściwą sobie maestrią przedstawia autor psychiczne perypetje głównych postaci, wśród których rej wiedzie kapitalny pulkownik Lotyszyn w genialnej interpretacji Junoszy - Stępowskiego. Rolę Karoliny kreuje znakomita H. Cieszkowska.
 Dzisiejsza premiera w Teatrze Nowym tak ze względu na osobę autora, jak i na znakomitą obsadę z mistrzem Stępowskim na czele budzi powszechne zainteresowanie, kontynuując szereg pierwszorzędných atrakcyj, dawanych ostatnio w tym teatrze.

WŁADYSŁAW WALTER w Poznaniu.

WŁADYSŁAW WALTER, znakomity i tak popularny w całej Polsce humorysta, świetny wykonawca niezliczonych kreacji, typków i typów, znanych ze sceny, płyt gramofonowych i Polskiego Radja oraz filmu dźwiękowego „Ułani, Ułani Chłopcy Malowani” przybywa wraz ze swoim zespołem do Poznania i wystąpi jedyny raz w **sobotę, dnia 12 marca r. b., o godzinie 11-tej wiecz. w teatrze „Słońce”.**
 Każdy występ tego znakomitego artysty znamionuje bogactwo niefraszobliwego humoru z uwzględnieniem aktualnej satyry, nie dziwnego, że wszystkie bez wyjątku monologi WALTERA budzą zresztą śmiech i huraganowe oklaski rozbawionej widowni. W sobotnim Wieczorze w „Słońcu” udział przyjmą ponadto: **BALINA HULANICKA,** europ. slawy tancerka, **ADA OWIDZKA,** świetna pieśniarka oraz wybitni artyści stołeczni **BRONISŁAW ROMANISZYN,** wytworny piosenkarz, **KAZIMIERZ CHRZANOWSKI,** konferencier i piosenkarz oraz doskonały komik **JÓZEF WINIASZKIEWICZ.**
 Zarówno nazwiska powyższych artystów, jak też i arcyciekawy dobór programu — są najlepszą rękojmią, że sobotni Wieczór Humoru, Tańca i Piosenki w „Słońcu” należąć będzie do najudatniejszych imprez bieżącego sezonu. Ze względu na ogólny kryzys ceny biletów najniższe od 1.50 do 4 zł. Przeprowadź biletów w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. z w 13 760

Teatr Polski

DZIŚ — „Kapitan z Koepenicku.” Piątek, 11. 3. „Rozwód”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Włamanie” — Premiera. — Piątek, 11. 3. „Włamanie” — występ Stępowskiego.
 Sobota, 12. 3. „Włamanie” — występ Stępowskiego.
 Niedziela, 13. 3. o godz. 15.30 „Car Pa- weł I.” — występ Stępowskiego.
 Niedziela, 13. 3. o godz. 20 „Włamanie” — występ Stępowskiego.
 Początek o godzinie 8 wieczorem

Teatr Wielki

DZIŚ — „Rozwódka.” Piątek, 11. 3. „Rozwódka”.
 Sobota, 12. 3. „Rigoletto” — występ p. E. Bandrowskiej Turskiej.
 Niedziela, 13. 3. o godz. 3 popoł. „Hrabia Lu-xemburg” (Ceny niższe).
 Niedziela, 13. 3. o godz. 8 wieczorem „Roz- wódka”.

TEATR NARODOWY

(Sala w Ogrodzie Zoologicznym)
DZIŚ — o godz. 16 i 19 „Potop”. Piątek, 11. 3. o godz. 16 i 19 „Potop”.

Nasi korespondenci donoszą

Z WIELKOPOLSKI

Szamotuły. (Koncerty.) Tow. Muzyczne Kolejarzy urządziło 5 bm. w sali p. Sundmannowej koncert symfoniczny. Na program składały się utwory popularnych kompozytorów. Wykonawcy, dobrze zapisanii tutaj z swoich poprzednich występów, wykonali poszczególne utwory bardzo sprawnie, lecz niestety — publiczność nie dopisała. Staraniem miejscowego Koła Towarzystwa Nauczycieli szkół średnich i wyższych odbędzie się w piątek, 11 bm. w auli gimnazjum koncert na rzecz bezrobotnych. W koncercie udział wezmą soliści z Poznania p. prof. Szarybówna i p. prof. Spryczewski.

(Przedstawienie.) Tow. Śpiewu „Dzwon” wystawiło w ub. niedzielę w sali p. Sundmannowej znaną z naszej literatury ludowej sztukę teatralną p. t. „Palka Madeja”. Licznie zgromadzona publiczność z zainteresowaniem śledziła ciekawie rozwijającą się akcję, darząc amatorów, którzy świetnie odtworzyli swe role, licznymi oklaskami. Podczas przerw koncertował istniejący przy towarzystwie Klub Mandolinistów. (op.)

Chodzież. (Budowa wszechświata.) Prof. Uniw. Poznańskiego dr. Józef Witkowski wygłosił w niedzielę, 13 bm. o godzinie 17 w sali hotelu Dworcowego odczyt p. t. „Budowa wszechświata”. Wstęp 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Września. (Początki sztuki.) — Przypominamy, że w niedzielę, dnia 13 b. m. o godz. 17.30 odbędzie się w sali hotelu pod Białym Orłem odczyt prof. Uniw. Poznańskiego, dr. Józefa Kostrzewskiego p. t. „Początki sztuki”. Odczyt ilustrowany będzie przezręczami. Cena biletu wstępu 50 groszy i 20 groszy.

Rawicz. (Poranek harcerski.) Z okazji 10-lecia założenia gimn. drużyny harcerskiej im. Zawiszy Czarnego urządził hufiec rawicki w ubiegłą niedzielę poranek w gmachu gimnazjum państwowego. Wszystkie drużyny zebrały się na dziedzińcu gimnazjum, gdzie komendant hufca, p. Przewoźny odebrał raport, poczem młodzież udała się do auli. Na pro-

gram poranku złożyły się śpiewy drużyny seminaryjnej i gimnazjalnej, deklamacje, wesołe występy harcerzy oraz gawęda p. dyr. Gołaba. Drużyna gimnazjalna ogłosiła sprawozdanie z dziesięcioletniej swej działalności.

(Uroczystość św. Kazimierza.) So-dalicja Marjańska Seminarjum Nauczycielskiego urządziła dnia 4 bm. uroczystość ku czci patrona swego zakładu, św. Kazimierza. Rano odbyło się nabożeństwo dla uczniów seminarjum i szkoły świeckich, które odprawił ks. prefekt Czwojdzinski. Po nabożeństwie młodzież udała się na poranek do szkoły, a wieczorem urządziła dla publiczności akademie na sali Strzelnicy. Odegrano sztukę p. tyt. „Święty Królewicz”, orkiestra uczniów odegrała starannie szereg utworów muzycznych, a ks. prefekt Juszcak wygłosił podniosły referat.

(Męka Pańska.) W niedzielę, 6 bm. Związek Misyjny Polek wystawił dramat pasyjny p. t. „Męka Pańska”. Amatorzy dali dowód wytrwałej pracy nad przygotowaniem przedstawienia, gdyż trudne role były naogół dobrze odegrane. Sala Strzelnicy była wypełniona po brzegi.

(Z Tow. Hodowców Gołębi Poczto- wych „Pocztą Wojenna”) W niedzielę, 6 bm. odbyło się w sali Strzelnicy walne zebranie, które zagał p. Radojewski, poczem przewodniczącym wybrano p. Skowrońskiego. Po ogłoszeniu sprawozdań wyrażono pełne uznanie zarządowi i po- wolano go w tym samym składzie na rok następny. A więc prezesem jest p. Rado- jewski, wiceprezesem p. Dziekan, sekre- tarz p. Dzieciół, a jego zastępcą p. Re- kosiewicz, skarbnikiem p. Ławniczak i za- stępcą p. Kühn. Ze sprawozdania wy- niika, że towarzystwo w ubiegłym roku osią- gnęło niebywale sukcesy: Najdalszą odle- głość osiągnął gołąb p. Matuszewskiego, a mianowicie 500 klm., za co uzyskał na- grodę w postaci medalu srebrnego M. S. Wojsk. Na młode loty uzyskał nagrodę gołąb p. Kühna od Zjedn. Tow. w War- szawie w postaci medalu srebrnego P. Cieślak otrzymał z tegoż towarzystwa medal brązowy. Pozatem otrzymano kilka poważnych nagród na wystawach, szczególnie w Toruniu, w tem 2 listy pochwalne ministra spraw wojskowych.

— (Zginął rower.) W poniedziałek p.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

KONCERTY SYMFONICZNE I GMINA MIASTA POZNAŃA

Wczoraj zamknął się poznański sezon symfoniczny wielkim środowym koncertem pod batutą dyr. Fitelberga i z Orłowem jako solistą. Entuzjazm przepelnionej sali świadczył, że poważna muzyka znalazła w naszym mieście grunt szeroki i że poznańskie władze miejskie trafnie wyczuły nastrój naszych melomanów, gdy postanowiły zastąpić koncertami teatru śpiewnego, w którym przez ostatnie dwa lata operetka i balet górowały liczebnie nad operą, a który pod koniec był przez publiczność wyraźnie omijany.

Poparcie, jakiego jednomyślnie udzieliła koncertom symfonicznym poważna prasa, objawiło się w ostatnich tygodniach artykułami, pełnymi ubolewania, że dalszych koncertów już nie będzie. Domagano się tu i ówdzie, aby sezon przedłużyć względnie dziwno się, że już dobiega końca, chociaż ma takie powodzenie. Informacje, na jakich opierano się w tych wystąpieniach, nie były ściśle. Koncerty zostały przez miasto zorganizowane według pewnego planu i plan ten został urzeczywistniony w całej rozciągłości i z jak najlepszym wynikiem finansowym lecz przedłużanie go było niemożliwe właśnie ze względów organizacyjnych, nie mówiąc już o tem, że wiosna i lato nie sprzyjają wogóle frekwencji koncertowej i jako sezon symfoniczny nie mogą wchodzić w rachubę.

W związku z tem otrzymujemy teraz ze źródła miarodajnego informacje faktyczne, które brzmią jak następuje:

Koncerty symfoniczne w Teatrze Wielkim zostały zorganizowane przez zarząd miasta na czas od 15 września 1931 do 15 marca 1932 r. (wliczając w to obowiązkowy dwutygodniowy urlop ciała orkiestrowego) i składały się z koncertów niedzielnych (co tygodnia) środowych (co dwa tygodnie) oraz szkolnych (co czwartku).

Pomimo, że koncerty symfoniczne — z którymi łączy się utrzymanie stałej orkiestry — są kosztowne, wyznaczone kredyty wystarczyły w zupełności na pokrycie minionego sezonu, a to dzięki głębokiemu zainteresowaniu się słuchaczy i idącej za tem frekwencji. Dla tego też żadnych dalszych nieprzewidzianych dopłat nie było potrzeba i sezon, który teraz dobiega końca zgodnie z planem na początku ustalonym — zostaje przeto zamknięty w ramach budżetu, bez żadnych nieprzewidzianych deficytów.

Do minionego sezonu jeszcze wrócimy. Na razie trzeba podkreślić z zadowoleniem, że koncerty, acz utrzymane na wysokim poziomie sztuki, nie dały żadnego nieprzewidzianego deficytu. Znacząco, z jednej strony, że były zorganizowane umiejętnie i celowo, z drugiej zaś, że znalazły w społeczeństwie mocne poparcie, które wyraziło się w wielkiej liczbie słuchaczy i stwierdziło, że Poznań muzyki poważnej potrzebuje i znaczenie jej dla kultury narodowej należy ocenić.

LITERATURA

Odczyty w Pozn. Kole Tow. liter. im. A. Mickiewicza. O Kazimierze Ittakowiczównie wygłosi odczyt docent Un. Pozn. dr. Stanisław Kolbuszewski jutro w piątek 11-go o godz. 20-iej w sali 20-tej Coll. minus staraniem Poznańskiego Kola Tow. literackiego im. A. Mickiewicza. Po odczycie dyskusja. Wstęp wolny. Poprzedni odczyt w temże Kole wygłoszony przez dra Grebiennikowa p. t. Religijność romantyczna Mickiewicza w IV-tej części „Dziadów” zgrupował wcale liczne audytorium i wywołał interesującą dyskusję. Prelegent dowodził w swym ciekawym odczycie, że reprezentantem indywidualnej religii Mickiewicza z lat akademickich jest Książd z 4-tej części Dziadów. Przez usta Gustawa zwalcząca poeta namiętnie nauki, zasady, prawdy rozumowe, które wysuwały się na plan pierwszy w owej religii, broni swej nowej religii, religii romantycznej. Wsuwają się w niej na czoło momenty irracjonalne, tęsknota do wieczności, do nieskończoności. Wiele w tej religii cech wspólnych z religią niemieckich romantyków, a przedewszystkiem Schlegelermachera. Nowa religia poety nie zrywa zupełnie z dawniejszą, czerpie z jej mistycznych źródeł. Prelegent widzi w niej zapowiedź towianizmu a w postaci Książdza pierwszą z późniejszych kreacji księży (Ks. Piotr, ks. Robak), które oznaczają poszczególne etapy w rozwoju religijnym poety. (p)

Kraków a jubileusz Goethego. Z Krakowa donoszą nam: Towarzystwo Neofilologiczne urządziło w auli Uniwersytetu Akademię dla uczczenia stulecia zgonu Goethego. Zagaił ją ks. Rektor Michalski, stwierdzając, że Goethe wzniósł się na szczyty kultury ducha, a patrzył na ludzkość z wyżyn najszlachetniejszego chrześcijaństwa. O twórczości Goethego mówił profesor dr. Roman Dyboski. Na zakończenie nastąpiły recytacje utworów Goethego. „Aula” była wypełniona po brzegi, wiele osób musiało odejść. (kt)

NAUKA

Dziesięciolecie Tow. Miłośników Języka Polskiego. W poniedziałek odbyła się w Uniwersytecie w sali 18 uroczysta Akademia, której celem było uczczenie dziesiątej rocznicy powstania w Poznaniu Kola Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego. Akademią odbyła się według programu, który podaliśmy w całości, przyczem zakradła się mała omyłka. — Stwierdziłszy mianowicie, że kto wchodzi w grono członków Towarzystwa, przyczynia się do pracy nad kulturą narodową na jej ściśle ograniczonym, ale ważnym odcinku — tymczasem w druku wyszło „organizacyjnym”. Obok przemówień odbyły się recytacje, które wygłosiła p. Nuna Młodziejowska-Szczurkiewiczowa oraz p. Jan Kreczmar, artyści Teatru Polskiego. Udzia słuchaczy był nadzwyczaj liczny. Obok świata naukowego, w którym oczywiście reprezentowani byli najliczniej językoznawcy i poloniści, przybyło mnóstwo osób ze sfer inteligencji zawodowej, tak, że sala była zapelniona po brzegi. Oby można stać wyciągnąć nadzieję, że Towarzystwu przybędzie wielu nowych członków, którzy drobną składką 4 złotych rocznie poprą jego cele, otrzymując za to bezpłatnie „Język Polski” oraz tomiki wydawanej przez Towarzystwo biblioteczki językowej.

TEATR

„Ich synowa” w Wilnie. Donoszą nam z Wilna: Teatr w Lutni wystawił Grzymali Siedleckiego „Ich synowa”. Zgodnie z tradycją krótkich Siedleckiego, „Ich synowa” zyskała wielki sukces. (wz)

„ASTRABAMA” — OSTRA BRAMA?

Z Wilna donoszą nam:

Niezwykle ciekawą hipotezę, dotyczącą się Ostrej Bramy, rzucił w Towarzystwie Przyjaciół Nauk na posiedzeniu sekcji historii sztuki duchowny karaimski którego pełny tytuł brzmi: Hacham HadySeraj Chan Szapszal. Wygłosił on mianowicie odczyt p. t. „Wyobrażenia świętych muzałmańskich i wpływy ikonograficzne polsko-katolickie w Persji”. Wiadomo, że Persowie żywcem żywią wielki kult dla obrazów świętych chrześcijańskich, w szczególności dla wyobrażeń N. M. Panny, samą lub z Dzieciątkiem na ręku. Wizerunki te spotyka się często w Persji, na drukowanych obciach perkalowych, na piórnikach itd., a mają one napis „Sw. Marja i św. Jezus”. — Wspomina o tem m. inni jezuita-misjonarz ks. Krusiński, który w pamiętnikach swoich z XVII wieku stwierdza, że szachowie perscy są bardzo zadowoleni, gdy postawie państw chrześcijańskich składają im w darze obrazy N. M. P. lub Chrystusa Pana.

Ikonografia perska znajduje się w istocie pod wpływami sztuki chrześcijańskiej, aczkolwiek niewiadomo, za pośrednictwem którego narodu katolickiego prąd ten do Persji dotarł. Otóż Hacham Chan Szapszal prowadził przed laty studia w Persji, i tam spotkał się z twierdzeniem, że najlepsze obrazy chrześcijańskie tam znajdowane miały pochodzić z miasta Astrabadu. W perskim tem mieście niema wśladków żadnych śladów, któreby wskazywały na to, że krzewiło się tam malarstwo obrazowe. Po dalszych badaniach okazało się, że według tradycji miały te obrazy przychodzić nie z Astrabadu, ale z miasta Astrabama, leżącego we Frengistanie, czyli w Europie. Trudno dociec, jakie miasto trzeba podstawić pod tę zniekształconą nazwę. Najbliżej leżałby „Amsterdam”, lecz zwiazki między Persją a Amsterdamem są trudne do ustalenia.

Obecnie wylania się nowa hipoteza. — Oto jest faktem, że szach Abbas Wielki nawiązał był w wieku XVII stosunki ze światem katolickim. Papież Klemens VIII wysłał do niego poselstwo, które jechało przez Polskę i zawiozło m. in. szachowi rękopis Starego Testamentu, ilustrowany pięknymi miniaturami ofiarowanymi przez kardynała B. Maciejewskiego, biskupa krakowskiego.

Za panowania tego szacha pojawiły się też w Persji obrazy N. M. Panny. Otóż Hacham Chan Szapszal stwierdza, że w poselstwie tem brali udział Karmelici boisi, ci sami pod których opieką znajdowała się Ostra Brama. Stąd też wyciąga pytanie, czy owa mityczna Astrabama nie jest prosto Ostrą Bramą i czy to nie Karmelici ostrobramscy rozpowszechnili w Persji obrazy Matki Boskiej?

Kwestja ta wzbudziła żywą dyskusję, w której uczestniczyli prof. Morelowski, prof. Limanowski i in. Praca p. Hachama Szapszala będzie ogłoszona drukiem (w)

Książki nadesłane

Dr. Paweł Wilhelm Keppler, biskup Rottengurski: „Więcej radości” przetłumaczył ks. Adam Kuleszo Wydanie III. Nakład księgarń św. Wojciecha Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin
Mieczysław Dereżyński: „Z za goryczy”. Poezje liryczne. Szamoty. 1932. Druk. nakł. J. Kawalera.

BORY TUCHOLSKIE MAJĄ SWOJE MUZEUM

Piękne miasteczko w pięknej okolicy — Bory Tucholskie i ich region — W muzeum — Wśród dokumentów — Trzeba zachować — Zbieranie klechd i zwyczajów — Okazy prehistoryczne — Gdzie by było ich miejsce? — Idzie o dobro nauki.

Z Tucholi donoszą nam:

Tuchola, stolica środkowo-zachodniej polaci Pomorza, bogatych w jeziora i śliczne krajobrazy Borów Tucholskich, jest małym miasteczkiem powiatowym. Liczy około 5 tysięcy mieszkańców, a jest położone na linii kolejowej Chojnice—Laskowice. Chociaż ma bogatą historję, niewiele ocalało z jej zabytków. Nie ma żadnych ruin, ani starych budowli. Zato warte zwiedzenia jest założone niedawno muzeum regionalne Borów Tucholskich. Powstało ono z końcem ubiegłego roku dzięki tucholskiemu oddziałowi Polskiego Tow. Krajoznawczego, na którego to oddziału czele stoi nauczyciel seminarjum miejscowego p. Szynekiewicz. Muzeum ma gromadzić zabytki związane z historją miasta i regionu.

Z powodu wielkiego pożaru w r. 1781, który strawił prawie całe miasto, mało jest w muzeum przedmiotów, dotyczących historii samej Tucholi. Jak wyglądało miasto przed pożarem usiłuje nam przedstawić prof. Szynekiewicz na rekonstrukcji opartej o zachowane dokumenty, opisujące Tucholę. W dziale nowszej historii oglądamy zachowane z czasów najazdu szwedzkiego kule kamienne. Tuchola odparła wówczas zwycięsko pięciokrotne oblężenie miasta przez przeważające siły Szwedów. Dalej posiada muzeum tucholskie zbiór monet starszej i nowszej daty: m. in. siekańce, monety biskupie, krzyżackie. Na pomieszczenie dokumentów dotyczących historii Tucholi przeznaczona jest duża szafa, stojąca w rogu pokoju. Mapy znalezisk przedhistorycznych, fotografie starych gmachów tucholskich i przeszliczne zdjęcia Borów Tucholskich dopełniają całości.

Są tu również — acz na uboczu — wyroby tucholskiego przemysłu ludowego, własności tucholskiego Towarzystwa popierania przemysłu ludowego, na czele którego stoi p. burmistrz Saganowski. Niestety wyroby te mają być podobno ze zbiorów wycofane. Bardzo ciekawym jest model tartaku drzewnego, wzorowany na tartakach tucholskich. Wspomnieć też tu trzeba o zabytkach kultury materjalnej, jakimi są m. in. plug drewniany, narzędzia do obróbki lnu, rysunki chat z podziemiami.

Żałować należy, że przemysł ludowy Borów Tucholskich, tak mało jest dotąd ogólnie znany, choć wszędzie znane są wyroby zakopiańskie, łowieckie, huculskie a ostatnio i kaszubskie. Dlatego byłoby bardzo pożądanem ażeby kierownictwo muzeum większy, niż dotychczas, nacisk kładło na gromadzenie przedmiotów o wartości etnograficznej i krajoznawczej. Bo nietylko nie znamy przemysłu ludowego, ale nie znamy również miejscowych zwyczajów ludowych. Nie zbadano jeszcze, jakimi wzorami posługuje się zdobnictwo ludowe Borów Tucholskich. Nie zebrano jeszcze klechd i legend ludowych, po za temi, jakie spisał ś. p. dr. Karasiewicz, zasłużony w czasach niewoli działacz narodowy. Kierownictwo muzeum tucholskiego winno pójść w ślady p. Gulgowskiego z Wzdzydz, który założył tam muzeum ludoznawcze. Znalazły w niem pomieszczenie charakterystyczne kaszubskie sprzęty domowe, odpisy pieśni i legend kaszubskich; umieszczono tam opisy zwyczajów kaszubskich itp. W tym właśnie kierunku powinna pójść działalność muzeum tucholskiego.

Tymczasem na pierwszy plan zbiorów wysuwają się obecnie okazy z działy prehistorji. Są tu np. przedhistoryczne popielnice i przystawki, które stawiano wraz z żywnością zmarłym do grobu. Wyjątkową wprost wartość dla archeologii posiada jedna z nich, zdegenerowana urna twarzowa. Wszystkie popielnice, znajdujące się w muzeum tucholskiem, są koloru brunatnego. Również z czasów przedhistorycznych pochodzą zarna z kamienia polnego grób skrzynkowy, posąg bożka Światowida. Z zamierzchłych czasów pochodzą też niektóre eksponaty umieszczone w dziale przyrodniczo-geograficznym. Widzimy tu różne skamieniałe wykopaliska, jak szczątki ryby, ślimak, ilijowce, dalej czaszka tura, który już dawno w Borach Tucholskich zagnął, czaszka niedźwiedzia, rogi jelenia, losie.

Wszystkie te skamieliny znalezione na terenie regionu tucholskiego, w pobliżu Tucholi. W dziale przyrodniczo-geograficznym znajdują się liczne okazy fauny i flory, mapy turystyczne, geologiczne, próbki węgla brunatnego i piasku kwarcowego z Pily pod Tucholą oraz nafty tucholskiej.

Tutaj nasuwa się uwaga zasadnicza. Oto zbieranie i przechowywanie cennych okazów przedhistorycznych należy raczej pozostawić muzeum, z osobnym w odpowiednie środki techniczne i kierowanym przez odpowiedni personel fachowy, którego brak muzeum tucholskiemu. Wtedy istnieje pewność, że bezcenne i jedyne nieraz przedmioty o wysokiej wartości muzealnej będą odpowiednio przechowane i konserwowane, a także udostępnione badaniom naukowym, do których przecież służyć winny w pierwszym rzędzie. Muzeum tucholskie mogłoby być raczej czasową zbiornicą, która by perjonodnie wysyłała znalezione, dokonane na terenie powiatu do odpowiedniego centralnego instytutu muzealnego. Tam przedmioty te zostaną skatalogowane i, co najważniejsze, dostępne będą poważnym uczonym zajmującym się daną gałęzią nauki, którym i brak czasu i funduszy nie pozwala na zwiedzenie wszystkich muzeów lokalnych. Mówiąc to, mamy na myśli, słynne na świat cały Muzeum Prehistoryczne w Poznaniu, którem kieruje prof. dr. Józef Kostrzewski. Wówczas z pracy organizatorów muzeum tucholskiego prawdziwą odniesie korzyść nauka polska. R.

Z TREŚCI „MESTWINA”

Z Torunia donoszą nam:

Niezmiernie interesujący i pożyteczny dodatek naukowo-literacki „Słowa Pomorskiego” — „Mestwin” ukazuje się już od roku dość rzadko. A szkoda wielka! Każdy jego numer bowiem, jak świadczy i dwa ostatnie, opublikowane w czasie od października ub. roku do 9 lutego rb. przynosi sporo ciekawych wyników poszukiwań z różnych zakresów wiedzy o Pomorzu.

Oto np. dr. K. Zieliński wydobywa z akt wizytacji biskupa Rozrazewskiego wiadomości o muzyce kościelnej na Pomorzu w ostatnich dwudziestkach lat XVI-go stulecia. P. M. Sydow na podstawie pracy Augusta Stielowa pisze o masonerii w pojęciu ludu pomorskiego. Prof. A. Münich ogłasza w „Przybyszewianach” dokumenty do życiorysu St. Przybyszewskiego z czasów jego pobytu w Wągrowcu (1884—1889), zaś p. J. Staszewski dziesiąty rozdział swojej pracy „Z dziejów pomorskiej gwardji narodowej”, traktującej o „trudnościach organizacyjnych”, na jakie raz po raz natrafiał w swej pracy prefekt Głiszczyński. Ks. Alf. Mańkowski w źródłowym szkicu historycznym pisze o sejmikach i zebrańiach politycznych na Pomorzu w czasie od 1572 aż po rok 1861-y, które odbyły się po kościołach pomorskich jako miejscach „szlacheckiego zboru”. P. Tad. Mikulski w „Kaszubach X. Bogufala” zebrał garść bardzo interesujących „notatek literackich” o Kaszubah i kaszubszczyźnie z tego, co o nich pisano u nas począwszy od „Kroniki wielkopolskiej” aż do X. Tad. Nowaczynskiego, uczzonego autora „prozodji i harmonji języka polskiego”. — W „Kronice Pomorskiej” uwzględniono kilka najnowszych publikacji, dotyczących Pomorza. Jak widzimy, „Mestwin” zasługuje w całej pełni na to, aby ukazywał się częściej, wzbogaca bowiem poważnie naszą wiedzę o Pomorzu. A. M.

Pisma nadesłane

„Przyroda i Technika”. Zesz. 2. Treść: R. Kuntze „Zjawiska i zagadnienia dyfuzyjne zoogeografji”. — B. Halicki: „Zagadnienie zmian klimatycznych w dziejach ziemi”. — Inż. S. Wieluński: „Wybuchy gazów w kopalnianych”. — Sprawy bieżące. — Postępy i zdobycze wiedzy. — Co się dzieje w Polsce? — Przegląd czasopism — Słowniczek. — Adr. Red. Lwów. Czarnieckiego 12.

„Przegląd Powszechny”. T. 133. Nr 579. Treść: J. Urban: „W sprawie artykułu „Jak bronić małżeństwa?” — J. Pastuszka: „Prądy nowoczesne w katolickiej filozofji religji”. — J. Art: „Bóg w historii”. — S. Micewicz: „Plan pięcioletni w Związku Sowieckim”. — S. Podoleński: „Eugenika i ruch eugeniczny”. — J. Świecki: „Psychoanaliza w literaturze polskiej”. — M. Smolarski: „Podróż przez Polskę legatą papieskiego w 1596 roku”. — Przegląd piśmiennictwa. — J. Urban: „Sprawy Kościoła”. — Adr. Red. Kraków. Ul. Kopernika 26.

Jeszcze w sprawie kłopotów podatkowych ś. p. Djonizego Knasta

Otrzymujemy z prośbą o zamieszczenie następujące pismo:

Na komunikat niżej podpisanej organizacji, zawierający wzmiankę o rygorystycznym postępowaniu władz podatkowych, ukazała się na łamach prasy odpowiedź p. prezesa Izby Skarbowej. Odpowiedź ujęta jest w sposób mogący wywołać mniemanie, że Stowarzyszenie Kupców Chrześcijań, będące jedną z najpoważniejszych organizacji kupieckich w Polsce, operuje gołosiownymi zarzutami i podaje do prasy wiadomości nieścisłe. Otóż poprzednie uwagi nasze musimy niestety podtrzymać w całej rozciągłości i stwierdzamy, że wyjaśnienie p. prezesa Izby Skarbowej jest raczej fragmentaryczne, gdyż obejmuje tylko podatek obrotowy. Wiadomo przecież, że oprócz podatku obrotowego płaci się mnóstwo innych podatków, których różnorodność dezorientuje nie tylko płatników,

ale często i samych urzędników skarbowych. Nic też dziwnego, że p. prezes niejednokrotnie się nie dowi o przesadnej gorliwości podległych jemu urzędów wzgl. organów wykonawczych. Tymczasem podwładni używają sobie na podatnikach, co się zmieści, a przede wszystkim zbyt często manewrują osławionym dziś wozem egzekucyjnym, likwidując sobie za każdym razem oddzielnie 15 zł, to 5 zł, to znowu 10 zł, niewiadomo według jakiej taryfy. Pod groźbą wywiezienia całego dobytku podatnika stawiają wtedy niesłychane żądania, jakich dłużnik spełnić nie jest w stanie.

Faktem niestety jest, że ś. p. Zmarły winien był za podatki około 11 tys. zł, jakkolwiek w czasie od 20 lutego 1931 do 10 lutego 1932 z tytułu podatku obrotowego i dochodowego zapłacił ogółem zł 5.847,87 według poniższego zestawienia:

20.	2.	1931	podatek dochodowy państw. à conto	zł 100,—
5.	5.	"	obrotowy 2 x 250,—	" 500,—
26.	5.	"	dochodowy państw.	" 300,—
22.	7.	"	obrotowy	" 298.60
3.	8.	"	"	" 500.01
19.	8.	"	"	" 100,—
28.	8.	"	dochodowy kom.	" 320,—
31.	8.	"	obrotowy	" 500,—
8.	9.	"	dochodowy kom.	" 125.46
29.	9.	"	państw.	" 503.52
29.	9.	"	obrotowy	" 763.93
2.	10.	"	obrotowy kom.	" 300,—
12.	11.	"	obrotowy	" 500,—
19.	12.	"	"	" 328.35
23.	12.	"	dochodowy miej.	" 100,—
11.	1.	1932	"	" 50,—
10.	2.	"	"	" 558,—

Przy dzisiejszej stagnacji był to istotnie wysiłek nadzwyczajny, to też nic dziwnego, że ś. p. Knast uchodził

w urzędzie skarbowym za dobrego płatnika. Jednak faktem jest również, że wóz egzekucyjny zjechał do niego:

dnia 19.	8.	31.	za opłatą zł 10,—	na ręce kom. Szarszewskiego
" 27.	8.	"	" " 15,—	"
" 12.	12.	"	" " 10,—	"
" 10.	2.	32.	" " 5,—	na ręce kom. Piecucha.

Specjalnie odznaczył się p. Piecuch, sekwestратор I Urzędu Skarbowego, który przybył do ś. p. Knasta około południa w dniu 10 lutego 1932 z żądaniem natychmiastowej zapłaty podatku dochodowego w kwocie zł 2.300,—. Nie zastawszy właściciela, zostawił kartkę z dopisem „do godz. 3 po południu”, poczem wskazał na kasę „National”, zapowiadając głośno, że ją zabierze, ale i towar zabierze, bo kasa nie wystarczy. Powoływał się przytem na wóz egzekucyjny, stojący przed składem. Powtórnie przybył o godz. 5 i otrzymał od ś. p. Knasta na poczet zaległości zł 558,— oraz 5,— opłaty za wóz egzekucyjny. Zapłaconia reszty domagał się p. Piecuch bezwzględnie w sobotę dnia 13 lutego. W tragicznej chwili tegoż dnia leżały przed ś. p. Zmarłym papiery podatkowe rozłożone na biurku. Można sobie wyobrazić, co przechodził denat, gdy po upływie udzielonej 3-dniowej dylacji znalazł się w położeniu bez wyjścia, nie mogąc znikąd wydobyć gotówki na zapłacenie żądanej kwoty podatkowej.

Widmo mającego nadejść lada chwilę niezbyt delikatnego sekwestratora zabierającego towary na wóz egzekucyjny, i poczucie wstydu spowodowały widocznie rozstrój nerwowy, wiodący do katastrofy.

Tak wygląda tragedia kupca-podatnika w świetle prawdy, gdyż na wszystkie wyżej przytoczone okoliczności są dowody. Nasuwa się pytanie, jak władze skarbowe obchodzą się innymi podatnikami, skoro w taki sposób potraktowano ś. p. Knasta, zaliczonego do rzędu lepszych płatników. Odpowiedź na to pytanie usłyszymy z ust całej rzeszy kupców, stojących przed bankrutem lub likwidujących swoje przedsiębiorstwa. Cóż jednak będzie, gdy zabraknie podatników? Nad tem pytaniem niechaj się zastanowią te czynniki, które bezwzględnie postępowaniem stwarzają wśród płatników tak wielkie wylomy.

**Stowarzyszenie Kupców Chrześcijań
T. z.
w Poznaniu.**

Dokąd zaprowadziłoby nas projektowane prawo małżeńskie?

Ukazała się w druku broszura ks. prał. dr. Stanisława Trzeciaka p. t. „Talmud, bolszewizm i „projekt prawa małżeńskiego w Polsce“.

Głównym celem tej publikacji jest wykazanie wielkiego niebezpieczeństwa, jakie groziłoby rodzinie, państwu i narodowi polskiemu, w razie zaprowadzenia podobnego prawa. Autor spełnia to zadanie pod każdym względem.

Oparcie ustawodawstwa małżeńskiego na podstawach obcych psychice i ideologii polskiej, a zapożyczonych z Talmudu, równałoby się rozkładowi małżeństwa, a co za tem idzie, rodziny i społeczeństwa. Rozkład rodziny musiałby pociągnąć za sobą wyludnienie państwa, co umożliwiłoby wrogom zawiadanie naszymi ziemiami.

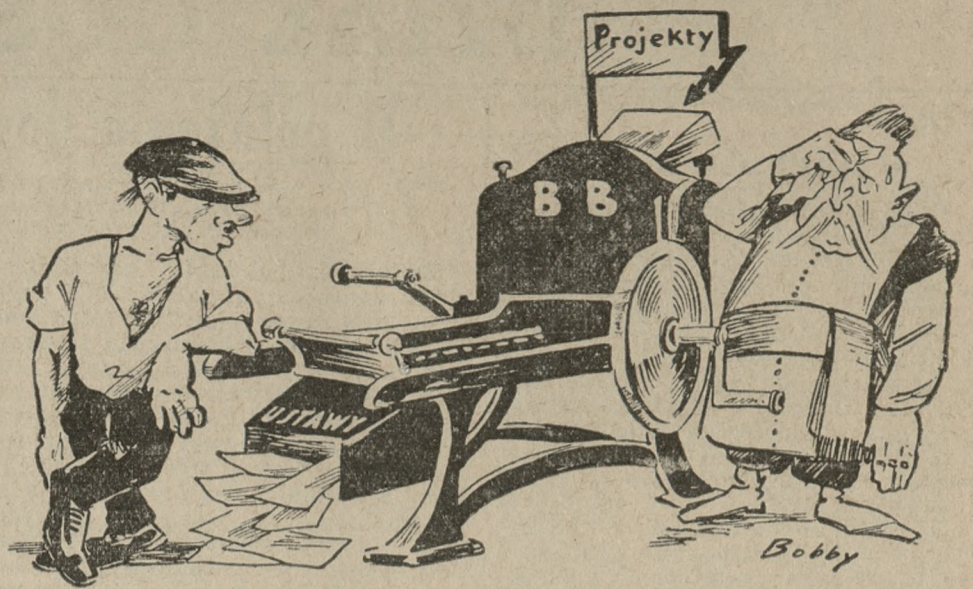
Autor wykazuje, że tendencje, cechujące ogłoszony niedawno projekt prawa małżeńskiego, opracowany przez komisję kodyfikacyjną, a właściwie: w naszej komisji kodyfikacyjnej, wskazują wyraźnie na zamiary czynników wrogich Kościołowi i państwu polskiemu doprowadzenia do upadku państwa przez zatruenie jego ducha, ażeby móc tem łatwiej

zawładnąć nim i zrealizować swój program wyrotowy.

Autor przeciwstawia trafnie stosunki polskie w dobie porozbiorowej, odznaczające się odrodzeniem życia rodzinnego, podziwianą przez całą Europę wiernością żon i matek polskich, stosunkom w okresie upadku Rzeczypospolitej, kiedy to panowały się rozwody i zdrada małżeńska. I tak, jak w pierwszym wypadku spoistość i zdrowie rodziny stworzyły podstawy do ocalenia ducha narodowego i do przetrwania niewoli, tak w drugim rozwiniętość rodziny i jej rozkład stworzyły warunki dla upadku państwa i pogrążenie narodu w wiekowej niewoli.

Wykazując krok za krokiem genetyczny związek zasad, przyjętych przez naszych kodyfikatorów, z duchem Talmudu, oraz wskazując na zgubne dla rodziny skutki wprowadzenia podobnych zasad, w czystszej jeszcze formie, do prawa małżeńskiego w Rosji sowieckiej, autor ostrzega polskie społeczeństwo przed projektowanym prawem małżeńskim. A zaznaczyć tu należy, iż ma on specjalny tytuł po temu, albowiem zna doskonale stosunki w bolszewji, patrzył na poszczególne etapy tej działalności i jest tem kompetentniejszy, ażeby w wypadkach analogji u nas ze stosunkami w tym nieszczęśliwym kraju, który padł ofiarą perfidji czynników podziemnych, nawoływać do czujności i obrony.

Pełnomocnictwa

„Podobno im już nasza maszynka za powoli pracuje“.

Odjazd gości czeskich

Dziś w nocy o godz. 1.41 odjechali w swych dwóch czeskosłowackich wagonach do Katowic sokoli z Mor. Ostrawy, zespoleni w chorze śpiewackim. Mimo późnej pory żegnało ich na dworcu grono przedstawicieli Sokolstwa poznańskiego i kolonji czeskosłowackiej.

Dzień wczorajszy upłynął gościom na zwiedzaniu miasta. Rano odwiedzili katedrę, kościół farny, ratusz i Muzeum Wielkop., oprowadzani przez sokolów poznańsk. i przedstawicieli Kółka polsko - czeskosłowackiego przy W. S. H. O godz. 12.45 w obecności p. konsula dr. Doleżala, zarządu Tow. polsko - czeskosłowackiego i przedstawicieli Sokolstwa wielkopolskiego i całego sokolego zespołu śpiewaczego nastąpiło złożenie wieńca przed pomnikiem Mickiewicza, którego dokonał prezes zespołu p.zydent Pinkas. Znaczenie historycznego dla nas miejsca objaśnił gościom w krótkich słowach p. red. Powidzki. Następnie udano się autobusem do parku Wilsona przed pomnik, a stąd pojechano do pomnika Kościuszki. Po przemówieniu p. red. Powidzkiego, dla czego Sokolstwo polskie bohatera tego narodowego obrało sobie za patrona, sokolj czescy złożyli u stóp Kościuszki piękną wiązkę kwiatów.

W nadzwyczaj serdecznym i miłym nastroju upłynęła kolacja w piwnicy ratuszowej w obecności p. konsula dr. Doleżala. Szereg przemówień, świadczących o polsko - czeskosłowackiej wzajemności uczuć, rozpoczął prezes Tow. polsko - czeskosłowackiego p. Kierski, poczem przemawiali kolejno, po polsku i czesku, pp. red. Powidzki, prezes Zespołu p. prezydent Pinkas, prezes Wolski prof. Hanus, dr. Kral, Tomaszek, naczelnik Fazanowicz i adwokat dr. Szalek, członek Zespołu. Wszystkie przemówienia przepojone były serdeczną nutą zrozumienia konieczności zbliżenia polsko - czeskosłowackiego i wszechsłowiańskiego. Przy rozstaniu żegnano się życzeniem „do widzenia w Pradze“ na Zlocie wszechsłowiańskim.

Z różnych stron Polski

Książki zażaleń na stacjach kolejowych.

W myśl zarządzenia ministerstwa komunikacji na każdej stacji kolejowej powinna znajdować się w biurze ruchu t. zw. książka zażaleń do dyspozycji publiczności. Z książki tej, jak wynika z ostatnio wydanego zarządzenia ministerstwa komunikacji, nie mają prawa korzystać urzędnicy ministerstwa komunikacji i głównej inspekcji komunikacji. Urzędnicy ci mogą jedynie składać zażalenia o niedokładnościach na kolei drogą służbową.

**Zarząd Stronnictwa Narodowego na m. Poznań
zwołuje na niedzielę, 13 b. m.**

Wielkie zebranie polityczne

które odbędzie się w sali kina **Metropolis** punktualnie o godz. 12 w południe z referatem

p. pos. STANISŁAWA STROŃSKIEGO

na temat obecnej sesji izb parlamentarnych

Wstęp dla członków za legitymacjami lub biletami wstępu, które dostać można w: redakcji „Kurjera Poznańskiego“ (od godz. 9 do 15), u p. Antoniego Pawłowskiego, ul. Patr. Jackowskiego 25. II. ptr. (codzień od godz. 16), u p. insp. Wł. Michalskiego ul. Wypiańskiego 23 (od godz. 10 do 12), u p. Wiktora Kapałczyńskiego, ul. Wybickiego nr. 1, parter, lewo (w piątek i sobotę, od 16 do 18) oraz u p. Józefa Kuźniaka, Dębiec, ul. Wiśniowa 72.

O liczne i punktualne przybycie uprasza

Zarząd na m. Poznań.

Jakie stolica otrzymuje pieczywo

Jak donosi prasa stołeczna, pobierane przez komisariat rządu codziennie próby chleba z 10 piekarń, poddawane następnie badaniom w Zakładzie technologii i fermentacji produktów spożywczych w Politechnice Warszawskiej wykazują, że produkowane w piekarniach warszawskich pieczywo w 60 proc. nie odpowiada wymaganiom, bądź ze względu na obce domieszki, bądź też ze względu na zły wypiek. W stosunku do tych piekarń, w których stwierdzono ujemne wyniki, sprawy kierowane są na drogę sądową. Ogółem w ciągu ostatniego tygodnia pociągnięto do odpowiedzialności sądowej właścicieli 25 piekarń.

Pięćsetna lokomotywa fabryki chrzanowskiej

Z okazji wykonania 500-nej lokomotywy odbyła się ostatnio w Chrzanowie skromna uroczystość z udziałem przedstawicieli władz państwowych. Kilku urzędników fabryki zostało z tej okazji udekorowanych krzyżem zasługi. Pięćsetna z rzędu lokomotywa wykończona we fabryce chrzanowskiej, należy do rzędu 12 lokomotyw, zamówionych dla Maroka.

Niebywały skandal we Lwowie

Od pewnego czasu władze prokuratorskie we Lwowie prowadzą dochodzenia w sprawie, która zakrawa na niebywały skandal. Są mianowicie pewne poszlaki, że dozorca więzienny w lwowskich „Brygidkach“ utrzymywał zażyłe stosunki z więźniami tam osadzonymi, a nawet potajemnie wypuszczali niektórych z nich na „przechadzki“ do miasta. W związku z tem został już zawieszony w urzędowaniu naczelnik tego więzienia kom. Majewski, oraz starszy dozorca więzienny Sawicki.

Afera ta wywołała w mieście niemałe wrażenie.

Skonfiskowana broszura antyżydowska

W swoim czasie pojawiła się broszurka, wydana przez niejakiego Franciszka Molickiego, w której autor rozwdził się o tem, jakich uli używać przy przemysłowej hodowli pszczoł. Mówiąc w związku z tem o handlu i przemyśle, wskazał autor na zawiadanie tychże u nas przez żydostwo i użył przytem niektórych określeń bardziej dosadnych.

Na to Żydzi zwrócili się do ministra rolnictwa Janty - Polczyńskiego, ponieważ autor swą broszurkę przeznaczał także jako pomoc naukową dla szkół rolniczych, i uzyskali to, że zabronił jej używania. Ponadto ministerstwo spraw wewnętrznych — jak donosi prasa żydowska — zarządziło konfiskatę tej broszurki.

Jubileusz kapłański ks. biskupa Tomczaka

(KAP) W dniu 6 b. m. odbył się jubileusz 25-lecia kapłaństwa ks. biskupa dr. K. Tomczaka, sufragana diecezji łódzkiej. O godz. 10 rano Dostojny Jubilat odprawił w katedrze łódzkiej uroczystą mszę św. na której byli obecni ks. biskup ordynariusz dr. Tymieniecki, kapituła in corpore, przedstawiciele władz, delegacje organizacji społecznych i religijnych, oraz liczne rzesze społeczeństwa katolickiego. Po nabożeństwie Jubilatowi składano życzenia w jego prywatnym mieszkaniu.

Z racji powyższych uroczystości Stolica Apostolska nadesłała Jubilatowi błogosławieństwo papieskie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Gdańsk oburzony!

Gdańsk obruszył się na „szpuntowanie dziury gdańskiej!” W numerze 9-tym „Danzioger Wirtschaftszeitung”, będącej organem tamtejszej izby handlowej, znajdujemy jeremiadę o „Zollkontrollen und Boykott” ze strony polskiej, powodujące — jak głosi podtytuł artykułu wstępnego — „Lahmlegung des Danzioger Handels”. Nareszcie, gdańscy adepci Hitlera zaczynają odczuwać zgubne skutki drwienia z polskich władz celnych i wołają o ratunek.

O cóż im chodzi? Skarżą się na zaprowadzoną niedawno temu kontrolę nad towarami przywożonymi z Gdańska do Polski i nazywają bojkotem fakt wyknięcia gdańskiemu oddziałowi firmy „Pelikan”, iż jest firmą niemiecką — co właśnie uczyniła jedna z firm warszawskich. Przyjrzyjmy się tym zarzutom z bliska.

Jest prawdą, iż z początkiem r. b. polskie władze celne przystąpiły do przeprowadzania rewizyj w składach handlowych kupców krajowych w poszukiwaniu za towarami, pochodzącymi z t. zw. obrotu uszlachetniającego, gdańskiego. Pisaliśmy o tem obszernie w styczniu r. b., co uwalnia nas od obowiązków powtórzonego wykazywania złej woli Wolnego Miasta w tolerowaniu oczywistych malwersacji, dokonywanych przez obywateli gdańskich na szkodę skarbu państwa polskiego. Dość wspomnieć, że pod pojęciem „obrotu uszlachetniającego” podciągano bezcłowy przywóz np. biżuterii niemieckich wzamian za wyślane z Gdańska złoto albo import maszyn wzamian za... odpadki żelaza itd.!

Gdańskie władze celne w całym szeregu wypadków wymówiły posłuszeństwo polskiemu zarządowi cel: nie stosują się do przepisów odnośnie świadectw pochodzenia, nie uznają polskich zezwoleń przywozu, przepuszczają samowolnie artykuły zakazane do wwozu na obszar celný. Dalej: odmawiają dostarczenia polskim inspektorom celnym dokumentów celnych, uniemożliwiają wgląd do akt, ograniczają prawo pobytu tymże inspektorom i. d. itd. Nadewszystko zaś tolerują ów oszukańczy, przemysłowy „obrot uszlachetniający”, uniemożliwiający wszelką reglamentację importu do Polski i racjonalną kalkulację importerów polskich, opłacających cło normalne. Nic więc dziwnego, że przy takim stanie rzeczy władze nasze były zmuszone poddać kontroli import idący z Wolnego Miasta do Rzeczypospolitej.

Tak samo nikt obiektywnie myślący nie zdziwi się, znajdując w prasie polskiej ostrzeżenia przed firmami niemieckimi, które dążą do wyzyskania przywilejów gdańskich dla opanowania naszego rynku. W długim szeregu wypadków zachodzi niemożliwa konkurencja, jaką gdańsko-niemieckie „Zweigfabriken” starają się szkodzić przemysłowi polskiemu. To nie jest bojkotem.

Natomiast jaskrawym bojkotem są odezwy gdańskich hitlerowców, wzywające do niekupowania u Polaków. Mamy przed sobą odbitkę takiej odezwy, pochodzącej z maja ub. roku. Już wówczas szowiniści gdańscy wzywali do bojkotowania Polaków. Dzisiaj ruch ten dochodzi do paroksyzmów nienawiści antypolskiej. Niechaj więc gdańska izba handlowa porówna czem są głosy prasy polskiej w porównaniu z nienawistnym wyciem obłąkanych szowinistów Wolnego Miasta. I wówczas dopiero niechaj osądzi, po czyjej stronie leży wina za utrudnianie stosunków handlowych, polsko-gdańskich.

Krótkie informacje gospodarcze

— Bezrobocie wzrosło w Gdańsku w ciągu ostatniego miesiąca o dalsze 1.646 osób, osiągając na dzień 1 marca najwyższą dotąd notowaną liczbę 36.258 osób.

— Dzienniki wiedeńskie donoszą z Białogrodu, że rada ministrów postanowiła znieść monopol zbożowy, ponieważ instytucja ta nie dala pomyślnych rezultatów.

— Harriman National Bank and Trust Co. of the City of New York przejął w tych dniach większy pakiet akcji Liberty National Bank and Trust Co. w New Yorku.

— Międzynarodowy kartel miedzi przedłużony został prowizorycznie na dwa miesiące. Równocześnie kartel podniósł cenę miedzi przy sprzedaży rewnych określonych ilości z 5,7/8 centa na 6 1/4 centa za lb. cif porty europejskie.

O położeniu gospodarczym Polski

W dniu wczorajszym na zebraniu Związku Fabrykantów wygłosił p. prezes Seweryn Samulski nader interesujący referat o położeniu gospodarczym Polski, który poniżej podajemy w streszczeniu:

Światowe położenie gospodarce ulega ustawicznym zmianom, przyczem zjawiskiem charakterystycznym jest odwrót od liberalizmu i wzrost tendencji protekcyjnych. W dziedzinie międzynarodowych stosunków handlowych Polski nad innymi zagadnieniami górował trwający bez przerwy od 1925 r. spór z Niemcami, które bynajmniej nie pragną — przedewszystkiem ze względów politycznych — zgody i porozumienia z Polską. Pragną one zniszczyć Polskę gospodarczo, aby móc ją opanować politycznie.

Bardzo pouczające są doświadczenia, jakie przechodzi obecnie Anglia, która we wrześniu ub. roku zdecydowała się porzucić parytet złota w celu obniżenia kosztów swej produkcji i odzyskania zdolności konkurencyjnych na rynkach światowych. Z kraju o liberalnej polityce gospodarczej Anglia przekształciła się w kraj protekcyjny. Polska jest żywo zainteresowana w nabywaniu wytworów przemysłu angielskiego, które powinny zastąpić nam towar niemiecki, gdyż w przeciwnym razie możemy stracić pojemny rynek angielski dla wytworów naszej gospodarki hodowlanej. Nasze stosunki handlowe z Francją, Czechosłowacją i innymi krajami nie kształtują się zbyt pomyślnie.

Wobec rozlicznych utrudnień, na jakie napotyka nasz eksport, zjawia się już widmo deficytu bilansu handlowego. Należy wobec tego wyteżyć wszystkie siły, by eksport nasz podtrzymać i by zmienić jego strukturę. Dotąd bowiem miał on charakter głównie surowcowy, gdybyśmy zatem przeszli do uszlachetnienia naszego eksportu i wywozili więcej gotowych wyrobów, wynikłaby stąd poważna korzyść dla naszego gospodarstwa narodowego. Musimy też podjąć się gruntownego zbadania warunków poszczególnych rynków zagranicznych, dając staranie o rozszerzenie rynku wewnętrznego, co najpewniej uzyskamy przez poprawienie sytuacji rolnictwa, w którym pracują prawie 3/4 ludności polskiej. Ta solidarność interesów przemysłu i rolnictwa jest już dzisiaj faktem bezspornym. Dopóki rolnictwo nie odzyska rentowności, nie może być mowy o uzdrowieniu ogólnej naszej sytuacji gospodarczej.

Nierentowność gospodarki rolnej zdezorganizowała kompletnie nasz rynek kredytowy. Sytuacja obecna zmusza sfery gospodarcze do ograniczenia kredytu i, co zatem idzie, do ograniczenia ogólnych obrotów handlowych do czasu podniesienia się rolnictwa. Zresztą — przyznać trzeba — w minionym okresie zbyt hojnie szafowano kredytami i dzisiaj nieuchronnie nastąpić musiało ścieśnienie rozmiarów kredytu.

Ażeby dopomóc rolnictwu, utworzono przed rokiem zgórą Międzynarodową Komisję dla popierania eksportu rolnego z siedzibą w Poznaniu, która również podjęła się uregulowania rynku wewnętrznego, wykazującego w poszczególnych miejscowościach ogromną rozpiętość cen. Starala się ona zrealizować pomysły centralnych hal targowych w Poznaniu — niestety bezskutecznie — zorganizować aprowizację dla takich ośrodków, jak Gdynia itd. Utworzenie hal centralnych umożliwiłoby powstanie hurtu spożywczego, ożywiłoby ruch handlowy w Poznaniu, przyczyniłoby się do unormowania cen na artykuły spożywcze itd.

Stworzenie Ligi Mleka, organizacji głównie o charakterze propagandowym, wynika również z chęci dopomoczenia rolnictwu i rozszerzenia rynku wewnętrznego dla produkcji rolniczej.

Akcja zniżki cen, proklamowana przez min. Prystora, nie przyniosła spodziewanych wyników, gdyż w tym zakresie rząd sam najmniej przyczynił się do jej powodzenia, nie obniżając taryf kolejowych, pocztowych (a nawet podwyższając je), utrzymując ceny artykułów monopolowych, godząc się na politykę sztywnych cen kartelowych itd. Natomiast niezwiązana gospodarka prywatna obniżyła ceny często poniżej kosztów własnych. Powstała stąd dysproporcja, która udaremnia wszelką rozsądną politykę gospodarczą.

Jeśli się uwzględni wzrost wartości realnej pieniądza, dojdziemy do wniosku, iż ciężar utrzymania państwa i instytucji ubezpieczeń wzrósł poważnie w okresie ciężkiego kryzysu. Etyzizm kwitnie w Polsce w najlepsze, gdy w innych państwach go się radykalnie tępi. Wszystkie te momenty prowadzą do poważnego kryzysu zaufania, który boleśnie odczuwają zwłaszcza nasze banki.

Przesilenie gospodarce najsilniej dotknęło dzielnicę zachodnią, które mimo to ponoszą największe ciężary. Ponieważ sytuacja ustawicznie się pogarszała, zwołano już w 1930 r. zebranie w poznańskiej izbie przemysłowo-handl., celem przeprowadzenia badań nad położeniem tych dzielnic i sformułowania odpowiednich postulatów. Opracowano w tej sprawie zwięzły memoriał i zwrócono się do p. Prezydenta Rzpltej i premiera Prystora z prośbą o przyjęcie delegacji, która by przedstawiła na specjalnej audjencji memoriał. Z ubolewaniem należy stwierdzić, iż z zabiegów o audjencję, w których swą pomoc zaoferowali posłowie dr. Jeszke i dr. Surzyński (obaj z B. B. — przyp. red.), nie odniosły dotąd skutku, jakkolwiek podjęte zostały już w czerwcu ub. r. Nie chodzi tutaj przecież o jedną lub drugą placówkę, lecz o los całej dzielnicy, chyłającej się ku upadkowi, mimo to nie można było uzyskać posłuchania, co nasuwa bardzo przykre refleksje.

Przysłowiowy dobrobyt zachodnich dzielnic jest już tylko legendą, a jednak wciąż się nim operuje w Warszawie. Odmawia się Poznaniowi i Wielkopolsce zasiłków państwowych na bezrobocie, wychodząc — założenia, że tak „bogate” okręgi same sobie radzić powinny. Ta nadzwyczaj pochlebna o nas opinia winna nam przynajmniej wyrabiać kredyt w Warszawie; niestety, jest inaczej.

Nasze położenie jest nad wyraz przykre. Nie inwestujemy już zgola, ograniczamy się na każdym kroku, rozpuszczamy niestety robotników. Ale proces ten jeszcze się nie zakończył. Trzeba natężyć wszystkie siły do przetrwania; trzeba wykazać odporność nerwową, gdyż tylko tą drogą zdołamy oprzeć się piętrzącym się zewsząd trudnościom.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Świadectwo przemysłowe dla handlu konfekcyjnego. Najwyższy Trybunał Administracyjny rozstrzygnął: „Drobna sprzedaż gotowych ubrań z zakładu, składającego się z dwóch pokoi, uzasadnia obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego II kategorii, także w tym wypadku, jeżeli jeden z tych pokoi służy wyłącznie do przymierzania gotowych ubrań — Okoliczność bowiem, że w jednym z tych pokoi nie było zupełnie towaru, lecz służył on jedynie do przymierzania gotowych ubrań, jest prawnie obojętna wobec wyraźnego przepisu ustawy, który kategorję świadectwa uzależnia tylko od ilości pokoi, zajmowanych przez zakład handlowy”. (l)

Z KRAJU

(k) Uregulowanie dostaw dla urzędów państwowych. Z inicjatywy Izby Skarbo-

Jak uzdrowić rynek kredytowy?

Zadawalająca odpowiedź na to pytanie rozwiązałaby jedno z najbardziej palących zagadnień gospodarczych Polski współczesnej. Wszakże rozpiętość między stopą procentową prywatną a bankową jest wciąż jeszcze ogromna i świadczy o niezdrowych stosunkach na rynku kredytowym.

Temi anomaljami i możliwością ich usunięcia zajmie się prof. Taylor w swym referacie n. t. „Polskiej polityki pieniężno-kredytowej”, organizowanym przez sekcję ekonomiczną Tow. Prawniczego i Ekonomicznego. Odczyt odbędzie się w sali 17 Collegium Minus dzisiaj o godz. 20. Wstęp dla członków wolny, dla gości 1 zł., dla młodzieży szkół wyższych 0,50 zł.

rozporządzeniem rady ministrów z 21 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. nr. 111 z 1931 r.) oraz z 8 lutego b. r. (Dz. U. R. P. nr. 9/32) należy złożyć niezwłocznie, tak aby mogły być rozpatrzone przez centralną komisję przyzwożoną na posiedzeniu w dniu 12 b. m. Równocześnie zaznacza się, że podania o przywóz towarów reglamentowanych na II kwartał b. r. należy wnosić do tutejszej Izby Przemysłowo-Handlowej, najpóźniej do dnia 29 marca 1932 r. Do podania należy ew. dołączyć fakturę wzgl. fakturę proforma oraz uwierzytelniony odpis świadectwa przemysłowego na r. 1932, o ile odpisu takiego nie dostarczono Izbie w I. kwartale. Do podań o przywóz z Austrii musi być dołączona faktura, poświadczona przez austriackie ministerstwo dla handlu i komunikacji, zaś do podań o przywóz towarów z Czechosłowacji należy dołączyć fakturę poświadczoną przez czechosłowackie ministerstwo przemysłu i handlu w Pradze lub jego ekspozyturę w Bratisławie lub Uzhorowie. Podania wniesione po wyżej podanym terminie nie będą mogły być uwzględnione.

(i) Indochiny na Targach Poznańskich. W roku bieżącym weźmą udział oficjalnie w Targach Poznańskich, 1—8 maja 1932, Indochiny Francuskie. Ze względu na pojemny rynek jaki ten obszar, o ludności równej Niemcom, przedstawia dla ekspansji polskiego eksportu, należy powitać z radością możliwość zadziergnięcia stosunków bezpośrednich z Indochinami — Wystawa kolonialna w Paryżu otworzyła Europie oczy na niezmiernie bogactwa i pojemność tego rynku. Byłoby wskazane, by Polska również poświęciła jak największą uwagę zagadnieniu swego eksportu do kolonii francuskich.

(k) Co powinna Polska wystawić na Targach Paryskich. Izba Przem. Handlowa w Gdyni komunikuje, iż od 4 do 18 maja br. odbędzie się doroczne Targi Paryskie (Foire de Paris), które cieszą się liczną frekwencją sfer handlowych francuskich i zagranicznych. Z pośród poszczególnych działów wytwórczości polskiej następujące towary mogłyby wykorzystać Targi Paryskie w celu wprowadzenia się na rynek francuski. 1) Drzewo: podkłady kolejowe, kopalniaki, słupy telegraficzne, etc. 2) Produkty rolne: ziemniaki, buraki cukrowe etc. 3) Produkty zwierzęce: szynki, jaja, masło, sery, puch, pióra, szczecińska skórki zajęcze etc. 4) Przemysł ludowy: kilimy, wyroby z drzewa, samodziały etc. W dziale tym liczyć można na bezpośredni zbył podczas Targów. Firmy mające zamiar wziąć udział w powyższych targach winne niezwłocznie zgłosić się do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, gdzie otrzymają dalsze szczegółowe informacje.

(k) Czy urządzić wystawę światową w roku 1943 w Warszawie? Polska zarezerwowała sobie prawo urzędzenia wystawy światowej ogólnej w Warszawie na r. 1943. O ileby Polska z tego prawa nie skorzystała, to następny termin wypadłby dla Polski dopiero w roku 1975. Sprawa ta była wstępnie rozważana na terenie Izby P. H. w Warszawie. Aczkolwiek podniosły się zastrzeżenia przeciw merytorycznemu traktowaniu tej sprawy już w chwili obecnej ze względu na niesłychaną płynność światowych stosunków gospodarczych i politycznych, to jednak postanowiono powołać specjalną podkomisję, która ma się zająć tą sprawą i przedłożyć opinię co do dalszego biegu sprawy. (l)

Z ZAGRANICY

(z) Dodatki do cel na zboża w Czechosłowacji. Na marzec rb. zostały w Czechosłowacji ustanowione następujące dodatki do cel importowych zboża (w nawiasach dotychczasowe stawki) w koronach czeskich: pszenica 25 (25), żyto 20 (15), jęczmień 36 (36), owies 34 (34) i mąka 54 (50). Nowe stawki obowiązują od marca roku bieżącego.

(z) Japonia planuje „płatilokę”. Prasa japońska donosi, że czynniki rządowe propagują coraz szerzej ideę protekcyjizmu celnego i samowystarczalności gospodarczej. Tendencje te znajdują wyraz w wysuwanej koncepcji „pięcioletniego planu”, pomyślanego na wzór sowiecki. Sprawa realizacji tego projektu nie jest narazie jeszcze rozstrzygnięta.

Jak winiak t. KANTOROWICZA - Jak koniak t. SAUMON!

P. W. 11 267-51.40

Egzotyka w sporcie

Rasy kolorowe zdobywają pierwsze miejsca w sporcie

Politycznemu i gospodarczemu rozwojowi ras kolorowych towarzyszą zdobywcze postępy w dziedzinie sportu. Dzisiaj nikt już się nie dziwi temu, iż Japończycy osiągnęli palmę pierwszeństwa w lekkoatletyce, iż Hindusi dostarczają trenerów hockey'owych dla najlepszych drużyn europejskich, że murzyn zdobywa rekord w szybkobieganii.

Można już dzisiaj postawić sobie pytanie, które kilka lat temu wydawałoby się conajmniej śmieszne: czy rasa biała zostanie wyparta z pierwszego miejsca w sporcie przez rasy kolorowe? A że pytanie takie stawiają sobie dzisiaj w kołach sportowych, jest to zarazem dowodem, jak szybko przedstawiciele narodów kolorowych zdobywają dla siebie przodujące stanowisko na terenie sportów. Na terenie politycznym i gospodarczym w Indiach i Chinach, odbywa się obecnie dopiero ruch zaczątkowy, tutaj, w dziedzinie sportów postęp jest wolniejszy, ale zato pewniejszy.

Aż do roku 1914 sporty i igrzyska olimpijskie były wyłączną i niezaprzeczoną domeną rasy białej. Pierwszy raz pojawiają się na arenie atleci kolorowi w r. 1912 w Sztokholmie. Występujący pod sztandarem Stanów Zjednoczonych Hawajczyk, Kahanamoka, zwyciężył w zawodach pływackich na dystansie 100-metrowym. Rodzina Kahanamoka, wszyscy znakomici pływacy, podziwiana jest jako fenomen, nikt z europejskich mistrzów pływackich nie jest w stanie dotrzeć im kroku w szybkości. Zawody olimpijskie w Sztokholmie przyniosły jednak jeszcze jeden sukces przedstawicieli kolorowych: Oto Indjanin Torpe, również obywatel Stanów Zjednoczonych, zwyciężył w dziesięcioboju i ustanowił wyjątkowy na owe czasy rekord. Wyczynił Torpego wywołały głośny okrzyk zdumienia i podziwu ze strony króla szwedzkiego, który oświadczył czerwonoskóremu zwycięzcy przy wręczaniu nagród:

— Jest pan najznakomitszym atletem świata.

Po tych pojedynczych sukcesach na igrzyskach olimpijskich zaczęły się mnożyć i powiadać sukcesy i zwycięstwa kolorowych przy każdej następnej Olimpiadzie, aż wreszcie w r. 1928, na igrzyskach w Amsterdamie nastąpił punkt kulminacyjny. Gros zwycięstw przypadło wówczas ekipie japońskiej w pływaniu i lekkoatletyce.

Ale i w innych sportach zaznaczyły się postępy kolorowych. Indje zwyciężyły w turnieju hokejowym w r. 1928, Urugwaj zdobył laury w footballu w r. 1924 i 1928, Egipcjanin Nosseir osiągnął rekord w podnoszeniu ciężarów i utrzymał się na tem stanowisku jako szampion światowy średniej wagi.

Obecnie kilka tylko miesięcy dzieli sportowców od dziesiątej Olimpiady w Los Angeles. A tymczasem wyniki dotychczasowe wykazują na dalszy wzrost szans zawodników kolorowych. Zwłaszcza usilnie pracuje w tym kierunku Japonja. Również i czarni zawodnicy, atleci murzyńscy Hubbard i Cator poprawiają swoje poprzednie rekordy; w skokach o tyczce Japończyk Nambu osiągnął niebawem wprost wyniki, które były dotychczasowe rekordy niemieckie. W rzucaniu oszczepem, w biegu maratońskim Japończycy są najgroźniejszymi konkurentami Amerykanów. Ekipy czarnych z Afryki południowej i Ameryki posiadają w swym składzie znakomitych zapaśników. Słowem, — egzotyka kolorowa zabiera coraz więcej miejsca w dziedzinie sportów.

Arystydes Briand w anegdocie

Było to po pierwszej sesji gabinetu Painlevé w r. 1925. Briand i Caillaux, którzy niecierpieli się oddawna, spotkali się oko w oko

— Pogódźcie się, rzecze Painlevé. Wy maga tego dobro Republiki. Wybaczcie sobie urazy i podajcie dłoń

Caillaux i Briand ściskają się.

— Życzę ci tego samego, czego ty mnie życzysz mówi Caillaux.

— Już zaczynasz, odpiera Briand.

Opowiadano kiedyś Briand'owi o deputowanym Mandel'u i o jego zatargach w ministerjum. Briand słuchał cierpliwie, a potem zauważył:

— Trudno odgadnąć co w tem jest prawdą, a co kłamstwem... Mandel jest takim kłamcą, iż nie odważyłbym się wierzyć nawet w przeciwieństwo tego, co on podaje za prawdę.

Briand i Clemenceau żywili dla siebie silną antypatję. W rozmowie z dziennikarzami Briand opowiadał pewnego razu w jaki sposób utracił kandydaturę Clemenceau na prezydenta republiki.

Clemenceau, pewny siebie, polecił komunikować Briand'owi przez życzliwych:

— Zostanę prezydentem a Briand będzie przez siedem lat szlifował bruk przed pałacem Elizejskim. W ciągu mojej kadencji nie będzie ani razu prezesem rady ministrów.

A na to Briand:

— Proszę odpowiedzieć p. Clemenceau, iż znalazłem o wiele prostsze wyjście z sytuacji: Clemenceau nie będzie obrany prezydentem.

Istotnie, dzięki zabiegom Briand'a, który przedstawił przywódcy prawicy Grouseau, Clemenceau jako ateusza, wszyscy deputowani i senatorzy katolicy głosowali jak jeden mąż za Deschanel'em, który został też prezydentem.

Ucieczki romantyczne zdarzają się u Eskimosów

Prasa amerykańska donosi o romantycznym porwaniu, jakie wydarzyło się w najbardziej północnej części Kanady. Pewien młody Eskimos kochał się w córce plemienia żyjącego w lodowej pustyni wzdłuż wybrzeża jeziora Hudson. Surowy jednak rodzic nie chciał zgodzić się na małżeństwo córki, ze względu na ubóstwo narzeczonego. Rozgoryczona czekaniem na wymarzone szczęście, młoda para postanowiła uciec. Czekala jednak tak długo, aż była pewna, że śnieg nie wyda ich śladów możliwym gościom. Wówczas młody Eskimos przygotował sanie, zaprzągił do nich swe najlepsze psy i nocą spotkał się z ukochaną w umówionym miejscu. Sanie ruszyły w drogę, kierując się ku nowej zatoce kanadyjskiej w Churchill, odległej około 800 kilometrów od wioski Eskimosów. Szczęście jednak nie sprzyjało uciekinierom, którzy spotkali się ze straszną śnieżycą, trwającą bez przerwy kilkanaście dni, tak że stracili już nadzieję, że dotrą żywi do miejsc zamieszkałych. Po trzech tygodniach straszliwych meczarni, gdy już się skończyły wszelkie zapasy żywności, na pół martwi dotarli do pierwszych chat Churchill. Tam spotkali wodza plemienia Eskimosów, który serdecznie ich przyjął i udzielił im ślubu według obrządku narodowego.

Współczesni nomadzi

Nauczyciel: — Ludzi, którzy nie mają stałego miejsca zamieszkania i wędrują to tu, to tam, nazywamy nomadami. Kto z was może przytoczyć mi przykład?

Janek: — Pokojówki panie profesorze. (Bühne)

Do włosny!

Policjant nowojorski zwraca się z zapytaniem do eleganckiego gentlemana, który siedzi bezradnie po północy na schodach werandy iakiegoś cottage'u:

— Co pan tu robi?

— A no cóż mam robić, zgubiłem klucz od bramy w śniegu i czekam na przyście włosny. (Judge).

Wykłady T. C. L.

„Jaką rolę odegrała Wielkopolska w przeszłości“

Któżby się nie interesował tym tematem? Nie mniej jak dzisiaj tak i w przeszłości, Wielkopolska odgrywała wielką a b często dominującą rolę w dziejach Polski. Zagadnienie to w nader interesującym referacie ujmie świetny znawca przedmiotu p. dr Andrzej Wojtkowski. Wykład ten T. C. L. odbędzie się w piątek 11 marca o godz. 20 (8 wiecz.) w sali 17 Collegium Minus Uniwersytetu Pozn. Waly Wazów 26. Wejście na salę 20 gr. dla młodzieży 10 gr. Członkowie T. C. L. za okazaniem legitymacji i bezrobotni mają wstęp wolny

Warmjacy i Mazurzy

Roczne walne zebranie Zrzeszenia Rodaków z Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej. Koła Poznań — odbędzie się w sobotę, 12 b m o godz 19 w lokalu p Kowalskiego w ratuszu poznańskim, na Starym Rynku.

Na zebranie to zaprosimy pp posłów oraz przedstawicieli prasy w celu ożywienia propagandy i wzmocnienia działalności, w kierunku niesienia intensywnej pomocy braciom naszym Warmjankom i Mazurkom

Chcąc do tej ważnej pracy pozyskać jaknajszersze koła społeczeństwa prosimy tych wszystkich którzyby nas w tem dziele wesprzeć chcieli, c jaknajliczniej przybycie. — Ratujmy Warmję i Mazury! Zarząd.

Ewa Bandrowska - Turska i Al. Karpacki w „Rigoletcie“

W sobotę wieczorem odbędzie się w Teatrze Wielkim drugie z rzędu przedstawienie operowe, na którym dane będzie wspinać arcydzieło Verdi'ego „Rigoletto“ z gościnnym występem największej w Polsce i zagranicą odtwórczynią roli Gildy, p. Ewy Turskiej - Bandrowskiej. Partję tytułową odśpiewa ceniony baryton sceny warszawskiej, tak chlubnie zapisany w pamięci Poznania, Al. Karpacki. Współdział w uroczystym świecie muzycznym biorą pp. Al. Szafrńska, H. Majchrzakówna, St. Roy, Al. Klichowski, W. Szpinger. Ant. Warchalewski i znakomity reżyser sceny poznańskiej, p. Karol Urbanowicz. Orkiestra pod dyrykcją Z. Wojciechowskiego.

Z dziedziny mody

Nowości w materiałach wiosennych

Chociaż prawdziwa wiosna zaczyna się dla nas zwykle od Wielkiejnocy, dobrze jest jednak już teraz, kiedy jeszcze trwają mrozy przy coraz cieplejszym słońcu — przejrzeć w spokoju ducha modne materiały wiosenne, aby potem bez gorączki i pośpiechu zdecydować się na coś oddawna już upatrzonego.

Zanim można będzie wybierać w kuszących swemi barwami jedwabkach, trzeba pomyśleć o t. zw. demi - sezonie. Najwięcej przydatne tam będą lekkie wełny i bawełny, zawsze jeszcze przerabiane. Gładkie materiały nie są modne, jak również tweedy z dwóch kolorów. Materiał musi być przerabiany, miękki, niejako kosmaty, ale w jednym kolorze, nierówność pewną stwarzać może tylko różnorodność materiału, która daje różnicę odcieni, jak np. wełna i sztuczny jedwab. Obecnie pojawił się na polskim rynku włókienniczym krajowy produkt textra, analogiczny do zagranicznej wistry, podobny do sztucznego jedwabiu, różniący się jednak od niego sposobem produkcji.

Trzeba z radością stwierdzić, że polski produkt ma dużą przyszłość, a zdobył już sobie terazniejszość. Na rynku pojawiły się już tkaniny textra ze sztucznym jedwabiem, textra z wełną i textra z bawełną. Mają one wielką miękkość, plynność, delikatne i urozmaicone desenie. Będą z nich śliczne i praktyczne letnie sukienki. A narażenie jest wybór tkanin wełnianych i bawełnianych, którym textra dodaje lekkości, odświeża, robi sukienkę bardziej wiosenną.

Fasony są przeważnie kostjumowe: imitacja zakieciaka, albo bolerka ze spódnicz-

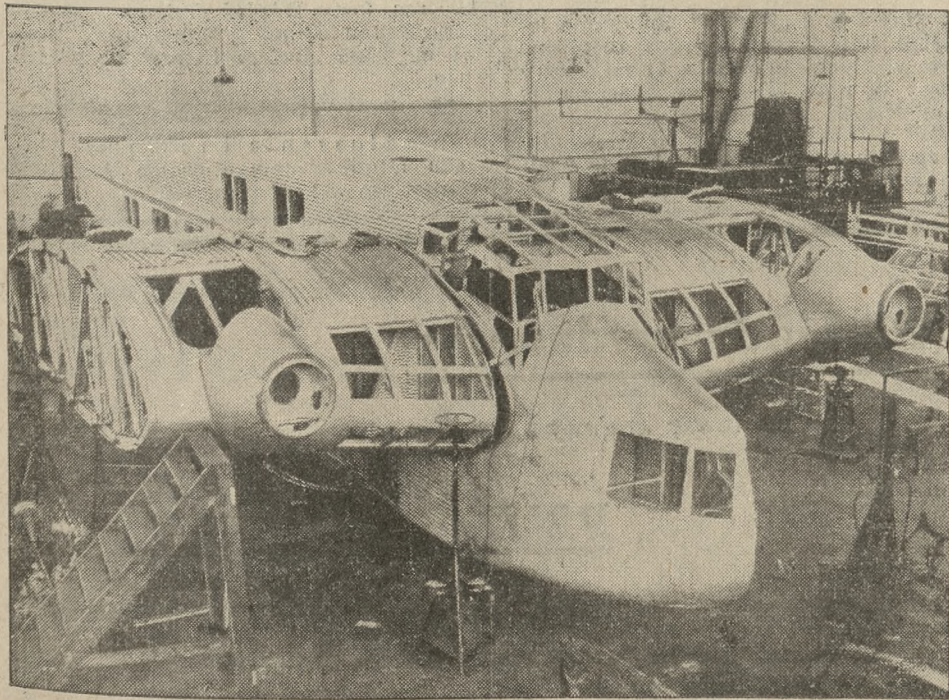

Klara Kaulfussówna wystąpi w sobotę po raz pierwszy z własnym koncertem skrzypcowym. Młodziutka artystka, utalentowana uczennica profesora Zdzisława Jahnkego, absolwentka Państw. Konserwatorium Muzycznego. Program koncertu obejmuje: Tartini'ego „Sonata g-moll“, Bach „Ciaccona“, Haydna „Koncert C-dur“, Wieniawskiego „Koncert d-moll“, Sarasatego „Melodie cygańskie“ i Hausera „Rapsodia węgierska“. Przy fortepianie p. prof. Marjan Sauer. Koncert odbędzie się w sobotę, 12 bm., o godz. 20 w sali Domu Ewangelickiego.

ka ukazującą z przodu białą bluzkę. Imitacja dlatego, że zakieciak, tylko z przodu otwarty, z tyłu przyszyty jest, jak się mówi, na „fest“. Odchyleniem od tego niemal mundurowego modelu wiosennego są suknie z krawatami. Z pod małego kołnierzyka (nie białego, tylko z tego samego materiału, co suknia) spływa krawat długi, tak długi, że aż przytrzymywany w poprzek paskiem w talii. Krawat ten nie jest, broń boże, jedwabny; to moda zeszlorczała! ale wełniany. A propos — bardzo ładne krawaty są z wełny przerabianej z textra, znowu ta textra — ale czytelniczki darują mi to i rozumieją moją radość z powodu tak szerokiego zastosowania polskiego produktu na rynku, zalewanym przez zagraniczne jedwabie i wełny.

Drugim przybraniem każdej literalnie sukni są guziki. Duże i mniejsze, ale przeważnie dość duże, błyszczące, metalowe, pumieszczane w miejscach niepotrzebnych aby nikomu nie przyszło nawet do głowy, że mogą istotnie służyć do zapinania. Jeszcze postrzępione frendzelki u mankietów i kołnierzyka, tak jakby ktoś, komu się nie chce obrebiać, powstrzymał nożyczkami drobne festony na obędku. Nie jest to moda z tych najładniejszych, ale trzeba zanotować, że istnieje. Poza tem fałdy kloszowe zaczynają się bardzo nisko, w każdym sezonie coraz niżej. Na pierwszy rzut oka wygląda to aż niezgrabnie, potem jednak sylwetka wydaje się jeszcze dłuższą i smuklejszą i zaczyna się to podobać. Wszystko jest kwestją przyzwyczajenia.

Anita.

Jak Niemcy rozbudowują swoje lotnictwo „prywatne“. Nowy ten typ samolotów, z pomieszczeniami nawet w obu skrzydłach, może zabrać 30 osób, wzgl. tejże wagi ładunek.

Władysław Ladis Kiepusa Znakomity tenor, wschodząca gwiazda na firmamencie sztuki światowej, brat króla tenorów Jana Kiepusy — wystąpi po raz pierwszy w Poznaniu — w niedzielę, dnia 13 marca b. r. w Auli Uniwersytetu.

KINO „APOLLO“

Dziś, t. j., w czwartek, 10 marca r. b. nieodwołalnie ostatni dzień

ROK 1932

KINO „APOLLO“

Jutro, w piątek, 11 b. m. premjera sensacyjnego filmu amerykańskiej produkcji p. t. „ZŁOTO“

dw 2 986

Komunikaty „Rozwoju“

Związek samoobrony społecznej „Rozwój“ przesyła anam poniższe komunikaty z prośbą o ogłoszenie:

Smutny rejestr

P. Śmigleńska sprzedała kamienicę przy ul. Kanalowej 14 Żydowi Rappaportowi. Pracę przy renowacji kamienicy, wykonali z polecenia nowego właściciela, rzemieślnicy Żydzi, również stróżem kamienicy jest już Żyd.

A. Ślawek, Wielkie Garbary 8, umożliwił osiedlenie się Żydowi w kamienicy przez niego administrowanej przy ulicy Kramarskiej 19-20. Żyd zajął połowę lokalu handlowego p. Drzewieckiej, właścicielki magazynu towarów krótkich i galanterji. Właścicielem kamienicy jest Józef Kalikst Pogłowski, nie zamieszkały w Poznaniu.

J. Sydów, Siemiradzkiego 11 wydzierżawił ubikację handlową przy ul. Nowej 11, I. piętro Żydowi Vogelnestowi.

P. Nowakowski, Traugutta 28, wydzierżawił pokój rodzinie żydowskiej z Łodzi, która wkrótce obdarzy Poznań nowym przedstawicielem rasy semickiej.

Feliks Neumann, stolarz, ul. Matejki 5 wydzierżawił, pomimo zakazu właściciela domu, pokój Żydowi Moritzowi Osternowi z Włocławka. Żyd odplacił się p. Neumannowi niewdzięcznością, gdyż zabrawszy klucze, znikł bez śladu.

Edward Rdeński, Kwiatowa 14 oddał mieszkanie Żydowi Sędziejewskiemu. — Czyn p. Rdeńskiego piętnujemy specjalnie, gdyż, ja księ dowiadujemy, reflektantem na mieszkanie był poważny Polak, którego p. Rdeński krótko odprawił.

Zanosimy prośbę do Szan. Publiczności o udzielanie nam informacji, gdy Żydzi zabiegają o kupno obiektu, wynajęcie lokalu, mieszkanie itd., ponieważ najczęściej dowiadujemy się o fakcie dokonanym, a wówczas interwencja nasza jest bezcelowa.

Nowe placówki żydowskie

1) W tut. rej. handlowym zapisano: Hurtownia towarów krótkich i galanterji „Bawelna”. Właścicielką jest Emma Bornstajn, jako prokurent zapisany jest Hersz Bornstajn. Przedsiębiorstwo znajduje się przy ul. Tama Garbarska 4.

2) Klugmann i Dąb, agentura zbożowa przy ul. Składowej 1. Właścicielami są Leon Klugmann i Szyja Dąb.

Wyjaśnienia

Na liczne zapytania donosimy, że według art. 33 ustawy przemysłowej, właściciel przedsiębiorstwa winien ujawnić nazwisko swoje na zewnątrz czytelnym piśmem. Przepis ten omijają Żydzi, którzy najczęściej na skrawku załuszczonego papieru małymi głoskami podają swoje imię i nazwisko.

Skazany za rozdawanie ulotek

Za bezprawne rozdawanie ulotki żydowskiej firmy Melamedzon, skazany został przez sąd grodzki, niejaki Tomkowiak w 2 wypadkach po 15 zł kary lub odpowiedni areszt.

Ostrzeżenie

Byłym członkiem Ligi Obrony Wiary i Ojczyzny, założonej czasu swego przez p. Noskovicza, donosimy, że organizacja od przeszło 2 lat nie istnieje. Zbieranie składek rzekomo na rzecz Ligi, oraz werbowanie członków jest bezprawiem, przed którym ostrzegamy Publiczność również w innych dzielnicach. Byli członkowie Ligi powinni się znaleźć w szeregach „Rozwoju“.

Związek Samoobr. Społecznej „Rozwój“ Poznań, Al. Marcinkowskiego 24, tel. 30-67

O pomoc dla Mazurów

Ciężka pleść krzyżacka ciąży nad czteryściami tysiącami Mazurów i Warmjaków, przeznaczonych przez Niemców na zagładę narodową. Akcja ratunkowa całego społeczeństwa polskiego staje się konieczną. Wszyscy winni się złożyć na niezłoczny akt ofiarności. Ludność polska w Prusach Wschodnich jak i całych Niemczech w liczbie przeszło miliona nie posiada ani jednej szkoły średniej. W zakładach niemieckich ginie kwiat naszej młodzieży, ulegając germanizacji. Brak nam uczelni, gdzieby wywarzać się mogły kadry rodzimej inteligencji polskiej, tak potrzebnej na północnym posterunku przed nawałą germańską na naszą Ojczyznę.

Już od dłuższego czasu czynią się starania o uruchomienie gimnazjum polskiego na Warmji. Obecnie, kiedy rząd pruski zasadniczo zgodził się na budowę prywatnego gimnazjum polskiego, musimy pomóc naszym rodakom, chociażby najskromniejszymi datkami. Bo zaiste, do kądże mają zwrócić swoje oczy, jeżeli nie ku Polsce. Skądże mają się spodziewać poparcia i pociechy, jeżeli nie od nas Polaków?

Składki przyjmuje administracja naszego pisma oraz Pomorska Krajowa Ka-

sa Pożyczkowa w Toruniu na konto Komitetu budowy polskiego gimnazjum w Olsztynie.

Komitet budowy polskiego gimnazjum w Olsztynie.

Zarząd Wykonawczy, Toruń, ul. Mickiewicza 109.

W obronie ptactwa śpiewającego

Wobec pojawiania się w ostatnich czasach w prasie codziennej wiadomości o inasowej sprzedaży jemioluszek w handlach delikatesów. Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu wyjaśnia że:

1. Jemioluski nie są wprawdzie ptakami łownymi, w myśl ustawy łowieckiej, ale podlegają ochronie na mocy obowiązującej na terenie b. dzielnicy pruskiej niemieckiej ustawy w przedmiocie ochrony ptactwa, z dnia 30 maja 1908 r. (R. G. B. 1908, s. 317). W szczególności wzbronione jest wszelkie łapanie ptactwa wówczas, gdy ziemia jest pokryta śniegiem, jak również łowienie ptactwa na lep lub w sidła oraz potrząski i zapadnie (§ 2 a. b. e.). Sprzedaż jemioluszek jest więc w okresie zimowym wogóle wzbroniona, a podwójnie karygodne jest łowienie tych ptaków w sidła i na lep, jak się to powszechnie praktykuje.

Władze policyjne obowiązane do przestrzegania ustawy, powinny więc sprzedawane jemioluski konfiskować a winnych pociągać do odpowiedzialności, w myśl § 6 i 7 wymienionej ustawy.

2. Również zasługuje na przeciwdziałanie władz administracyjnych chwywanie innych ptaków śpiewających na lep i w sidła, co praktykuje się często w parkach Poznania (zwłaszcza na Sołacz) i na terenach podmiejskich. Ptaki te przeznaczone są często na eksport, który wzbudził rozporządzeniem Min. Skarbu z dnia 17. 9. 1928 r.

3. Przy tej sposobności należy nadmienić, że większość sprzedawanych kwiczków i innych drozdów chwytana jest również w sidła, a nie strzelana — co łatwo stwierdzić, a co sprzeciwia się art. 41 Ustawy Łowieckiej.

Komitet zwraca się więc z apelem o przeciwdziałanie tym karygodnym praktykom do władz administracyjnych i wszystkich miłośników przyrody.

Komitet Ochrony Przyrody
Poznań, Słowackiego 4-6, tel. 6808.

Walne zebrania

Komitet Tow. Dzielnicy Wildeckiej odbył w lokalu p. Kasprzaka swe roczne, walne zebranie. Obrady otworzył prezes p. Deja, poczem sekretarz p. Czajka odczytał protokół.

W komunikatach poruszono przykrą sprawę wynikłą na tle podatku kościelnego itp. Potoczyła się ożywiona dyskusja, w której przemawiali pp.: Wolniewicz, Jeske, dyr. Grandkowski, por. rez. Otworowski, Kucharski, Elman, Nowak, Deja, Komin, Suwalski, ks. Skaziński, Pawliczak, i inni. W wyniku dyskusji uchwalono na wniosek p. dyr. Grandkowskiego wysłać delegację do ks. proboszcza, celem porozumienia się w kwestjach spornych i dojścia do harmonijnej i zgodnej współpracy. Delegatami wybrano pp.: Deję, Jeskego i Grabowskiego. Niepowołane elementy starają się raz po raz wbić w towarzystwa katolicko - narodowe klin niezgody, ale niefortunne próby, zostają zawsze przez rozsądnych obywateli odrzucone. Duch w dzielnicy jest bowiem zdrowy i silny.

Dalsze przewodnictwo oddano w ręce znanego na Wildzie działacza p. dyr. Grandkowskiego który zebranie umiejętnie do końca poprowadził. Protokół prowadził p. Beszterda, pozatem przy stole prezydjalnym zasiadli pp.: Wolniewicz i Grabowski.

Członkowie zarządu Czajka, Królak, Komin oraz prezes Deja, przekładają sprawozdania, ilustrujące działalność komitetu w roku ub. Po dyskusji nad referatami przystąpiono do wyboru nowych władz, przedtem wszakże udzielono zarządowi pokwitowania. Głosowano tajnie, przyczem prezesem większością jednego głosu wybrano ponownie p. Deję. Wiceprezesami zostali pp.: Pawliczak i Elman, sekretarzem p. Czajka, zast. sekr. p. Beszterda, skarbnikiem p. Królak, gospodarzem p. Komin. Na tem zakończono obrady. (z)

Tow. Śpiewu Akord Poznań - Jeżyce.

Nadzwyczajne walne zebranie zagal w zastępstwie prezesa i jego zastępcy p. Jan Pawlak. Po odczytaniu porządku obrad powołano na przewodniczącego p. Mechlińskiego Stanisława a do pióra p. Wawrzyniaka Sylwestra. Po sprawozdaniu kasowem p. Rosińskiego wywiązała się dyskusja w której zabierali głos pp.: Grabarkiewicz, Rozynek, Holasz, Rosiński i Mechliński. Następnie odbyły się wybory uzupełniające. Nowy zarząd przedstawia się następująco: Wawrzyniak Sylwester — prezes, Holasz Feliks — zast., Pawlak Antoni — sekretarz, Rosiński Aleksander — skarbnik, Kroll Aleksander — bibliotekarz, Nowacki Kazimierz zast., Nowakówna Janina i Pawlak

Jan — radni. W dyskusji nad wnioskami i w wolnych głosach przemawiali pp.: Holasz, Góralski, Nogaj, Pawlak, Matuszewski i inni. (z)

Kolo Śpiew. „Arion“. Chór męski „Arion“, odbył ostatnio w seminarjum naukowym swe roczne walne zebranie. Po wypełnieniu koniecznych formalności przystąpiono do sprawozdań zarządu, któremu też po dyskusji udzielono absolutorjum. W skład nowego zarządu weszli pp.: Zygmunt Jaworski — prezes, Józef Grossmann — wiceprezes, Kazimierz Juniczak — sekretarz, Aleksander Sadowski — zast. sekr., Stanisław Listing — skarbnik, Edward Sterczewski — zast. skarbnika i gosp. drużyny, Edmund Czarnecki — bibliotekarz, Roman Sobieszczyk — zast. bibliotekarza, Czesław Radzimiński, Franciszek Rutkowski, Kazimierz Trawiński i Feliks Walda — radni.

Dyrygentem chóru jest w dalszym ciągu p. Aleksander Klichowski. Ponieważ chór „Arion“ obchodzi w roku bież. 20-lecie swego istnienia i pracy, zebrani postanowili święto chóru połączyć z uczczeniem zasług kompozytora śp. Bolesława Dembińskiego przez urządzenie odpowiedniej akademii. Zgłoszenia do chóru przyjmuje zarząd w poniedziałki i czwartki w seminarjum naukowym przy ul. Fr. Ratajczaka 30, II p. od 20 — 21. (z)

Męski Chór Seraficki. Męski chór seraficki przy kościele OO. Franciszkanów w Poznaniu odbył swe walne zebranie na salce parafjalnej. Na przewodniczącego powołano p. St. Cieślińskiego, na sekretarza p. Mosiężnego a na lawników pp.: Krzewskiego i Lacha. Po odczytaniu sprawozdań, udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania wyrażając mu podziękowanie za tak ofiarną i gorliwą pracę. W skład nowego zarządu weszli pp.: M. Śmiechowski — prezes, Groszek — zast., Mosiężny — sekretarz, Kołaczkowski — zast., A. Chmielewski — skarbnik, Biegalski — bibliotekarz, Wiza — zast., Kubca i Borowiak — gospodarze, Mikołajewski i Krzewski — radni. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Zmudziński, Wyrwas i Jarzębski. (z)

SPORT

Mistrzostwa Polski

Atrakcyjne spotkania pięciarskie rozpoczynają się w piątek

Zawodnicy, biorący udział w dziewiątych mistrzostwach Polski w pięciarstwie zaczęła się zjeżdżać już dziś, większość jednak przybędzie dopiero jutro rano. Według dotychczasowych danych, które mogą ulec jeszcze pewnym zmianom, powinno stanąć w ringu ogółem 60 pięciarzy, a mianowicie: z Łodzi — 10, ze Śląska, z Poznania i Warszawy — po 8, z Pomorza, dalej z Krakowa i Lwowa — po 6, z Wilna — 4 oraz z Białegostoku i Lublina — po 2.

Ważenie wszystkich uczestników mistrzostw i badanie lekarskie wyznaczono w hotelu Monopol (gdzie też zamieszkają poszczególne drużyny) od godz. 9 do 11, poczem odbędzie się losowanie, które ustali zastępowanie par w piątkowych spotkaniach. Rozpoczynają się one, przypominamy, o godz. 19 w t. zw. hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Czwierćfinały odbędą się w sobotę o godz. 20, półfinały — w niedzielę o godz. 12 i finały o godz. 19, przyczem całokształt tych ostatnich transmituje „Radio Poznańskie“, które ponadto poda wyniki z przedbojów i półfinałów w następujących terminach: w piątek od godz. 23.45 do 24 i w sobotę od godz. 23 do 23.15. Przesprzedaż biletów na te atrakcyjne zawody odbywa się w fir. „Camera“ i „Dom Sportowy“.

Piłka nożna

„Warta“ I b. i „Sparta“. Spotkanie towarzyskie powyższych drużyn rozegrane zostanie w niedzielę o godz. 11 na boisku „Sparty“. W przerwie meczu odbędzie się bieg na przelaj.

„HCP“ i „Legja“. Podaje się do wiadomości że dnia 13 bm. o godz. 14 min. 30 odbędzie się na boisku własnym kl. sp. H. Ce-

gieuski przy ul. Górna Wilda 136 — 180, to spotkanie. Zawody powyższe ze względu na ambitną rywalizację obu drużyn zapowiadają się bardzo interesująco.

Pięciarsstwo

Do międzynarodowych mistrzostw Niemiec, które odbędą się w Monachium zgłosili Węgry następujących zawodników: Enekes (musza), Kovas (kogucia), Szabo (piórkowa) i Szigeti (średnia).

Życie organizacyjne

Roczne walne zgromadzenie Klubu Atl. Sport. im. Teodora Sztekkera odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na małej sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8. Na porządku obrad sprawozdanie ustępującego zarządu i wybór nowych władz.

Roczne walne zebranie „P. T. P.“ odbędzie się w sobotę 12 bm. o godz. 19.30 na mniejszej sali p. Jarockiej ul. Masztalarska. Na porządku obrad sprawozdania zarządu oraz wybór nowych władz.

OZNAKI dla towarzystw specj. emalowane poleca
Fabr. Wyr. Met. Jabłoński
Poznań, telefon 30-03,
zw 13 462

RADJO

Programy radiofoniczne:

Piątek, dnia 11 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy (koncert „Ośmiu artystów w wykonaniu 0071“ z zespołem dzina 15.25 (W); godz. 15.50 (W); godz. 17.05 „Więści z frontu“; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 19.15 lekcja jęz. włoskiego; godzina 19.30 odczyt p. t. Geografia medyczna krajów misyjnych“ (wygl. p. Franciszek Biemek); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 (W); godz. 22.40 (W); godz. 22.45 sygnał czasu — komunikaty; godz. 23.00 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 23.45 wyniki ćwierćfinałów mistrzostw pięciarskich Polski (wygl. red. Jerzy Henczek) — zegar z wieży ratuszowej.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty gramofonowe; godz. 13.35 płyty; godz. 14.45 płyty; godz. 15.25 odczyt dla maturzystów (Dział „Biologia“); „Przyrodnicza definicja instynktu“ — prof. Stan. Sumiński; godz. 15.45 giełda pieniężna; godz. 15.50 odczyt dla maturzystów (Dział „Historja“); „Kultura starożytnej Grecji i Rzymu“ — prof. Bolesław Dunikowski; godz. 16.10 płyty gramofonowe; godz. 16.20 skrzynka pocztowa; godz. 16.40 płyty gramofonowe; godz. 16.55 lekcja języka ang.; godz. 17.10 „Socializm polski“ — p. Władysław Malinowski; godz. 17.35 koncert orkiestry; godz. 19.15 przegląd rolniczej prasy zagranicznej; godzina 19.30 wiadomości sportowe; godzina 19.35 płyty gramofonowe; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonji Warsz. z udz. Murycego Ravela; w przerwie feljton literacki pt. „Ostatnie dramaty K. Rostworowskiego“, wygłosi p. Leon Pomirowski; godzina 22.40 dodatek do prasowego dziennika radiowego.

Programy zagraniczne. Hufzen (1875 m) 20.20 koncert; Paryż (1724 m) 21.45 „Rycersko-wieśniaczka“ op. Mascagniego; Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 koncert wokalny; Davenport (1554 m) 22.35 „Walkiria“ op. Wagnera III akt; Motala (1348 m) 20.00 koncert; Kalundborg (1154 m) 20.00 muzyka lekka, 20.40 koncert solistów; Budapest (500 m) 19.15 muzyka operetkowa, 21.00 rec. fort.; Wiedeń (516 m) 19.30 tr. z opery; Praga (488 m) 19.00 tr. z opery, Rzym (441 m) 20.45 „Bufere Estive“ op. Gentiliego.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Pieniądz wydawany

na towar krajowy

powróci do Ciebie

Związek Obrony
Przemysłu Polskiego

zw 13 5194

POZNAŃ
ulica Rzeczypospolitej 1.

Dnia 8 marca, o godz. 14.50 zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy i nigdy niezapomniany mąż, nasz kochany, jedyny brat, zięć, wuj i szwagier, ś. p.

Bolesław Lulkiewicz

w 34 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 marca, o godz. 3-ciej po poł., z zakładu św. Józefa na cmentarz jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona i rodzina.
zw 13 756/7
Poznań, Wąska 6.

Dnia 8 marca 1932 r. zmarł członek naszego Związku, ś. p. zw 13 763

Bolesław Lulkiewicz

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 11. b. m., o godz. 15-tej z zakładu św. Józefa na cmentarz jeżycki.

O liczny udział członków w pogrzebie proszę
Zrzeszenie Zw. Zaw. Automobilistów Z. Z. Rzp. P.

Dnia 8 b. m. rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., moja najzaciejsza żona i matka, ś. p.

Eleonora Nickel

z domu Busko

o czym zawiadamia wszystkich Krewnych i Znajomych
mąż z dziećmi.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12. b. m., o godz. 9.30 z domu żałoby przy ul. Warszawskiej 99 Msza św. za spokój duszy ś. p. Zmarłej odbędzie się 12. b. m., o godz. 8-mej w kościele parafjalnym w Głównie.
Poznań, Kostrzyn, Krzekotowo. zw 13 764
Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Przewiel. Duchowieństwu, Szan. Obywatelstwu, Delegacjom, Szkołom, Organizacjom, Koleżankom i Kolegom Zmarłej Krewnym i Znajomym oraz wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę ukochanej córce i siostrze naszej, ś. p.

Halinie Łożyńskiej

za liczne wieńce, kwiaty i wyrazy współczucia składamy na tej drodze

serdeczne podziękowanie.

dw 2 993

Ojciec i rodzeństwo.

Otwierajcie szafy!

Przełóżcie garderobę!

Przybrudzona i zniszczona odzież wygląda jak nowa po ufarbowaniu lub chemicznym wyczyszczeniu w BARWIE.

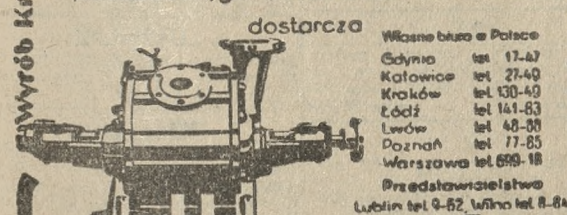
Tak jest a nie inaczej!

Pw 11 444/5-10.21.22

Pompy odśrodkowe

systemu Oddesse

w wykonaniu oryginalnym o sławie światowej

Wyrób krajowy Bez zatrudnień przywozowych
dostarcza
Włocławek tel. 17-67
Gdynia tel. 27-40
Katowice tel. 130-43
Kraków tel. 141-53
Łódź tel. 48-55
Lwów tel. 77-85
Poznań tel. 698-18
Przedstawicielstwo
Lublin tel. 9-52, Wilno tel. 8-84
Gdańsk tel. 23-241
n w 9 025

Nieruchomość

bardzo dobra, w której mieści się handel żelaza, przyborów rowerowych, artykułów budowlanych i opałowych oraz przedsiębiorstwo zbożowe na sprzedaż Ewty, każdy z powyższych interesów osobno do wydzierżawienia — dla Panów z odpowiednim kapitałem egzystencja pewna. Poważnych reflektantów uprasza o zgłoszenia

W. DOKOWICZ, KOSTRZYN.
zw 13 753

Okazja.

Tylko dla poważnych kapitalistów do oddania ewent. wydzierżawienia wspaniała willa, 14 pokoi w centrum miasta. Obejrzeć można pomiędzy 12—13-tą, Noskowskiego 1 przy parku Moniuszki. Zgłoszenia tylko piśmienne z wykluczeniem pośredników. Oferty Kurjer Pozn. zw 13 720

NA ŁYZWY UDZIELAM 10% rabatu

Rodła i saosie
Narzędzia do wyrzynania
Podkowy i podkowce
Hacelce i ocele
Piecie żelazne
Rury i kolana
Łózka żelazne

polowa korzystnie
JAN DEIERLING,
skład żelaza
Poznań ul. Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43

Pw 11 478-8.119

W Krotoszynie 2domy mur. z ogrodem

i piekarnia sprzedam. Zgłoszenia „PAR“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 10.80 Pw 11 481-10.80

Dywan perski

wielkości 2,35 x 3,25 mtr. korzystnie do sprzedania. Blizsze informacje

ulica św. Marcin 13, mieszkanie nr. 5
T w 390

Okazja

Sześcioletni młody buraczaniek, budynki, objęcie mwentarzy tryletnia dzierżawa 2.000 Nie-siołowski. Poznań, św. Marcin 46 zd 36 870

Najmodniejsza i najwykwintiejsza RESTAURACJA

st. miasta Poznania w gmachu

Pałacu „POLONIA“

Grunwaldzka 18.

Kuchnia pod fachowym kierownictwem znanego warszawskiego mistrza sztuki kulinarnej Orłowskiego. Obiady po zł 1,20. Wieczorem koncert artystyczny. zw 13 755

Silnik marki NAG

wolnobrotowy w doskonałym stanie, nadający się do łodzi motorowej wraz z starterem, skrzynką biegów i chłodnicą za zł 400,—

SAMOCHODY:

FIAT 520 limuzyna
FIAT 507 limuzyna
CITROEN C4F lan saulet
CITROEN C.6 Sedan

ISOTTA FRASCHINI — CABRIOLET

wszystkie w doskonałym stanie sprzedam po bardzo przystępnych cenach i dogodnych warunkach spłaty firma

Polskie Towarzystwo Samochodów Citroen

Sp. z o. o. w WARSZAWIE,

Działalność w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 7. Telef.: 75-58 i 76-65

Pw 11 479-10.87

APTEKA

wraz z domem w Łabiszynie

natychmiast do sprzedania. Obrót ca 40 000 zł. Cena 85 000 zł. Wpłaty conajmniej 35 000 zł. Oferty tylko pisemne B. Kazimierski, aptekarz, Bydgoszcz, Gdańska 5. Pw 11 482-63.80

Potrzebny

WAKUUM, aparat żelazny,

wraz z pompą próżniową, kompletny. Oferty z podaniem wymiarów sub.: „Wakuum“, do Biura Ogłoszeń S. Fuchs. Łódź, Piotrkowska 50. n w 9 233

Majątność Urbanowo per Opalenica, pow. Grodzisk przyjmie od 1 kwietnia r. b.

kasjera (kaw.) rutynowaną siłę

ze skromnymi wymaganiami, który zna szczegółowo książkowość W. I. R. P., prowadzenie solectwa jak i wszelką książkowość wchodzącą w zakres gosp. Uwzględni się tylko kandydatów z najlepszymi referencjami zw 13 761

Fabryka Zamków Pokojowych dobrze w Poznaniu i Pomorzu wprowadzona, przeprowadzając reorganizację,

odda generalne zastępstwo

na własny rachunek tylko pierwszorzędnym firmom, mogącym dać odpowiednie zabezpieczenie. Zgłoszenia piśmienne pod zw 13 762 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

HERBATA NACHTIGALA

25 gr 1,20 zł
50 „ 2,10 „
100 „ 4,00 „
250 „ 10,00 „

25 gr 1,05 zł
50 „ 1,95 „
100 „ 3,50 „
250 „ 8,40 „

HERBATY NACHTIGALA TYLKO W OPAKOWANIU ORYGINALNEM

25 gr 0,90 zł
50 „ 1,60 „
100 „ 2,80 „
250 „ 6,35 „

25 gr 0,70 zł
50 „ 1,25 „
100 „ 2,10 „
250 „ 4,75 „

II. K 13/31. UCHWAŁA. W sprawie przetargu przymusowego nieruchomości Nowolokoniec karta 83 będącej własnością Heleny z Jankowiaków Nowolnej wyznaczony na dzień 30 kwietnia 1932 r., godz. 10-tą termin przetargu przymusowego uchyla się. Oborniki, dnia 7 marca 1932 r. Sąd Grodzki. n w 9 039

II. K 11/31. UCHWAŁA. W sprawie przetargu przymusowego nieruchomości Ludomicko tom I karta 3 będącej własnością Pawła i Marjanny małżonków Bandurskich uchyla się termin przetargu przymusowego wyznaczony na dzień 19 marca 1932 r., godz. 10-tą. Oborniki, dnia 7 marca 1932 r. Sąd Grodzki. n w 9 038

Magistrat miasta Tczewa — Województwo Pomorskie ogłasza

KONKURS

na stanowisko lekarza weterynarii (asystenta) w Rzeźni Miejskiej.

- Kandydaci winni przedłożyć w odpisie:
1. Odpis dyplomu lek. wet.
 2. Zaświadczenie o stosunku do służby wojskowej.
 3. Dowód obywatelstwa polskiego.
 4. Świadczenie zdrowia.
 5. Metrykę urodzenia.
 6. Zyciorys
- Uposażenie podług umowy. Podania skierować należy do Magistratu miasta Tczewa w terminie do dnia 30 kwietnia r. b. dw 2 990

W czwartek, dnia 31 marca 1932 r. przed południem, o godzinie 11-tej zostanie wydzierżawione w Magistracie w Sierakowie, pokój nr. 5 w drodze publicznego przetargu najwięcej dającymu

polowanie obszaru ca. 600 ha spółki łowieckiej w Sierakowie n. W., powiat Międzybóże na przeciąg 6 lat.

Warunki dzierżawy polowania wyłożone są w Magistracie w Sierakowie w czasie od 10 do 31 marca 1932 r.
Zarząd Spółki Łowieckiej
dw 2 991 Vogel, przewodniczący

Przetarg przymusowy

Dnia 16, 17 i 21 marca 1932 r. począwszy od godziny 9-tej z polecenia zarządcy masy upadłościowej F-my M. Dónaj p. Rozwadowskiego, adwokata w Kościanie, odbędzie się w Kościanie przy ulicy Aleje Kościuszki 24 przetarg przymusowy.

Sprzedawca będzie w drodze przetargu za gotówkę najwięcej dającymu:

pięć pierścieni z brylantem, szafę ogniotrwałą, pięć biurzek dębowych, dwa samochody marki „Audi“ i „Opel“, pianino (Steinberga) i następujące całkowite urządzenia: biurowe, kawiarni, pokoju męskiego, salonu, jadalni, dwóch sypialni, 2 korytarzy, 3 pokoi, korytarza na strychu, śpiącznika, piekarni najnowszego stylu i wiele innych cennych przedmiotów jak porcelana, szkło, aparat do wulkanizowania i t. p.

n w 9 052 Münchenberg, kom. sądowy z p.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 12 marca r. b., o godzinie 15-tej przy ul. Tama Garbarska 25/8 sprzedam najwięcej dającymu za natychmiastową zapłatą:

piłę tarczową z przystawką, piłę taśmową, wyrówniarkę, heblarkę, gryzarkę, szlifierkę, 4 motory elektryczne, maszynę do pisania małą marki „Underwood“, 6 kozłów do fornierowania, 13 lawek stolarskich i piec stolarski. n w 9 052

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem

Krawczyk, kom. sąd., Dąbrówki 14.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 11. b. m., o godz. 11-tej przed poł. sprzedam najwięcej dającymu za gotówkę w firmie Express, Małe Garbary 5:

większą ilość kapeluszy męskich. n w 9 054
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Dawid, kom. sąd. Poznań, Śniadeckich 26.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Parcele
od 50 groszy za mkw., kredyt budowlany 6%. Kościński Czartoria 1. Pw 11 268-2.82

Antyki
oraz meble używane wielkim wyborze. Pocztowa 22. Pw 11 420-54.38

Drzewka i krzewy owocowe
ozdobyne oraz róże po cenach znanych Szkołki Drzew A. J. Jeske Jelenek poczta, stacja kolej. Złotki k. Poznań. Telefon 3 Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. Pw 11 286-8.11

Rzeźnictwo
w pełnym biegu z mieszkaniem w Poznaniu sprzedam. Cena 4 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 705

Restauracja
dobrze prosperująca już przed wojną. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 697

Fortepian
czarny sprzedam korzystnie. Informacja restauracja Leśny Poznańska 29. zdw 36 715

Kiosk
pełnym biegu sprzedam towaram 4 201 bez 3 500. Wiadomość Kościelna 47.

45
łodownie domowa. Wielkie Garbary 5. m. 9. zdw 36 862

Urządzenie
składowe, magiel domowy. Adres Kurjer Poznański zdw 36 941

Gramofon
Hilput. Piekary 7. m. 4. zdw 36 855

Skład
cukierków śródmieście. tamto. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 860

Meble
używane. szafy. umywalnie. biurko. biblioteka. kanapy z fotelami. meble ogrodowe i inne poleca Antykwarjat. Woźna narożnik Mostowej. zdw 36 875

Jadalka
tamto na sprzedaż. — Skryta 10. mieszkanie 8. zdw 36 877

Samochód
skryty „Renault” w dobrym stanie na bieżąco korzystnie na sprzedaż. Obierzeć można w sobotę lub w niedzielę. Dałkowski, Kwiatowa 10. zdw 36 632

Tłoki
do Citroena korzystnie sprzedam. średnica 73 m. m. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 830

Aquarium
salonowe 40 litrów. Graniczna 12. mieszkanie 17. zdw 36 829

Sprzedam
100 akcyj Lubońskiej Fabryki Drożdży. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 36 761

Okazjal
Salon oryginalny angielski niezwykle piękny. praca artystyczna. jak nowy. na życzenie dywan. obrazy i inne przedmioty artystyczne. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 744

Tylko
14 dni. Ponoczo. rekawiczki. skarpetki krawaty detalnie Ceny hurtowe. „Atlas” Wrocławska 15 I. pr. Welniana północzochy i skarpetki 15 procent rabatu. dw 2991 2

Skład kolonialny
dobrze zaprowadzony z towarami lub bez z dwoma pokojami i kuchnią. Chwałiszewo 7/8. zdw 36 795

Piekarnia
w powiatowym mieście w rynku przy kościele w pełnym biegu zaraz do sprzedania z powodu objęcia przez przedsiębiorstwa. — Cena 18 000 zł. Pośrednictwo nie wykluczone. Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 977

Kase
rejestracyjna „National” sprzedam. Mylna 1. mieszkanie 13. jw 2708

Parcele
5 000 m² w Puszczykowie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański jw 2709

Skład
obowią z towarami sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański jw 2710

Klubowy
zarnitur elegancki jak nowy — sprzedam 180. Wrocławska 19 m. 5. zdw 36 946

Z powodu przeprowadzki
korzystnie na sprzedaż lustra. łóżka. szafy. stoły. lampy. umywalnie i zegary. Niegołęwskich 10. m. 5. zdw 36 884

Gramofon
szafkowy 10 płyt w tem 2 Kiermy okazjnie sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 36 398

Maszyny stolarskie

heblarka. pła taśmowa. pła tarzowa. wyrównarka. wiertarka i frezownia. maszyny nowe. w całości lub pojedynczo sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 36 918

Maszynę
do pisania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 36 444

Motocykl
marki „Rudge-Whitworth” i „James” super sport korzystnie — sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 37 019

Wyjeżdżam
radiodźwiękowiec. antyczne obrazy. lustro. Wierzbicze 28. Szczykiewicz. zdw 36 333

Meble
sosnowe. łóżko z materacem. umywalnie. stół. szafa i biurko sprzedam tamto. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 178

Pokój stołowy
bardzo korzystnie sprzedam za 175 zł. ul. Gasiorowskich 10. mieszkanie 9. zdw 36 664

Drzewka
owocowe. ceny zniżone Zakład Sadowniczy „Glinka” (ul. Krakowskiego Taw Ogrodniczego) Pradnik Czerwony w Krakowie telefon 170-93.

Dywany
imitacja perskich 175 x 250 od 42. — zł. bouclé 175 x 250 od 125. — zł. welur ang. prima 2 x 3 198. — zł. linoleum dywany i z metra chodniki od 175. Serwety płusowe i gobelinowe. Inlety stolowizna i plona po cenach znanych W. Groszkiwicz. Poznań. Wrocławska 3. — Hurt. — Detal Pw 11 238-9.63

„Centrala mebli”
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór. Pw 11 251-2.30.35/2

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronie Głównej bezpośrednio przy Osiedlach Dom Wlasny i „Prac” wodociągi kanalizacja dożodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Debińska telefon 11-90. Pw 11 277-53.428

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 sprzedaje i kupuje meble używane. — garderobe różne inne przedmioty. Pw 11 285-54.14

Suknie, płaszcze, kapelusze, trzewiki
zupelna wyprzedaż za bezcen. — Jeżycki Dom Towarowy. Krzewska 11. Pw 11 447-10.44

Łóżeczko
dziecięce. białe sprzedam. Mostowa 26. m. 28. zdw 36 962

Warsztat
obuwniczy. dobra egzystencja. z powodu choroby sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 007/8

Wybór
kamienic. will. poleca także poszukuje pośrednictwo „Krakus” Poznań. Pocztowa 30 telefon 58-66. zdw 36 544/5

Maszyny do szycia
nowe i okazjnie. Kromczyński Poznań. Marcinkowskiego 5. zdw 34 937/8

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia. Rybaki 15. nw 8857/8

Dywany
średnie nieużywane sprzedam tanio Patrona Jackowskiego 13. mieszkanie 1. zdw 36 735 6

Skład
spożywczy sprzedam Adres Kurjer Poznański zdw 36 768

Pierścionki
damskie. brylantami. duże kamienie piękna oprawa. bardzo tanio. Zgłoszenia „Par” pod 54.66. Pw 11 489-54.66

Sztuciec
prawie nowy ciężki pięknie cyzylowany najlepszy srebro 12 osób tamto. Zgłoszenia „Par” pod 54.64. Pw 11 485 54.64

Gospodarstwo przy mieście
136 morg pszennej w tem 30 morg ogrodnictwa nadkompletnym inwentarzem. pierwszorzędne zabudowanie dom pięcypokojowy — prywatnie cena 50 000 wplaty 25 tys sprzedam Nowak. Poznań. Kramarska 15. telefon 16-89. zdw 36 839

Sypialnie
kompletne bardzo tanio sprzedaje stolarnia. Kwiatowa 6. zdw 36 070

Hotel

najlepszy punkt Poznania 1 milnia od dworca i wystawy z powodu choroby okazjnie sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 023

Zamienie
dobrze prosperujące przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe w Poznaniu razem z 6 pokojowym mieszkaniem na dzierżawę majątku 200 400 morg. Oferty proszę kierować do Kurjera Pozn. zdw 37 027

Auto
Studebaker limuzyna w bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 37 005

Czysta Alpaque noże — widelce — łyżki
Całkowite wyprawy
Cmielowska Porcelane najtaniej tylko wprost Wroniecka 24 Hurtownia Porcelany (podwórce). zdw 36 985

Dom
Poznań dochođ roczny 5 160. — cena 32 000 Dutkiewicz Chwałiszewo 76 front. zdw 36 999

Salonik
7 częściowy i waga decymalna do sprzedania tanio. Bittner Dąbrowskiego 79. rw 4848

Łóżka
nocne stoliki inne meble likwidacji Hotelu Francuskiego. Dąbrowskiego 79. biuro po obiedzie. rw 4844

Meble
tamto wprost ze składnicy poleca K Bakos ul. Wrocławska 1 — Most Chwałiszewski przy krzyżu zdw 29 527

Meble w Swarzędzu
najkorzystniejsze źródło zakupu Wiktor Nowacki Dworcowa 15 zdw 31 663

Najtaniej, bo po cenach ściśle fabrycznych
materiały męskie na ubrania i płaszcze materiały damskie oraz materiały wojskowe nabyc można w składzie fabryki sukna Karol Jankowski i Syn Piasek oddział w Poznaniu Plac Wolności 2 I. pięt. zdw 35 993

Najtaniej!
Płaszcze kostiumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska i Ska ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty „Kredytu”. Pw 11 289-9.73

5 KUPNA

Kupię
szafkę reklamową wewnątrzna. Oferty z ceną i rozmiarami do „Par” pod 10.73. Pw 11 461-10.73

Koncesja
na pełen wyzysk wódek na prowincję od zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 371

Piec
Szrajbera w dobrym stanie za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 123

Willę
lub dom z wygodnym mieszkaniem ogrodem owocowym w Poznaniu lub na prowincji kupię. wplaty do 15 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 797

Pianino
kupię gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 827

Stół
6 krzeseł kupię. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 788

Pianino
używane kupię tanio za gotówkę. Oferty z podaniem marki i ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 36 779

Dobrze
prosperujący skład kolonialny z mieszkaniem za gotówkę zaraz kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 774

Kupię
ceglę także używaną lub małą rozbiórke. Zamienie kamienice białego ratuśka Poznań skład mieszkaniowy hipoteka stała. wartość pięćdziesiąt tysięcy na kamienicę skład mieszkaniowy. Stachowiak Kórnik. zdw 36 730

Kupię
prasę używaną do dzielenia bułek talerzową lub inną. Podać cenę. Jakubowska. Pobiedziska. Piekarnia nowa. zdw 36 722

Uli
z pszczołami kilka sztuk. używanych. w dobrym stanie kupię. — Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 36 920

Lisy
królowe kupię każdą ilość. Z. Królikiewicz ul. Prądnicka 6 zdw 36 957

Trykotarki

Wirówki. Maszyny do szycia. Równy tani kupuje się w firmie „Wanda” T. z o. p. Poznań — Wielka 25. zdw 36 927

Motory
używane elektryczne prąd zmienny stały od 1 do 5 KM gotówką. Zgłoszenia „Par” pod 54.65. Pw 11 483-54.65

Kupię
w Poznaniu dom z składem lub willę wplacie do 20 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 009

Dobrze
utrzymaną półciezarówkę nowego typu kupię Oferty Kurjer Pozn zdw 37 012

Samochód reklamówkę
kupię okazjnie Zgłoszenia telefon 16-19 ewentualnie podwozi. rw 4847

6 KAMIENICE

Kamienic
sprzedających dla poważnych rezydentów poszukuje pośrednictwo majątków Nowak Kramarska 15 telefon 16-89. zdw 36 846

Zamiana
Dom Poznań Debeu. nowo wybudowany nie podlega podatku. ochronie lokatorów 3 piętrowy. 2 składy zamienie na młyn wodny rola lub majątek od 150 do 250 morg dzierżawa rocznie przynosi 13 000 hipoteki pozostałe 28 tys na 6 lat. cena 130 000. Sowiński Poznań św. Marcina 22 telefon 18-97. zdw 36 850

Willę
nową sprzedam 55 000 wplaty 25 tys. 30 000 hipoteki amortyzacyjnej lat 25. Małecki. Poznań Rybaki 20 a. zdw 36 845

Kamienicę
4 piętrowa 22 okna frontu z składem sprzedam cena 120 000 wplaty 60 000 dochođ 16 000 Małociński Dąbrowskiego 93 telefon 62 66. zdw 36 994

Kamienica
dwupiętrowa narożnikowa dochođ 3 000 sprzedam 60 000. Czarniecki św. Marcina 62 II. zdw 37 025

7 PIENIADZ

15 000 — 20 000 zł
na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu lub listy hipotecznej kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 506

30 — 40 000 zł
poszukuje na I. hipotekę na majątku 1 200 morg bez dłuży. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 588

10 000 — 15 000 złotych
poszukuje na pierwszy numer hipoteki folwarku mezo 416 morg. Warunki do omówienia Oferty do Kurjera Pozn. zdw 35 927

5 000 zł
pożyczki szukam na 2 miesiące. zastaw samochód procent używane. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 820

6 000 złotych
poszukuje na spłacie I. hipoteki gospodarstwa rolnego wraz z kompletnym żywym i martwym inwentarzem obszaru 35 morg zabudowania maszynowe. powiat Śremski. Blizszych informacyj udzieli Edward Adamkiewicz Poznań. ul. Wierzbicze 13. zdw 36 785

12 — 14 000
dam na I hipotekę kamienicy w Poznaniu lub kupię listy hipotecznej. Oferty z podaniem procentu Kurjer Poznański zdw 36 831

3 000 zł
przystapie jako czynna współniczka do nowego interesu. Znam szansa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 821

Wstapie
jako współnik do przedsiębiorstwa handlowego z kapitałem 10 tysięcy zł Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 36 773

Wspólnika (czki)
poszukuje właściciela pięknego letniska kawaler (nie dzierżawa) w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 748

15 000 złotych
poszukuje na I hipotekę gospodarstwa w Tarnowie Podgórnem przy Poznaniu obszaru ca. 80 morg wraz z niekmem zabudowaniem i kompletnym żywym i martwym inwentarzem. Gospodarstwo to przedstawia wartość 50 000 zł. Zgłoszenia Edward Adamkiewicz Poznań ul. Wierzbicze 13. zdw 36 786

Kto
ulokuje na I. hipotekę 5 000 zł. 15 procent zabezpieczenie zł w złocie nowego domu czynszowego w Poznaniu. Pośrednictwo pożądane. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 706

Wdowa
poszukuje pożyczki 200 zł na założenie pralni. wysoki procent i ewarancja. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 650

Złote
monety sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 731

3 000 — 5 000 zł

poszukuje pod zastaw I hipoteki na kamienicę w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 865

Hipoteka
najpewniejsza lokata kapitału poszukuje na ma ca. z 9 000 — oprocentowanie według umowy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 888

List
hipoteczny 5 000 złotych zlocie sprzedam „Dom Złoceni”. Szkolna 6 III. zdw 36 895

Poszukuję
5 000 zł I. hipotekę dom 15%. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 4835

2 500 zł
kto wypożyczy za procent oddam elegancki pokój z sianadaniami. — Adres Kurjer Poznański zdw 36 982

Wspólniczki
do prowadzenia pensjonatu w Krynicy poszukuje udział 3 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 990

5 000
wypożycze w pewne miejsce. — Oferty Kurjer Poznański rw 4849

Poważne
przedsiębiorstwo handlowe poszukuje współnika z kapitałem ca. 20 000. Oferty Kurjer Pozn. rw 4833

Zakład fryzjerski
istniejący 12 lat (centrum) szuka współnika gotówką do 1 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 950

1 000
kanceli względnie przystapie jako współnik Oferty Kurjer Poznański zdw 36 966

8 DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
willi wskazuje Kurjer Poznański zdw 36 395

6 pokojowe
mieszkanie na III piętze przy parku Wilsona za dzierżawę miesięczną od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 459

Pokój
kuchnia rok zgrzy od gospodarza Swierczewska Debiec narożnik Sosnowej. zdw 36 437

3
mieszkania nowo urządzone po 2 pokoje i kuchni przy ul. Polnej do wydzierżawienia od 1. 4. 1932 miesięcznie 80 zł pół roku zgrzy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 734

Mieszkanie
4 do 6 od gospodarza wynajme. Warunki Kurjer Pozn zdw 36 728

Śródmieście
trzypokojowe I. piętze meblami. sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 36 725

Nawrzejw
Sadu Apelacyjnego Pocztowa 2. wynajme 5 ubikacyj w całości lub częściowo na biura. Pocztowa 2 Głewska Pośrednictwo wkluczone. zdw 36 714

Dwa
pokoje kuchnia w śródmieściu zaraz do wynajęcia. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 36 781

Do wynajęcia
zazaj. najlepsze położenie — w śródmieściu. I. piętze. 5 dużych pokoi. ubikacje. weranda wprost od gospodarza. Lisowski Pocztowa 23. zdw 36 885

2
pokoje kuchnia kwartał zgrzy. 2 pokoje. kuchnia 600 w tem rok dzierżawy Wilda. Półwiejska 29. mieszkanie 6. zdw 36 898

3
pokoje kuchnia centrum 80 miesięcznie. rok zgrzy 500 wprost kosztów. gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 924

Mieszkanie
6 pokojowe komfortowe przy ulicy Marynarskiej. Adres Kurjer Poznański zdw 37 006

Centrum
Poznań 4 pokoje kuchnia I. piętze czynsz rok zgrzy. zwrot renowacji od gospodarza. Zgłoszenia: Młyńska 3. mieszkanie 5 zdw 37 011

5 nokojowe
komf. mieszkanie przy Al. Marcinkowskiego z meblami lub bez oddam. Zgłoszenia „Par” Al. Jeje Marcinkowskiego 11. pod 10.88. Pw 11 477-10.88

3 pokojowe
z wygodami i słońce. słońce 4 pokojowe mieszkanie komfortowe do wynajęcia w willi przy Grunaldzkiej Oferty Kurjer Poznański zdw 36 944

Mieszkanie
5 pokoi kuchnia przynależności kompletne urządzenie 9 500 zł — Powód: wyprowadzka zagranicę. Zgłoszenia „Poznań” 27 Grudnia 4 zdw 36 959

11 POKOJE UMEBL

Od kwietnia
2-3 czyste słońce osobne wejście telefon łazienka elektryczność. Siemiradzkiego 2 m 601 nie-8.

4 pokojowe

mieszkanie częściowo z meblami do oddania. Wielkie Garbary 18 m 3. zdw 36 963

5
frontowe słońce. centrum II. odstepie część mebli za zgodą gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdw 36 881

9 SZUKA MIEZK

Mieszkania
pokoiu lut 2 poko. kuchnia poszukuje urzędnik etatowy za miesieczną dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 417

Pokoju
kuchni lub pokoiu poszukuje pan na stałej posadze. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 812

Sześdziesiąt złotych
miesięcznie zapłaci za jeden dwa pokoje kuchnie etatowy wyższy bezdzietny urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 760

Szukam
4-5 pokoi okolica Libelta Sotacz. Pośrednicy wykluczeni. — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 6 754

Administrację domu
w śródmieściu za mieszkanie przyjmie dyrektor poważnej instytucji doświadczony administrator ukończony prawnik Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 758

Dwuosobowy pokój, duży słoneczny wynajme zaraz lub później, Mickiewicza 7, mieszka 9, zdw 36 162

Panią wspólny, elektryczność, Górna Wilda 15 m 6, zdw 36 848

Skład mniejszy poszukiwany, Złogoszenia Kurjer Poznański zdw 35 940

Chłopczyka 1/2 roku oddam własne, Oferty Kurjer Poznański zdw 36 952

Angielskiego francuskiego, włoskiego udziela tania osoba wykształcona rutynowa Strzeleka 31 podwórze, wprost II. prawo, zdw 35 634

Pomocnik ogrodnicy z ukończoną szkołą rolną, oraz praktyką poszukuje posady od 1 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 598

Pokój inteligentnej osobie wynajme zaraz lub później, Mickiewicza 7, mieszka 9, zdw 36 163

Pokój 2 panom, Kanakowa 4. II, zdw 36 899

Magazyn suchy, Jeżyce, poszukiwany, Zgłoszenia z planem i wysokością dzierżawy do Kurjera Poznańskiego zdw 36 902

Modnie szyje toalety damskie płaszcze - modernizuje ceny najniższe, Kursy kroju - szyja damskiego Marij Magdaleny 1 m. 7 dpw 2970/71

25 MUZYKA Pianista młody rutynowy z akordeonem bogatym repertuarem wolny zaraz lub od 15 marca, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 005

13 LOKALE Lokal handlowy słoneczny, centralne ogrzewanie, wolny 1. 4. Przecznicza 7 telefon 77-74, zdw 36 019

Pokój dwa 2 panów blisko dworca i poczty, telefon do dyspozycji, wolny, Gasiorowskich 10, druga piętro, na prawo, zdw 36 054

Pokój dwa inteligentnych osób - dwóch, Przecznicza 1. m. 10, zdw 36 900

Ubikacji frontowej poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 36 967

23 OŻENKI Pana z towarzysztwa lat 56 idealista, lubiącego muzykę, nie potrzebującego majątku, pozna starsza pani, sierota z dobrego domu, Cel matrymonijny, Oferty Kurjer Poznański zdw 36 704

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

24 NAUKA Peznańskie Kursy Budownictwa (Szkoła Przygotowawcza) Kraszewskiego 17 mieszkanie 15, Pw 11 290-54.35

Balkonowy Kwiatowa 6 II. piętro mieszkanie 5, zdw 36 810

Pokój próżny 15. 3. wolny, Masztalarska 8. m. 9, zdw 36 906

14 DZIERŻAWY Cukiernię kawiarnię oddam zaraz, dzierżawa zgóry, Solacz Małopolska 12, zdw 36 798

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

25 MUZYKA Pianista młody rutynowy z akordeonem bogatym repertuarem wolny zaraz lub od 15 marca, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 005

Gospodyni kucharka poszukuje posady zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdw 36 780

Inteligentnemu sw Józefa 9a parter 2, zdw 36 802

Pokój zaraz, Mickiewicza 5, mieszkanie 9, zdw 36 922

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Dziewczyna do dobrej posady, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 826

Pokój czysty, Półwiejska 38. I. prawo, zdw 36 465

Pokój telefon utrzymanie, Ratajczaka 29 m 9, zdw 36 972

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Krawcowa dobra poszukuje posady w domu, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 759

Frontowy wygodami, Wielkie Garbary 29, mieszkanie 8, zdw 36 676

Niekrepujący panu, Kreta 6 m. 8, zdw 36 907

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Pracznica młoda czysta uczciwa, poszukuje prania Kurjer Poznański zdw 36 787

Śródmieście frontowy ewentualnie utrzymaniem tylko inteligencji, Kreta 22, parter lewo, zdw 36 833

Pokój dwa, jednoosobowy słoneczny - elektryczność, obiad, Grunwaldzka 17. I, zdw 36 948

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Dziewczyna uczciwa czysta, dobrą świadectwami i gotowaniem poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 755

Umieblowany wnaime, Berndt, Pocha 81, mieszkanie 8, zdw 36 828

Dwuosobowy 3 Maja 3a parter mieszkanie 15, zdw 36 951

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Kucharka restauracyjna siła pierwszorzędna poszukuje posady, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 792

Jednoosobowy solidnej osobie z utrzymaniem lub bez, Maleckiego 13 mieszkanie 3, zdw 36 825

Niekrepujący pokoje światło elektryczne, Bukowska 9, parter, zdw 36 955

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Pani Łakowa 16 I. piętro, lewo, zdw 36 824

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Sew. Mielżwińskieno 3a mieszka 9 duży frontowy, zdw 36 772

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Słoneczny pokój, elektryczność, Wierzbiciele 6, mieszkanie 11, zdw 36 771

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Pokoik frontowy słoneczny, Niegolewskich 6 mieszkanie 4, zdw 36 766

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Pokój 1-2 panów, osobne wejście, Rosena Mostowa 37, zdw 36 764

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Centrum dla 1-2 osób pokój wynajme, Kreta 24 III., prawo, zdw 36 794

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Elegancki pokój, elektryczność, telefon, Przecznicza 10 m. 1, zdw 36 687

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Przechnicza 3 I. piętro dzwonek Topińska, zdw 36 729

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Umieblowany elektryczność, Wodna 14b, m. 13, zdw 36 853

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Pokój umieblowany utrzymaniem bez, Konopnickiej 15 I., zdw 36 720

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Umieblowany dwa elegancki inteligentnym wynajme, Grunwaldzka 13, mieszka 10, zdw 36 721

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

Pokój przytulny frontowy utrzymaniem, bez, wolne, Babińskiego 7 m. 1, blisko Sadu, zdw 36 864

Jedno dwuosobowy Kreta 6. m. 2, zdw 36 929

16 OSOBISTE Pani która miała przybyć godz. 6 niedziele obok sódemki Rynek Wilecki, powodu spóźnienia prosi pana o kilka słów Kurjer Poznański zdw 36 789

Leice zamienię na radio, Kochanowskiego 17 mieszkanie 2, zdw 36 346

Kto udzieli początkującej lekcji śpiewu solowego, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 606

Gdzie mogłaby wpracować się odpowiednio i pozostać na stałe starsza inteligentna panna sierota z dobrego domu? Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 703

51000 nakładu posiada tygodnik Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe. OGŁOSZENIA przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdują w nim najodpowiedniejszy organ. Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł. Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu św. Marcina 70.

12 SZUKA POKOJU

Urzędnik szuka pokoju niedrogiego od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 811

Jednoosobowego

czystego z niekrepującym wejściem, Warunki z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 36 805

Dwóch

studentów poszukuje słonecznego pokoju ewent. obiadem od 15 kwietnia, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 822

Pokoju

skromnego bez pościeli, Jeżyce - Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 746

Pokoik

młody spokojny śródmieście dla pana, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 743

Niekrepującego

szuka pani 25 zł Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 787

Starsze

bezdzielne małżeństwo szuka zaraz 2 pokój utrzymaniem kuchni, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 856

Pokoju

próżnego poszukuje samotna pani, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 803/4

Pokoiku

klatki schodowej, śródmieście 25 zł, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 37 001

13 LOKALE

Lokal handlowy

słoneczny, centralne ogrzewanie, wolny 1. 4. Przecznicza 7 telefon 77-74, zdw 36 019

Trzy

pokoje biura lub pracownię, Wodna 2. I piętro, do wynajęcia, Wiadomość tamże, zdw 36 936

21 IGUBY

Unieważniam zgubioną książeczkę wojskową - wydana przez P. K. U. Poznań, na nazwisko Jan Krzysko, zdw 36 613

22 ROZMAITE

Książki powieściowe naukowe, szkolne można nabyć przy ulicy Woźnej taniej niż wszędzie nawet w tym tygodniu, Książka Antykwariat, Ulica Woźna 12 (dom P. y Kuźnia), zdw 35 095

Geny dotąd niebywałe!

1,45 zł pończocha jedw do prania 1-a jedwab 2.90 Bemberg, Złota pieczątka od 3.25 pończocha jedwabna niedociętna nej trwałości 3.90 pończocha macce od 0.45 jedwabny flor od 0.95 1-a pończocha od 1.90, fil d'ecosse od 2.90 poczwórny fil d'ecosse od 3.25 dziecięce 5 nr 0.60 10 nr 0.86 skarpетки meskie od 0.45 dese niowe od 0.75 poleca po znacz nie zmierzonych cenach w wielkim wyborze Specjalny Magazyn Pończoch i Fabryka Bieliny J Schubert, Wrocławska 3, - Ceny niskie - Towar trwały, Pw 11 284-9.24

Starsza

pani z panią szuka Gdyni umieblowanego pokoju na pracownię sukien, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 800

Trenera Wioślarskiego

wykwalifikowanego poszukuje Klub Wioślarski w Kaliszu na sezon letni, Oferty: Inż. Pinczewski, Kalisz, Józefiny 25, nw 9229

Koncesjonariusza

na pełen wyzysk alkoholu poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 811

Inżynier dyplomowany

na dobrym stanowisku w przemyśle górnośląskim kawaler, lat 35, sięgający muzyką szuka żony panny lub wdówki do lat 28, o tych samych zaletach z odpowiednim posagiem, Zgłoszenia Mrówka Poznań, Kraszewskiego 13, zdw 36 390

Kawaler

lat 30, kupiec typ romański poszukuje stosownej partii, Cel matrymonijny, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 762

Poszukuję

panny lub wdówki celem ożenku Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 743

Dyskretnie i towarzysko

ułatwiam zapoznania matrymonijalne, Zofia", Plac Wolności 8, mieszkanie 10, zdw 36 777

Ślöstrojenica

lat 30, emerytowana urzędniczka, mieszkanie w Poznaniu, widać zamaż, Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 921

Kawaler

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 4. do jednej lub dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 876

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych z gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 835

Posługaczka
poszukuje pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 36 847

Dyplomowany
inżynier-technolog wykonuje projekty i rysunki z dziedziny budowy maszyn. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 679

Czysta
pracza szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 737

Poszukuje
posady do dzieci dla mojej dziewczyny bardzo dobrej inteligentnej uczciwej z dobrym świadectwami. lat 20. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 732

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady zaraz lub 15. 3. do wszystkiego, z małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 938

Dziewczyna
młoda, uczciwa, ze wsi, poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 940

Ogrodnik
kawaler, stumienny, pracowity poszukuje posady od 15. 3. lub od 1. 4. 32 r. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 890

Dziewczyna
młodsza praniem, gotowaniem, poszukuje posady 15. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 894

Absolwent
Państw. Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki z półtoraroczną praktyką szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 896

Stenotypistka
poszukuje posady, najchętniej do edwokatów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 904

Dziewczyna
do wszystkiego, gotowaniem, poszukuje posady 15. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 907

Dziewczyna
starsza, wiejska, z gotowaniem, do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 908

Dziewczyna
z dobrym gotowaniem, z małym szczytem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 923

Służąca
dobrym gotowaniem, dobre świadectwa do dwóch lub trzech osób poszukuje posady od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 4836

Ogrodnik
kawaler obeznany swym zawodem, w obsłudze domowej portierstwie szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 4834

Służąca
samodzielną do wszystkiego z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. 3. 32 Oferty Kurjer Poznański zdw 36 984

Dziewczyna
poszukuje posady w lepszej rodzinie ewentualnie z szczytem do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 014

Rządca
kawaler, z 11-letnią praktyką, dobry, zamierzony rolnik-hodowca, dobre świadectwa, zna książkowość, kasę, sołectwo, poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 930

Grono absolwentów Szkoły Rolniczej
wynów włościańskich poszukuje posad elewów gospodarczych w majątkach rolnych. Łaskawe zgłoszenia pod adresem Szkoły Rolniczej w Odalanowie. zdw 36 976

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Rok 1914“.
- Aurora: „Widmo Luwru“.
- Corso: „Ślad na śnieżnej pustyni“.
- Colosseum: „Trzy strzały“.
- Metropolis: „Romanse cygańskie“.
- Muza: „Z dymem pożarów“.
- Nowości: „Christus“.
- Odeon: „Hrabina Paryża“.
- Orzeł: „Lokomotywa“.
- Renaissance: „Zagadkowy Zamach“.
- Roxy: „Mistrz świata“.
- Słońce: „Ronny“.
- Sfinks: „Navy Blues (Marynarz szuka miłości)“.
- Tęcza: „Porucznik Armand“.
- Wilsona: „Noc w Pustyniach“.

Szukam
posiłki ewentualnie z gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 37 024

Dentystyczna
praktykę pragnę objąć. Mam 6 klas gimnazjalnych miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdw 36 992

Panna
inteligentna, oszczędna zajmie się gospodarstwem samotnej lub 2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 943

Dwie
dzielne ekspedjentki poszukują posady branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 945

Służąca
do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 947

Cukiernik
młodszy poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji Oferty Kurjer Poznański zdw 36 961

Pomocnik
ogrodnicy z 4 letnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 973

Posługaczka
dobra, pracowita i uczciwa poszukuje posady od piętnastego 3. 1932 r. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 36 931

Panienska
młoda, inteligentna poszukuje posady do bufetu, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 887.

Mechanik
na maszyny do pisania, szycia, rowery poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 013

Osoba
z dobrym prowadzeniem gospodarstwa poszukuje posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 018

Pokojowa
młodsza czysta, pracowita, uczciwa poszukuje posady najchętniej na wieś od 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 37 016

Krawcowa
poleca się poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 021

Pracza
dobrze polecona szuka prania. — Oferty Kurjer Poznański zdw 36 587

Techn. dentystyczny
biegły w kauczku złącze i operatywie poszukuje posady od 1. 4. rb. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdw 36 593

Służąca
starsza dobrym gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 36 599

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 633

Ogrodnik
dzielny w swoim zawodzie poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański rw 4823

Zakopane
Rutynowana kierowniczką pensjonatu, pierwszorzędne świadectwa, referencje, poszukuje zajęcia. Łaskawe zgłoszenia Zakopane pensjonat „Kresy“, n.w. 9226

Kto
przyjmie młode małżeństwo z dwójkiem dzieci, zajmie się gospodarstwem domowym, z dobrym gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 36 672

Pracza
piłna poszukuje prania, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 466

Starsza
dziewczyna do wszystkiego od 15. poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 550

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem za małym wynagrodzeniem od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 511

Pracza
czysta, sumienna poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 508

Starsza
wiejska dziewczyna samodzielnie gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 656

Kawaler
lat 38, em sekretarz skarbowy poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej najchętniej w większym majątku ziemskim ewent. leśnym miejscowość obojętna Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 234

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej lub do dzieci zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 627

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 602

Starsza
osoba uczciwa i pracowita z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 15. ewentualnie posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 699

Inteligentna
panna z prowincji poszukuje posady gospodyni na probostwie lub samotnej starszej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 628

Technik
dentystyczny szuka od 15. 3. lub 1. 4. 32 posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 235

Przyjmę
posadę z gotowaniem na wyjazd do Gdyni lub na Hel. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 033

Poszukuje
posady samodzielnie do wszystkiego, najchętniej do jednej osoby od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 032

Na sezon wiosenno-latowy
polecam
Żurnale na suknie, kostjmy i płaszcz od 0,90 zł
Kroje do żurnia „Suzanne“ 0,80 „
Podręczniki do robót ręcznych 0,50 „
Manekiny męskie i damskie do krawieczyzny 25,— „
P 11 474-10.81 za sztukę

Kalamajski
Upriejmie zwracam uwagę na specjalną dekorację okna wystawowego.

Szofer - mechanik
lat 39 kawaler 20-letnią praktyką, obeznany Niemczech Francji, Belgii, Włoszech pierwszorzędne świadectwa, szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 027

Silny
chłopiec z prowincji, chcąc się wyuczyć rzeźnictwa prosi o oferty do Kurjera Poznański zdw 36 574

Poszukuje
posługi dobrym gotowaniem 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 478

Przyjmę
posługę z szczytem przed południem. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 489

Dziewczę
uczciwe, pracowite szuka posady od 15 marca do dzieci lub lekkich prac domowych. — Oferty proszę Kurjer Poznański zdw 36 404

Ogrodnik - Szofer
poszukuje posady, wymagania skromne Oferty Kurjer Poznański zdw 36 302

Służąca
uczciwa, kochająca dzieci, wszelkich prac domowych dobrymi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 497

Pracza
poszukuje prania, prasowania i sprzątania, czysta, sumienna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 36 503

Dziewczyna
samodzielną, gotowaniem, do wszystkich prac domowych poszukuje posady. Kurjer Poznański zdw 36 519

Kucharka
do lepszego domu poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 548

Młodsza
dziewczyna z prowincji poszukuje posady najchętniej do dzieci lub pomocy pani Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 558

Młodsza
dziewczyna przyjmie posługę, całodzienną 20 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 567

Hodowca
świn szuka posady w większym majątku, gdzie gorzelnia żytniówki. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 570

Krawcowa
poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 573

Pracza
nawskroś uczciwa dobrze polecana szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 577

Pracza
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 581

Gospodyni
kucharka z bardzo dobrym świadectwami, dobrym gotowaniem, pieczeniem tortów, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 557

Ogrodnik
dzielny, obeznany ogrodnictwie, pracując pierwszorzędnych zakładach poszukuje posady zaraz, kawaler, dobrymi świadectwami. — Oferty Kurjer Poznański zdw 36 372

100 zł
dam za udzielenie pracy w charakterze pomocnika stolarskiego lub jakiegokolwiek innego zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 411/2

Zarządczyni gospodyni
inteligentna, sumienna, znająca się na dobrej kuchni oraz wszystkim w zakresie gospodarstwa poszukuje posady do samotnej osoby lub starszego małżeństwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 36 432

Małopolanka
czysta, pracowita posiadająca dobre świadectwa i polecenia, poszukuje posady od 15. III. lub 1. IV. z gotowaniem do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 347

Dziewczyna
potrzebna Nowicki Wielkie Garbary 23. zdw 36 819

Bufetowa
i kucharka potrzebne do cukierni Oferty Kurjer Poznański zdw 36 816

Poszukuje
ekspedjentki branży spożywczej, robotnika młodszego mniejszą kaucją Oferty Kurjer Poznański zdw 36 799

Kasjerka
albo ekspedientka potrzebna od 1. 4. 32 albo 15. 4. do letniska w Poznaniu. Oferty z podaniem kaucji Kurjer Poznański zdw 36 750

Samodzielną
ekspedientka kasjerka z kaucją branża kolonialna. Adres Kurjer Poznański zdw 36 837

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem szuka posady 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 600

Chłopiec
lat 18, uczciwych rodziców poszukuje posady do piekarni zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 586

Ogrodnik szofer
dokładnie obeznany w jednym i drugim zawodzie obznajmiony z elektrycznością poszukuje posady Szofer Przybina, poczta Rydzyna pow leszczyński, nr 8 983

28 WOLNE MIEJSCA
8 złotych
dziennie otrzymują współpracownicy w każdej miejscowości przy łatwej pracy domowej. Przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego Gdynia-Port skrytka pocztowa 4 nr 9 087

Zdolnych Zastępców Losowych
poszukuje nowo utworzona pierwszorzędna instytucja. Najwyższa prowizja (zaliczki). Obliczenie 2 razy w miesiącu. Oferty „Poltek“ Lwów Zimorowicza 15 pod Najskeptatniejsze obliczenie, nr 8 992

Samodzielną
służąca do wszelkich prac domowych z bardzo dobrym gotowaniem potrzebna do samotnego pana. Zgłoszenia z wyszczególnieniem poprzedniej pracy i posiadanych świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 35 780

Służąca
młodsza potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 52 mieszka. 3. zdw 36 001

Dziewczyna
z gotowaniem praniem potrzebna od 15. III. Plac Nowomiejski 9, mieszkanie 9. zdw 36 782

Potrzebna
wiejska wesola, zdrowa, silna dziewczyna lat 16-18, pomagać pani. — Ul. Przemysłowa 21 a. Preiss. zdw 36 648

Młodsza
dziewczyna praniem gotowaniem potrzebna, Rzeczypospolitej 3 mieszkanie 3. zdw 36 791

Posługaczka
potrzebna zaraz. Wąły Kościuszki 5, mieszkanie 3. zdw 36 790

Poszukuje
4 osoby, czysto ubrane, do sprzedaży masła na rynkach, pensja 120 miesięcznie, oraz chłopaka do rozwożenia pensja 100 zł. Kaucja dla wszystkich 250 zł. Zgłoszenia Najdowski Łakowa 7 a. zdw 36 738

Służąca
samodzielną, uczciwa i skromna, z długoletnimi świadectwami do wszystkich prac domowych z dobrym gotowaniem, Oferty Kurjer Poznański zdw 36 739

Uczeń handlowy
branży kolonialno-deliatesowej z niemieckim potrzebny Oferty Kurjer Poznański zdw 36 605

Dziewczę
bez spania potrzebne. — Demel, Wojskowa Park Czołgowy. zdw 36 716

Dzielną
krawcowa na dłuższy czas. — Adres Kurjer Poznański zdw 36 836

Dziewczę
do dzieci i lekkich prac domowych potrzebne zaraz. Górna Wilda 94 m. 9. zdw 36 840

Służąca
samodzielnem gotowaniem, świadectwami do wszystkiego potrzebna zaraz. — Woźna 9. II. mieszkanie 3. zdw 36 931

Służąca
znająca dobrze wyborowe gotowanie i utrzymywanie porządku potrzebna zaraz pod Poznań. Oferty składają do Kurjera Poznańskiego zdw 36 414/5

Agentów
do sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby poszukujemy. — Strzelecka 18, m. 9. zdw 36 562/3

Dziewczyna
potrzebna Nowicki Wielkie Garbary 23. zdw 36 819

Bufetowa
i kucharka potrzebne do cukierni Oferty Kurjer Poznański zdw 36 816

Poszukuje
ekspedjentki branży spożywczej, robotnika młodszego mniejszą kaucją Oferty Kurjer Poznański zdw 36 799

Kasjerka
albo ekspedientka potrzebna od 1. 4. 32 albo 15. 4. do letniska w Poznaniu. Oferty z podaniem kaucji Kurjer Poznański zdw 36 750

Samodzielną
ekspedientka kasjerka z kaucją branża kolonialna. Adres Kurjer Poznański zdw 36 837

Stołowy
potrzebny od zaraz albo później do lokalu gdzie są występy wiekowe miasto w Poznaniu. Oferty z podaniem kaucji Kurjer Poznański zdw 36 749

Lódkarz
dobry fachowiec który zarazem wyrabia wiośla potrzebny od zaraz do: Stanisław Berchiet, Gniezno „Wenecja“ zdw 36 751

Kelner
młody, sumienny może się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 756

Dziewczyna
do dziecka. Wrocławska 33, m. 32, podwórko. zdw 36 834

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Wrocławska 35, II. piętro. Maskiewicz zdw 36 859

Rytownik
samodzielną potrzebny. Świadectwa do Kurjera Poznański zdw 36 897

Bufetowa
zaraz do obsługi. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 36 917

Humor zagraniczny

„Zbieg okoliczności“.
Ona: — Ile kawałków cukru panu włożyć?
On: — Dwa — jeśli łaska.

(Lustige Köln. Ztg.). S. F.

Przedpłata
na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. z 4.00, w agencjach w mieście z 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.94, kwartalnie z 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce z 3.00, w innych krajach z 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filija Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6 1-ramowej 25 gr., na stronie 4-ramowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie milij 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-ramowego milij. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 11. większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.